

T.C.
SAKARYA VALİLİĞİ
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK
MÜDÜRLÜĞÜ

2012 YILI
FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER

SIRA	KONU	SAYFA
I	İçindekiler	I
II	Önsöz	II
A	Sunuş	III
III	Sakarya'nın Tarihi ve Coğrafi Özellikler	
IV	İdari ve Sosyal Yapı	
V	İlçeler	
B	Arazi Yapısı	
C	Tarımın Ekonomideki Yeri	
1	İdari ve Mali Çalışmalar	
1.1	İdari Hizmetler	
1.2	Mali Hizmetler	
1.3	Genel Bütçe Yatırımları	
1.4	Döner Sermaye Yatırımları	
1.5	İl Özel İdaresi Yatırımları	
D	Tarımsal Veriler	
E	Tarımsal İstatistikler	
F	Teşvik ve Desteklemeler	
2	Gıda ve Yem Çalışmaları	
2.1	Gıda Çalışmaları	
2.2	Yem Çalışmaları	
3	Bitkisel Üretim Çalışmaları	
3.1	Tarla Bitkileri	
3.2	Sebzecilik	
3.3	Meyvecilik	
3.4	Çayır Mera	
3.5	Bitki Sağlığı ve Karantina	
4	Hayvansal Üretim Çalışmaları	
4.1	Hayvan Mevcutları	
4.2	Hayvan Hastalıkları İle Mücadele	
4.3	Arıcılık ve İpekböcekçiliği	
4.4	Hayvansal Üretim ve Pazarlama	
4.5	Su Ürünleri	
5	Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Çalışmaları	
5.1	Kırsal Kalkınma Yatırımları	
5.2	Çiftçi Örgütleri	
6	Çiftçi Eğitimi ve Yayım Çalışmaları	
6.1	Eğitim Çalışmaları	
6.2	Yayım Çalışmaları	
6.3	Tarımsal Yayım ve Danışmanlık	
7	Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Çalışmaları	
7.1	Tarımsal Altyapı Çalışmaları	
7.2	Arazi Değerlendirme Çalışmaları	
G	Hedefler ve Sonuç	

ÖNSÖZ

İlimiz İstanbul ve Ankara'yı birbirine bağlayan kara ve demiryolu bağlantıları üzerinde yer almasından dolayı önemli bir kavşak noktasındadır. Sanayi üretim tesislerinin kurulmaya başlanması ve gelişmesi ile İlimiz İstanbul ve Kocaeli'den sonra önemli bir konuma gelmiştir. Çok sayıda üretim tesisine ev sahipliği yapan ilimizin 16 ilçesi bulunmaktadır. İlin nüfusu 902.267 kişidir. Sakarya su kaynakları, tarım ürünleri, zengin ve köklü ticaret kültürü, hızla gelişen sanayisi, doğal güzellikleri, tarım ve sanayinin birlikteliği ile Türkiye'de "yaşanabilir kentler" sıralamasında ön sıralarda yer almaktadır. Sakarya çok farklı bölgelerden göç almış ve gelenlerin yerli halkla kaynaşması sonucu zengin bir kültürel tablo ortaya çıkmıştır. Bu sebeple ilimiz tam bir kültür mozaiği haline dönüşmüştür.

İl nüfusunun yaklaşık yarısının istihdam ve gelir kaynağı olan tarım, son yıllarda hızla gelişen sanayi ve turizm sektörü ile birlikte ana sektörlerin başında gelmektedir. İlimizdeki tarım alanları altmış bine yakın aile tarafından kullanılmaktadır. Tarım işletmelerinin çoğunluğunun karlı üretim yapılamayan küçük ve parçalı işletmeler olması sebebiyle birim alandan daha yüksek gelir sağlayan, modern sebzeçilik, seracılık ve hayvancılığın yaygınlaştırılması ve verimliliğın artırılması önem arz etmektedir.

Tarımsal üretime uygulanan teşvik ve desteklemelerin yanında, üretimden pazarlamaya kadar sorunların çözümüne yardımcı olması amacıyla kurulan Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri, arıcılık, hayvancılık, tavukçuluk, süs bitkileri Üretici Birliklerinin üstlendikleri öncü konumu sayesinde entegre tesisler yaygınlaşmıştır. İlin tarımsal ekonomisinde fındık ve mısır önemli bir yere sahiptir. Alternatif ürünlerin üretim desenine dahil edilmesi, sözleşmeli üretim modelinin ilimizde uygulamaya geçmesi ve yaygınlaşması tarım sektörü için önemlidir.

İlimizde tarıma elverişli araziler ile tarım dışı araziler iç içe bulunmakta olup buda tarım ile sanayinin birlikte gelişmesine imkan sağlamaktadır. Mevcut su kaynaklarının verimli kullanılabilmesi, başta tarım arazileri olmak üzere doğal kaynakları koruyarak tarım ile sanayinin birlikte geliştirilmesini destekleyen projelerin hızla uygulanıp sonuçlarının alınması ilimiz tarımını daha da ileriye taşıyacaktır.

Bu düşünceler ışığında; ilimiz tarım ve hayvancılığın geliştirilmesine katkı sağlayan kurum çalışanlarına başta İl Müdürü Mehmet ERDEMİR olmak üzere teşekkür ederim.

Mustafa BÜYÜK
Sakarya Valisi

SUNUŞ

İlimiz nüfusunun yaklaşık yarısının istihdam ve gelir kaynağı olan tarım, İlimizde son yıllarda hızla gelişen sanayi sektörü ve turizm sektörü ile birlikte ana sektörlerin başında gelmektedir. Sakarya İli iklim ve toprak özellikleri itibari ile tarımsal üretime uygun bir yapıya sahip bulunmakta, büyük yerleşim birimlerine yakın coğrafi konumunun getirdiği ulaşım imkânları ile ürünlerini rahat pazarlayabilmektedir.

Subtropik meyveler hariç tüm ürünlerin yetiştirilebildiği İlimizde toplam alanın yaklaşık %51'ini kaplayan 245.356 hektar tarım alanı bulunmaktadır. Birim alandan daha yüksek gelir sağlayan, modern sebzeçilik, seracılık ve hayvancılığın yaygınlaştırılması ve verimliliğin artırılması gerekmektedir. Bu amaçla; hayvan ıslahı, yem bitkileri üretiminin artırılması, hayvan bakım besleme ve yetiştirme şartlarının iyileştirilmesi, mera ıslahı, arıcılık, meyvecilik ve süs bitkileri yetiştiriciliğinin geliştirilmesi gibi projeler öne çıkmaktadır. İlimizde 171.574 adet büyük baş hayvan mevcut olup 2012 yılında 57.136 suni tohumlama yapılmıştır. Büyükbaş hayvan varlığımızın %92 si kültür ırkı ve melezleri, % 8 i yerli ırk konumundadır.

Üretimden pazarlamaya kadar karşılaşılan sorunların çözümünde sivil toplum örgütlerinin rolü anlaşılmış, üreticilerimiz arasında da hızla yaygınlaşan örgütlenme bilinci; Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin yanı sıra yapılan teşvik ve destekler ile arıcılık, hayvancılık, tavukçuluk, süs bitkileri dallarında üretici birliklerinin kurulması sonucunu getirmiştir.

İlin tarımsal ekonomisinde fındık ve mısır önemli bir yere sahiptir. Alternatif ürünlerin üretim desenine dahil edilebilmesi, sözleşmeli üretim modelinin ilimizde uygulamaya geçmesi ve yaygınlaşması, stratejilere dayalı projelerin uygulamaya aktarılması, tarımsal faaliyetlerde verimliliğin sağlanması ve kaynakların uygun kullanımı açısından önem arz etmektedir.

Bu itibarla başta hayvancılık olmak üzere uygulanan tarımsal desteklemeler faydalı olmuş, tarımsal ürünlere katma değer kazandırmak için hakim ekiliş ve üretimi yapılan ürünlere yönelik işleme, değerlendirme ve pazarlama ile birlikte istihdam sağlayacak tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi yönünde projeler teşvik edilerek uygulamaya konulması ilimizde tarım ve hayvancılığın gelişmesinde katkı sağlayacaktır.

Bu raporda; İlin tarımsal yapısı ile İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün 2012 yılı faaliyetleri özetlenmiştir. İlimizin tarım sahasında daha ileriye götürülmesi için var olan araştırma-yayım-çiftçi işbirliğinin daha da geliştirileceği inancıyla bu çalışmalarda emeği geçen tüm personele teşekkür eder, üreticilerimize bol kazanç dilerim.

Mehmet ERDEMİR
İl Müdürü

SAKARYANIN TARİHİ :

İklimi, verimli toprakları, ormanları, akarsuları, gölleri ve önemli göç yolları üzerinde bulunması dolayısıyla eski çağlardan beri önemli bir yerleşim merkezi olan Sakarya'nın ilk yazılı tarihi M.Ö. XII. yüzyıla kadar uzanmaktadır. İlk yerleşik kavmi Frigler olan bölgede daha sonra sırasıyla; Bithynialılar, Kimmerler, Lidyalılar, Persler, Romalılar ve Bizanslılar hakimiyet kurmuşlardır. Selçukluların Anadolu'ya girmesinden sonra toprak kaygısına düşen Bizanslılar, iki devlet arasında hudut olan Sakarya Nehri boyunca çok sayıda hudut muhafaza kaleleri kurmuşlardır. Halen harabe halinde olan bu kalelerden en önemlileri; Seyifler, Harmantepe, Adliye, Kurtköy, Çobankale, Paşalar ve Mekece kaleleridir. 1071 Malazgirt zaferiyle Anadolu'nun Türklere açılmasından sonra, Selçuklu Sultanı Alparslan'ın komutanlarından Artuk Bey'in İzmit yakınlarında Bizanslıları bozguna uğratmasıyla bölge, Selçukluların idaresine girmiştir. Selçukluların zayıflamasıyla kısa bir süre İlhanlıların elinde kalan bölge, 1291'de Osmangazi'ye bağlı boy beylerinden Konur Alp tarafından fethedilerek Osmanlıların hakimiyetine geçmiştir. 1313-1337 yılları arasında da Osmaneli, Mekece, Pamukova, Geyve, Mudanya, Akyazı, Mudurnu, Düzce, Sapanca, Kandıra, Bursa, İzmit, Gemlik ve İzmit'in fethiyle birlikte bölge, tümüyle Osmanlı idaresine geçmiştir. 1563'te köy, 1646'da Bolu'ya bağlı bir nahiye olan Adapazarı'nın 1658'de tekrar köy, 1692'de kaza, 1701'de Sapanca'ya bağlı bir köy, 1742'de nahiye ve 1837'de İzmit Sancağı'na bağlı bir kaza haline getirildiği tarihi kayıtlardan anlaşılmaktadır. 1852'de Kocaeli Mutasarrıflığına bağlanan Adapazarı, 22 Haziran 1954 tarihinde 6419 sayılı kanunla il olmuş ve "Sakarya" adını almıştır.

COĞRAFİ ÖZELLİKLER :

Koordinatlar: 40°47'N 30°27'E Adapazarı, Sakarya Nehri ve Sapanca gölünden çıkan Çark Suyu arasında kalan yarımada biçimindeki kara parçası üzerinde kurulmuştur.

Sakarya ili, doğudan Düzce ili, güneydoğudan Bolu ili, güneyden Bilecik ili, batıdan Kocaeli ili ve kuzeyden ise Karadeniz ile çevrilidir. Sakarya ilinin 16 ilçesi bulunmaktadır. Bunlar; Adapazarı, Akyazı, Arifiye, Erenler, Ferizli, Geyve, Hendek, Karapürçek, Karasu, Kaynarca, Kocaali, Pamukova, Sapanca, Serdivan, Söğütlü ve Taraklı'dır.

ULAŞIM

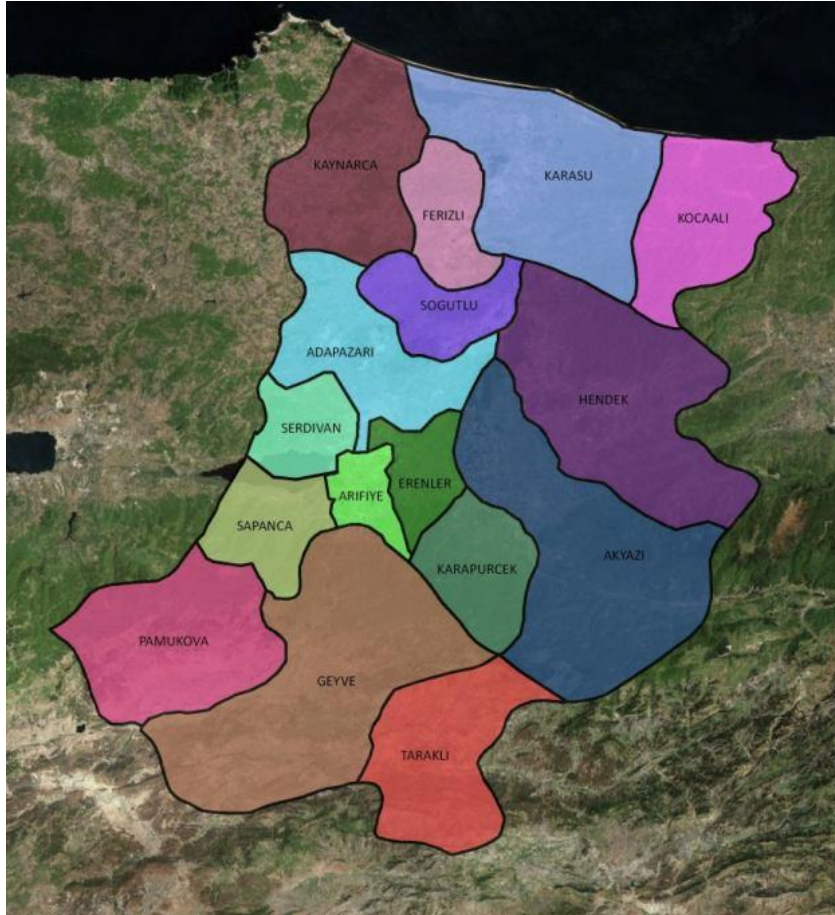
Sakarya tüm önemli kara ve demiryollarının kavşak noktasında bulunmaktadır. Ulusal ve uluslararası taşımacılıkta önemli yeri olan ve ili doğu-yönünde boydan boya geçen D-100 (E-5) karayolu ile TEM Otoyolu ile Bilecik istikametindeki D-25 karayolu ilin ana ulaşım eksenidir. Edirne'den başlayan Kınalı-İstanbul-Sakarya-Ankara otoyolu uluslararası bir öneme sahiptir. İl sınırları içinde 65 km.'lik demiryolunda 7 istasyon bulunmaktadır. İstanbul'u Ankara ve diğer Anadolu illerine bağlayan demiryolu, Sakarya ilinden geçmektedir.

Haydapaşa'dan itibaren, İzmit'in 10 km. doğusuna kadar D-100 karayolunun hemen yanında ona paralel olarak uzanmakta, Derbent mevkiinde D-100'den ayrılıp, Sapanca Gölü'nün güney kıyısını izleyerek Arifiye istasyonuna varmaktadır. Arifiye istasyonundan itibaren, ana hattan ayrılarak 8,4

km.'lik bir mesafe ile Adapazarı Garı'nda son bulmaktadır. Arifiye'den güneye yönelen ana demiryolu ise Arifiye-Eskişehir karayolunu takip ederek Ankara'ya ulaşmaktadır.

Adapazarı'nın demiryolu ile İstanbul'a uzaklığı 141 km., Ankara'ya uzaklığı ise 436 km.dir. Adapazarı'na havayolu ile ulaşım tercih edildiğinde en yakın havaalanı İstanbul Kurtköy Sabiha Gökçen Havaalanı 110 km. ve İstanbul Yeşilköy Atatürk Havaalanı 170 km. uzaklıktadır.

İKLİM

Karadeniz kıyılarında kuzeye özgü karakter kazanan Karadeniz iklimi ile Marmara havzasına kadar uzanan Akdeniz ikliminin etkili olduğu il, iklimlerin geçiş alanıdır. Güney ve batıda Akdeniz ikliminin özellikleri görülmekle beraber, yaz kuraklığının sürekli olmaması, bazı yıllarda yağışların çok azalması ve genel olarak ortalama ve mutlak sıcaklık farklarının az oluşu bölgenin Akdeniz ve Karadeniz iklim bölgeleri arasında bir geçiş alanı olmasının göstergeleridir.

Ayrıca Marmara iklimi özelliklerini taşıyan Sakarya ili; yağışlı, rutubetli bir havaya ve ılıman bir iklime sahiptir. Kışlar bol yağışlı ve ılık, yazlar sıcak geçer. Yıllık ortalama sıcaklık 14,4 C°, ölçülen en düşük sıcaklık -14,5 C°, en yüksek sıcaklık 41,8 C°'dir. Yıllık ortalama nem oranı % 73,9, yıllık yağış ortalaması 1,016 mm.'dir.

DOĞA

% 33,6'sı dağlar, % 44,3'ü platolar ve 22,1 ovalardan meydana gelen Sakarya vilayetinin bitki örtüsü oldukça zengindir.

OVALAR

Marmara Bölgesinin en büyük ovalardan biri olan Akova (Adapazarı Ovası), Aşağı Sakarya Vadisinde, Sapanca gölü ile Adapazarı'nın doğusunda Keremali dağı eteklerine kadar uzanır. Aşağı Sakarya Vadisindeki bir diğer verimli ova ise, yine Sakarya Nehrinin oluşturduğu alüvyonlardan meydana gelen Pamukova'dır. Akova'nın kuzeyinde bulunan Söğütlü Ovası ve Kaynarca ilçesinin güneyinde ve batısında yer alan Şeyhler Ovası da ildeki bir diğer verimli ovalardır.

AKARSULAR

Sportif faaliyetlerin yapılabildiği Melen ve Mudurnu dereleri ile taşımacılık için kullanılmaya hazır Sakarya Nehri ve diğer akarsuların doğal güzellikleri Sakarya ilini tabiat açısından daha da zenginleşmektedir.

GÖLLER

Sapanca, Taşkısıǧı, Poyrazlar, Acarlar, Büyük Akgöl, Küçük Akgöl ve Küçük Boğaz gölleri, Sakarya'nın eşsiz doğal güzellikleri arasında yer alır. Bu göller ve diğer doğal güzellikler ili adeta bir yeryüzü cennetine dönüştürmektedir.

DAĞLAR

Sakarya ilindeki dağlar, Bolu'nun güneyindeki Köroğlu Dağlarının batı uzantısı olan Samanlı Dağları tek düzenli sıradağ dizisidir. Samanlı dağları Hendek, Akyazı ve Sapanca gölünün güneyindeki bütün alanları kapsamaktadır. Batı yönünde devam eden sıradağ dizisi İzmit'e ve Yalova'ya kadar uzanır. Bu alandaki sıradağlar fazla yüksek değildirler. İl sınırlarında yer alan dağlarda yüksek doruklara pek rastlanmamaktadır. Sakarya'nı en yüksek noktası Sakarya ovasının doğu ucunda, yani Hendek'in güneyinde yer alan Samanlı Sıradağlarından 1.543 m. yükseklikteki Keremali Dağı'dır. En yüksek ikinci noktası ise yine Sakarya ovasının güneyinde yer alan Samanlı Sıradağlarından 1.467 m. yükseklikteki Karadağ'dır. Diğer doruk noktaları 1.526 m. ile Anbarkaya Tepesi (Akyazı), 1.413 m. ile Sivriçalı Tepesi (Akyazı), 1.387 m. ile Dikmen Tepe (Hendek), 1.311 m. ile Karaağaç Tepesi (Pamukova) ve 990 m. ile Fındıktepe (Kocaeli)'dir.

YAYLALAR

Sakarya Bölgesi, İstanbul gibi büyük bir metropole olan yakınlığının kendisine sağladığı coğrafi konum ve ulaşım kolaylığı avantajları sahiptir. İl İstanbulluların günlük yaşamın stresinden uzaklaşabildiği ve dinlendiği 22 yaylaya sahiptir. Günü birlik turlar ya da özel araçlarla yapılabilen yolculukların sonucunda ulaşılan halen el değmemiş yaylalar gözde mekânlardır.

DENİZ

60 km. Karadeniz'e kıyısı olan ilin kuzeyde Kaynarca, Karasu ve Kocaali ilçeleri sınırları boyunca eşsiz kumsalı ve şifalı kumu bulunmaktadır. Deniz turizmi açısından cazip mekânlara sahip olan Sakarya geleceğin gözdesi olmaya adaydır.

YER ALTISULARI

Sakarya ili kaynak ve maden suları açısından oldukça zengin bir yapıya sahiptir. Bunların en önemlileri Akyazı, Sapanca ve Geyve ilçelerinde bulunmaktadır. Kuzuluk, Şerefiye, Kristal, Kardelen, Reşadiye, Mahmudiye, Memnuniye ve Çamdağı kaynak suları bunların başlıcalarıdır.

İDARİ VE SOSYAL YAPI :

İstanbul ve İzmit'ten sonra fabrikaların Sakarya tarafına kayması ile önem kazanmıştır. Önemli üretim tesislerine ev sahipliği yapmaktadır (Toyota, GoodYear, Reysaş, Otoyol, Otokar) Mobilya sektöründe iddia sahibidir yeni kurulan mobilyacılar sitesi ASEM ile Türkiye'nin en büyük üçüncü mobilyacılar sitesine ev sahipliği yapmaktadır. Sakarya ilinin 16 ilçesi bulunmaktadır. Bunlar; Adapazarı, Akyazı, Arifiye, Erenler, Ferizli, Geyve, Hendek, Karapürçek, Karasu, Kaynarca, Kocaali, Pamukova, Sapanca, Serdivan, Söğütü ve Taraklı'dır. İlin nüfusu 2011 nüfus sayımına göre 872.872 kişidir.

Tarihi İpek yolu üzerinde bulunan Sakarya, ülkenin en önemli iki merkezi, İstanbul ve Ankara'yı birbirine bağlayan kara ve demiryolu bağlantıları üzerinde yer aldığından önemli bir kavşak noktasıdır. Sakarya doğal güzellikleri, su kaynakları, çok çeşitli tarım ürünleri, zengin ve köklü ticaret kültürü, hızla gelişen sanayisi, üniversitesi ve Büyükşehir Belediyesiyle Türkiye'de "yaşanabilir kentler" sıralamasında üst sıralarda yer almaktadır.

ADAPAZARI İLÇESİ

Adapazarı ilçesinin kuzeyinde Kaynarca ve Söğütlü ilçeleri, kuzey batısında Kocaeli-Kandıra ilçesi, batısında Kocaeli, güneybatısında Serdivan ve Arifiye ilçeleri, güneyinde ve güney doğusunda Erenler ilçesi, doğusunda Akyazı ve Hendek ilçeleri yer almaktadır. Günümüzden birkaç yüzyıl önce bir pazar köyü alanı olan Adapazarı; 1573 yılında “Ada” isimli bir köy, 1646 yılında nahiye, 1658 yılında Akyazı’ya bağlı bir köy 1692 yılında kadılık, 1742 yılında nahiye, 1837 yılında kasabadır. Sakarya yöresi Osmanlı Devleti’nin Klasik Dönemi’nde ve 1831 Osmanlı Nüfus Sayımı’nda Cezayir-i Bahr-ı Sefid Eyaleti’ne bağlı Kocaeli Livası içinde yer alır. 1846 Devlet Salnamesi Kocaeli Livası’nın bu dönemde Kastamonu Eyaleti’ne bağlıdır. 1867 Vilayet Nizamnamesi’nde ise Adapazarı’nın ve bağlı olduğu Kocaeli Sancağı’nın Hüdavendigâr Vilayeti’ne bağlandığı görülmektedir. 1877 Devlet Salnamesi ise Adapazarı İzmit Mutasarrıflığı’na bağlıdır.. 1892 Devlet Salnamesinde Adapazarı Kocaeli Sancağı’nın bağlıdır. 1899 Devlet Salnamesi’ne göre yine Adapazarı nahiyesi, Kocaeli bağımsız sancağına bağlıdır. Adapazarı 22.06.1954 tarihli Kanunla Kocaeli ilinden ayrılarak bağımsız il statüsü kazanan Sakarya ilinin merkez ilçesi olmuştur. 6 Mart 2008 tarihinde Adapazarı Merkez İlçesi; Adapazarı, Arifiye, Erenler ve Serdivan ilçeleri olarak yeniden yapılandırıldı.

AKYAZI İLÇESİ

Marmara Bölgesinin Doğu Marmara alt bölgesinde, Sakarya İli sınırları içerisinde ve İl merkezinin güneydoğu kesiminde yer almaktadır. Doğuda Hendek ve Mudurnu İlçeleri, batıda Erenler ve Karapürçek ilçeleri, kuzeybatıda Adapazarı ilçesi, güneyde Bolu-Göynük İlçesi, güneybatıda Taraklı ilçesiyle çevrilidir. İlçenin denizden yüksekliği 43 m. ve yüzölçümü 617 km²’dir. 2007 yılı

sayımına göre toplam nüfusu 83.225 kişi olup, 45.496'sı (% 54,7'si) köylerde, 37.729'u (% 45,3'ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. Akyazı adını üzerinde kurulu bulunduğu Akova'dan almaktadır. "Yazı"nın diğer anlamı da "ova"dır. Yani Akova diğer ifade biçimiyle "Akyazı" anlamına gelmektedir. 1303 tarihinde Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman bey'in komutanlarında Konuralp tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır. 1944 yılında İlçe olan Akyazı önce Kocaeli iline, 1954 yılında da Sakarya'nın İl olması ile Sakarya'ya bağlanmıştır. İlçeye bağlı olarak 22 mahalle, 4 belde (Altındere, Dokurcun, Kuzuluk ve Küçücek) ve 42 köy vardır.

ARİFİYE İLÇESİ

Arifiye, Adapazarı şehir merkezine yaklaşık 8 km uzaklıkta olup asfalt bir yolla Dörtyol mevkiine ve buradan da Adapazarı'na bağlanmaktadır. Ayrıca D-100 Devlet Karayolu, TEM Anadolu Otoyolu ve Bilecik-Eskişehir yolu kullanılarak da diğer şehirlere ulaşılmaktadır. Arifiye ilçesinin kuzeyinde Adapazarı ilçesi, kuzey batısında Serdivan ilçesi, batısında Sapanca ilçesi, güneyinde Geyve ilçesi, doğusunda Erenler ilçesi yer almaktadır. 6 Mart 2008 tarihinde kabul edilen 5747 sayılı "Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un, 26824 sayılı ve 22 Mart 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesi ile birlikte Arifiye "İlçe" olur. İlçe nüfusu 38.293 kişi olup, bunun 4.834'ü (% 12,6'sı) köylerde, 33.459'u (% 87,4'ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 15 mahalle ile 5 köy bulunmaktadır.

ERENLER İLÇESİ

Erenler'e, D-100 Devlet Karayolu, TEM Anadolu Otoyolu ve Bilecik-Eskişehir yolu kullanılarak ulaşılmaktadır. Erenler ilçesinin kuzeyinde Adapazarı ilçesi, batısında Arifiye ilçesi, güneyinde Geyve ilçesi, doğusunda Akyazı ilçesi, güneydoğusunda Karapürçek ilçesi yer almaktadır. 6 Mart 2008 tarihinde kabul edilen 5747 sayılı "Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un, 26824 sayılı ve 22 Mart 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesi ile birlikte Erenler "İlçe" olur. Erenler ilçe nüfusu 70.753 kişi olup, bunun 6.360'ı (% 9,0'u) köylerde, 64.393'ü (% 91,0'i) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 25 mahalle ile 6 köy bulunmaktadır.

FERİZLİ İLÇESİ

İlçe coğrafi konum olarak Adapazarı'nın kuzeyinde yer almaktadır. İlçenin kuzeyinde ve doğusunda Karasu ilçesi, güneyinde Söğüt ilçesi, güneydoğusunda Hendek ilçesi, batısında Kaynarca ilçesi yer almaktadır. Sakarya Nehri havzasına yakın olan ilçe, özellikle merkezinin büyük kısmı genellikle sert ve kayalık bir zemin üstüne yerleşiktir. İlçe genelinin tamamı orta yükseklikte tepelerle kaplıdır. 2007 yılı sayımına göre toplam nüfusu 23.491 kişi olup, 10.758'i (% 45,8'i) köylerde, 12.733'ü (% 54,2'si) ilçe merkezinde yaşamaktadır. Ferizli, 20 Mayıs 1990 tarihinde ilçe statüsüne kavuşmuştur. İlçeye bağlı 5 mahalle, 2 belediye ve 16 köy bulunmaktadır.

GEYVE İLÇESİ

İlçe coğrafi konum olarak ilin güneyinde yer almaktadır. İlçenin doğusunda Taraklı ilçesi, kuzeydoğusunda Karapürçek ilçesi, batısında Pamukova ilçesi, kuzeyinde Arifiye ve Erenler İlçeleri, kuzeybatısında Sapanca ilçesi ve güneyinde ise Bilecik-Osmaneli ve Bilecik-Gölpazarı ilçeleri yer almaktadır.

Geyve adının Bithynia kralının annesi “Gekve Hatun”dan geldiği rivayet edilmektedir. Türklerce “Gey ve” olarak söylenegelmiştir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 45.923 kişi olup, 26.121’i (% 56,7’si) köylerde, 19.802’si (% 43,1’i) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 63 köy, 1 bucak ve 1 kasaba (Alifuatpaşa beldesi) ve ilçe merkezi olmak üzere 66 idari yerleşim birimi bulunmaktadır. İlçe merkezinde 6 mahalle, Alifuatpaşa Beldesinde 3 mahalle mevcuttur.

HENDEK İLÇESİ

Sakarya ovasının kuzey doğu ucunda çam dağının eteğinde kurulmuştur. İlçe kuzeyden Kocaeli ve Karasu ilçeleri, güney ve güneybatıdan Akyazı ilçesi, batıdan Adapazarı ilçesi, kuzeybatıdan Ferizli ve Söğüt ilçeleri, doğudan ise Düzce-Gümüşova ve Düzce-Gölyaka ilçeleri ile çevrilidir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 74.890 kişi olup, 29.800’ü (% 39,8’i) köylerde, 45.090’ı (% 60,2’si) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 16 mahalle, 3 belediye ve 70 adet köy bulunmaktadır. İlçede, biri ilçe merkezinde, ikisi Yeşilyurt ve Çamlıca Beldelerinde olmak üzere üç belediye bulunmaktadır.

KARAPÜRÇEK İLÇESİ

Sakarya'nın güney doğusunda yer almaktadır. Doğu, kuzey doğu ve güney doğusunda Akyazı ilçesi, batısında Erenler ilçesi, güney batısında Geyve ilçesi, güneyinde Taraklı ilçesi ile çevrilidir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 12.250 kişi olup, 4.783'ü (% 39'u) köylerde, 7.467'si (% 61'i) ilçe merkezinde yaşamaktadır. Karapürçek ilçesi Sakarya İlinin en eski nahiyesidir. Kuruluş tarihi belli olmamakla birlikte Bizanslılar zamanında büyük yerleşme yerlerinden birisi olduğu kabul edilmektedir.

KARASU İLÇESİ

İlçe Batı Karadeniz bölgesinin bitimi, Marmara bölgesinin başlama noktasındadır. Doğusunda Kocaali ilçesi, batısında Kaynarca ilçesi, güney batısında Ferizli ilçesi, güneyinde Hendek ilçesi, kuzeyinde ise Karadeniz ile çevrilidir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 51.596 kişi olup, 25.989'u (% 50,2'si) köylerde, 25.607'si (% 49,8'i) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçede yerleşim, engebeli arazi üzerinde 477 km² alanı kaplamaktadır. Karasu deniz-kum-güneş ve nehir-göl-orman gibi çok önemli doğal turizm alt yapısına sahiptir.

KAYNARCA İLÇESİ

İlçe Kocaeli yarımadasının doğu uzantısında, Sakarya Vadisi ile Karadeniz arasında yer almaktadır. Sakarya'nın kuzey batısında yer alan Kaynarca'nın, kuzeyinde Karadeniz, doğusunda Karasu ilçesi,

güney doğusunda Ferizli ve Söğüt ilçeleri, güneyinde Adapazarı ilçesi, batısında ise Kocaeli'ne bağlı Kandıra ilçesi yer alır. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 23.366 kişi olup, 18.088'i (% 77,4'ü) köylerde, 5.278'i (% 22,6'sı) ilçe merkezinde yaşamaktadır. Kaynarca İlçesi 21 Ocak 1966 tarih ve 714 sayılı kanunla Sakarya İline bağlanır. İlçeye bağlı 4 mahalle, 1 belediye ve 41 köy vardır.

KOCAALİ İLÇESİ

Sakarya'nın kuzeyinde yer alan ve yaz aylarında nüfusu 40,000'e ulaşan bir ilçedir. İlçe, doğuda Düzce-Akçakoca ilçesi, güneydoğuda Düzce-Cumaova ile Düzce-Gümüşova ilçeleri, güneyde Hendek, batıda Karasu ilçesi ve kuzeyde Karadeniz ile tamamı kırsal olan bir kıyı şeridiyle sınırlanmıştır. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 24.521 kişi olup, 11.432'si (% 46,6'sı) köylerde, 13.089'u (% 53,4'ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçede merkeze bağlı 8 mahalle, 1 bucak ve 30 köy bulunmaktadır.

PAMUKOVA İLÇESİ

İlçe merkezi; kendi adıyla anılan ovada kuzeyi ve güneyi yüksek tepelerle çevrilidir. Pamukova, doğuda Geyve ilçesi, kuzeyde Sapanca ve Kocaeli-İzmit ilçeleri, batıda Bursa-İzmit ilçesi, güneyde ise Bilecik-Osmaneli ilçesi ile çevrilidir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 25.767 kişi olup, 10.586'sı (% 41,1'i) köylerde, 15.181'i (% 58,9'u) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye merkezine bağlı 3 mahallesi ve 30 köyü bulunmaktadır.

SAPANCA İLÇESİ

Marmara Bölgesinin kuzey doğusunda yer almaktadır. İlçenin kuzeyinde Sapanca gölü ile Serdivan ilçesi, doğusunda Arifiye ilçesi, güneyinde Geyve ilçesi, güney doğusunda Pamukova ilçesi yer almaktadır. Coğrafi olarak güneyde Samanlı Dağları ile Sapanca Gölü arasında bulunmaktadır. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 35.551 kişi olup, 12.349'sı (% 34,7'si) köylerde, 23.202'si (% 65,3'ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 7 mahalle ile "Kırkpınar" ve "Kurtköy" Beldeleri ve 16 köy bulunmaktadır.

SERDİVAN İLÇESİ

Adapazarı'nın güney batısında yer Serdivan, ulaşım ağına en yakın yerleşim birimlerinden biridir. Serdivan ilçesinin kuzeyinde ve kuzey doğusunda Adapazarı ilçesi, batısında Kocaeli ili, güneyinde Sapanca ilçesi ve Sapanca Gölü, doğusunda Arifiye ilçesi yer almaktadır. 6 Mart 2008 tarihinde kabul edilen 5747 sayılı "Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un, 26824 sayılı ve 22 Mart 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesi ile birlikte Serdivan "İlçe" olur. İlçe nüfusu 72.744 kişi olup, bunun 7.796'sı (% 10,7'si) köylerde, 64.948'i (% 89,3'ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçeye bağlı 12 mahalle ile 11 köy bulunmaktadır.

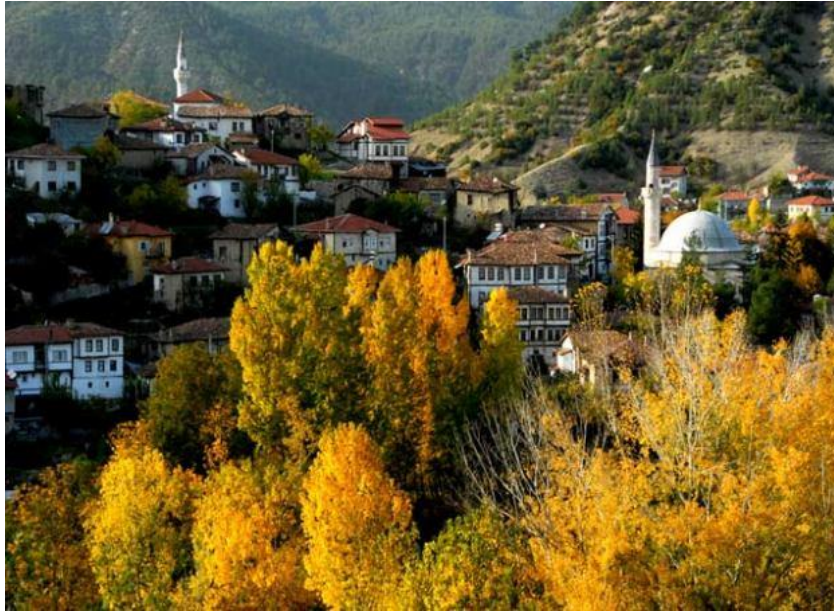
SÖĞÜTLÜ İLÇESİ

İlçe kuzeydoğuda Kaynarca ilçesi, kuzeyde Ferizli ilçesi, doğuda Hendek, güney ve batıda Adapazarı ilçesi ile çevrilidir. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 14.115 kişi olup, 5.809'u (% 41,2'si) köylerde, 8.306'sı (% 58,8'i) ilçe merkezinde yaşamaktadır. Söğütlü, 8 mahalle ve 15 köyden oluşan bir ilçe statüsündedir.

TARAKLI İLÇESİ

Marmara Bölgesi'nin güneydoğusunda yer alan ilçe Sakarya İli sınırları içindedir ve Ankara ile İstanbul şehirleri arasında yer alır. 2007 yılı sayımına göre ilçenin toplam nüfusu 7.503 kişi olup, 4.556'sı (% 60,7'si) köylerde, 2.947'si (% 39,3'ü) ilçe merkezinde yaşamaktadır. İlçe, 4 mahalle, 22 köy yerleşim biriminden oluşmaktadır. Sakarya İli çok farklı bölgelerden göç almış ve gelenlerin yerli halkla kaynaşması sonucu zengin bir kültürel tablo ortaya çıkmıştır. İl, Balkanlar'dan, Kafkasya'dan, Orta Asya'dan ve başka bölgelerden gelen insanlarla; ziraatla uğraşan yerli halk (manavlar) ve göçebe yaşayan Türkmenlerden oluşmuş bir nüfus yapısına sahiptir. İlimize göçler 19.YY.'in ortalarında Kırım Savaşı, daha sonra 93 Harbi, Balkan Savaşı ve I.Dünya Savaşında kaybettığımız topraklardan ayrılarak göç eden insanların daimi yerleşim amaçları sonucu olmuştur. Bu insanlar adeta yurtlarının bir parçasını Sakarya'da bulmuşlardır. Göçler bununla da kalmamış, İstiklal Savaşı sonrasında yapılan mübadelelerle devam etmiş ve son olarak Bulgaristan'dan gelenlerde olmuştur. İlimiz tam bir kültür mozaiği haline dönüşmüştür. İlin bu özel durumu el sanatlarına, mimariye, gelenek ve göreneklerine ve yaşam biçimine kadar yansımıştır.

ARAZİ YAPISI :

Sakarya İlinde tarım yapılan topraklar 245.356 hektar genişlikle ilin yaklaşık %50'sini kaplamaktadır. Sulanabilme kabiliyetine haiz 93.000 hektarlık alanın yaklaşık 20.000 hektarlık (toplam alanın % 8'i) bölümünde sulama ünitelerinden fiilen yararlanılarak sulu tarım yapılmaktadır.

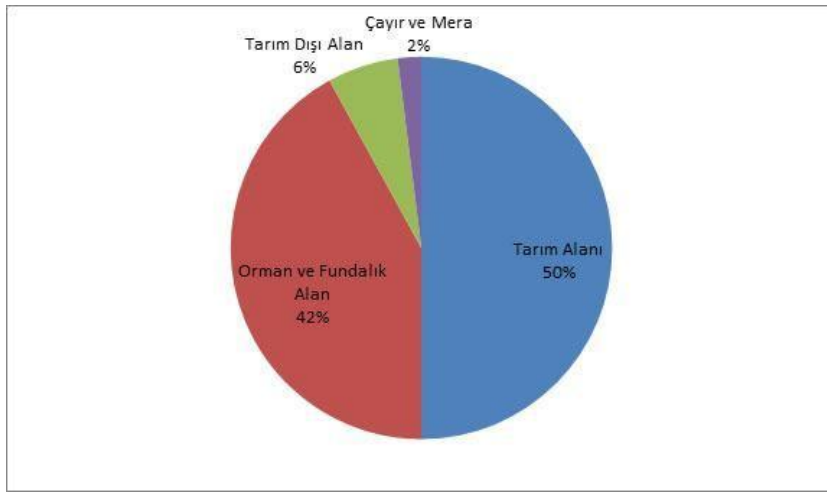
İl toprakları içinden geçen en önemli akarsu Sakarya Nehri'dir. Bunun dışında diğer önemli dere ve çaylar şunlardır: Çark Suyu (45 km), Mudurnu Çayı (65 km), Dilsiz Çayı (34 km), Darıçayırı Deresi (33 km), Maden Deresi(30 km), Melen Deresi(30 km), Karaçay (29 km), Akçay Deresi, Yırtmaç Deresi.

TARIM ARAZİLERİNİN DAĞILIMI :

Tarım Alanlarının Dağılımı	Hektar 2011	%	Hektar 2012	%
Tarla Arazisi	103.077	42	103.784	42,3
Sebze Arazisi	8.436	3,4	8.231	3,4
Meyve Arazisi	6.850	2,8	6.832	2,8
Fındık	69.084	28,2	69.082	28,2
Bağ	3.935	1,6	3.966	1,6
Zeytin	477	0,2	478	0,2
Kavak	10.450	4,3	10.450	4,3
Diğer Kullanım Amaçlı Arazi	43.047	17,5	42.533	17,3
Toplam	245.356	100	245.356	100

TARIMIN İL EKONOMİSİNDEKİ YERİ :

Ülke genelinde tarım sektörü GSMH içinde %8'lik payla inşaat, ticaret, sanayi sektörleri arasında üçüncü sırada yer almakta iken, diğer sektörler karşısında sanayinin tartışılmaz üstünlüğü görülen Marmara bölgesinin bir ili olan Sakarya'da ise %24'lük pay ile ilk sırada yer alarak sanayiye kaynak aktaran itici bir güç konumundadır. İlimiz ekonomisi içerisinde tarım sektörü önemli bir p aya sahiptir.

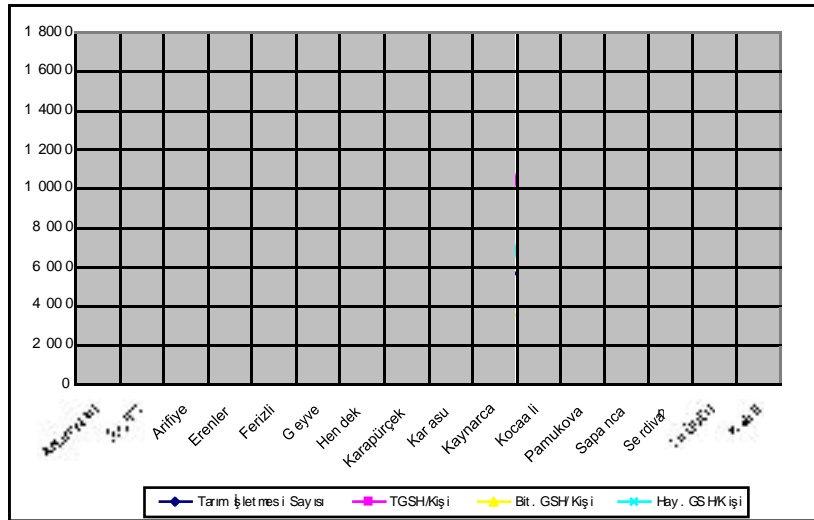

Üretim	Üretim Değeri (TL) 2011	% Oranı	Üretim Değeri (TL) 2012	% Oranı
Hayvansal Üretim	1.205.983.642	51,5	1.411.202.250	51,0
Meyve Üretimi	666.250.000	28,5	809.643.750	29,2
Tarla Bitkileri Üretim	327.054.350	14	377.163.920	13,6
Sebze Üretimi	134.706.400	5,8	162.489.900	5,9
Su Ürünleri Üretimi	7.701.688	0,3	8.856.941	0,3
Toplam	2.341.696.080	100	2.769.356.761	100,0

2012 yılında bir işletme başına düşen GSH 46.527 TL.'dir. İşletmelerdeki ortalama fert sayısının 5,5 olduğu varsayıldığında fert başına düşen GSH 8.460 TL olmaktadır.

Tarımsal üretim değeri bu yılın cari fiyatlarına göre 2 milyar 769 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu değer sektörlerimize göre dağılımına baktığımızda %51'lik bir payla hayvansal üretim ilk sırada yer almaktadır. Bunu %29,2'lik oranla meyve üretimi, %13,6'lık oranla tarla bitkileri üretimi ve %5,9'luk oranla sebze üretimi izlemektedir. Tablodan da anlaşılacağı üzere tarımsal üretim değerinde 2011 yılına göre %18'lik bir artış olmuştur. İlin güneyinde yer alan ilçelerimizde sebzeçilik ve çeşitli meyveler, orta kesimde başta mısır olmak üzere tarla ziraatı ve sebzeçilik, kuzeye gidildikçe fındığın öne çıktığı görülmekle birlikte il genelinde hayvancılık yaygın olarak yapılmaktadır.

2012 Yılı İlçelerde Tarımsal İşletmeler, Kişi Başına TGSH, TL,

Tarım işletmelerinin dağılımına bakıldığında en fazla işletme sırayla Karasu, Akyazı ve Hendek ilçeleri ilk sıralarda yer almaktadır. Kişi başına tarımsal GSH değerlerine bakıldığında, il ortalaması

8.460 TL' nin üzerinde değere sahip ilçeler Taraklı , Kaynarca, Sapanca, Arifiye, Söğütü, Pamukova, Hendek, Ferizli olarak sıralanmaktadır.

Tarımsal GSH değerinin sektörel dağılımı incelendiğinde özellikle Kaynarca ve Taraklı İlçelerinin hayvansal üretimden elde edilen GSH değerinin bitkisel üretime oranla daha yüksek olduğu görülmektedir, Pamukova, Geyve, Sapanca, Kocaali ve Serdivan ilçelerinde ise tam tersi bir durum söz konusudur.

İlçelerde toplam 265 personel görev yapmaktadır.

Sakarya İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 1 İl Müdürü, 2 Müdür Yardımcısı 7 Şube Müdürü 16 İlçe Müdürü yönetiminde toplam 401 personelle hizmetlerini yürütmektedir.

İl ve İlçe Müdürlükleri Bina Mülkiyet Durumu

Kurum	Adet	M2	Mülkiyeti Kime Ait	Kira
İl Müdürlüğü	1 Ana Hizmet Binası	2415	Hazine	
	1 Hayvan Sağ.Su Ür. Şb.	324	“	
	1 KTV.Şb.	632	“	
Akyazı	1 Hizmet Binası	-	Ticaret Borsası	
Hendek	1 “	128	Hükümet Konağı	
Geyve	1 “	200	Hazine	
	1 “	227		
Pamukova	1 “	144	Hazine	
Sapanca	1 “	40	İlçe Halk Kütüphanesi	
Taraklı	1 “	81	Özel İdare Müd.	
Karasu	1 “	180	Hükümet konağı	
Kocaali	1 “	80	“ “	
Ferizli	1 “	70	Hükümet Konağı	
Söğütlü	1 “	109	Hükümet Konağı	
Karapürçek	1 “	135	Belediye	Kira
Erenler	1 “		Hazine	
Adapazarı	1 “		Hazine	
Serdivan	1 “		Hazine	
Kaynarca	1 “		Eski Sağlık Ocağı binası(müstakil)	

BİNA ADRESİ	BİNA CİNSİ	Toplam Arsa M2	KULLANIM ALANI M2	BİNA DURUMU
Erenler Mahallesi Erenler - Sakarya	Ana Hizmet Binası	41.250	2.415	Faal
	1.Kat Hay .Sağ. Yet.Hiz.Bin.	963	324	Faal
	1.Kat KTV Şb..Hiz.Bin.	1.365	632	Faal
	3 Kat 6 Daire Lojman		534 (89x6)	Faal
Ozanlar Mah.	B Blok.Z. kat.1 Nolu daire		65x2=130	Faal
	C Blok Z.kat.1ve 2 Nolu daire		65x3=195	Faal
Şeker Mah.	Adapazarı İlçe Müd. Binası		212x2=424	Faal

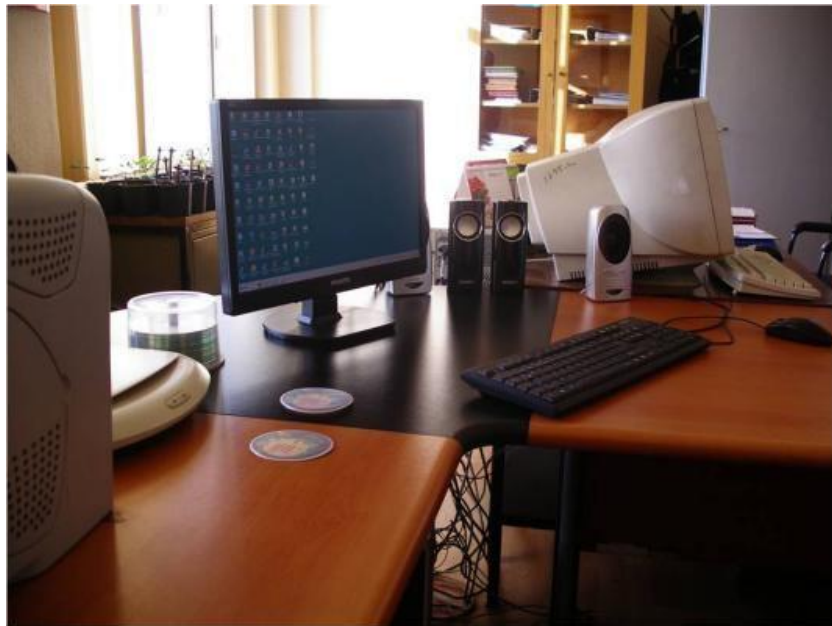
İlçelerdeki binaların Kullanım alanları ve faal durumları.

Bina Adresi	Bina Cinsi (hizloj.hizbin.)	Toplam Arsa M2	Kullanım Alanı M2	Bina Durumu
Kaynarca Şehtimar Köyü	Tek Kat Briket Selektör evi	374	80	Faal
Kaynarca Hatipler Mah.Kandıra yolu üzeri	Tek Kat Briket Selektör evi	778	78	Faal
Pamukova Kızıl Toprak Mevkii	Hizmet Binası (İdari Bina) Lojman Çift Daire (60x60)	3.400	144 140	
Pamukova Hayrettinler Bacı Köyü	Köy Grub Tek.binası Tek Kat 1 Hiz.Bin. ve Lojman)	855	90	
Geyve Tepecikler Mah.K.Ali Bey Cad. No:52	Hayvan Muayene ve Suni Toh.Merk. Tek.Kat(Hizmet Binası)	1.526,75	140	Faal
Geyve Tepecikler Mah. K.Ali Bey Cd.Enver Paşa Sok. No:97	İdari Bina Baraka Tipi	925	200	Faal
Hendek Aşağı Çalica Köyü	Tek katlı Briket bina	144	80	Faal
Hendek Ortaköy	Tek Katlı Briket bina	199	71	Atıl
Akyazı Dokurcun Kurbağalık mevkii	Selektör evi	650	64	Faal

İl Müdürlüğü Hizmet Aracı Cetveli.

Kurumun Adı	Aracın Cinsi	Plakası	Modeli	Kapasitesi	Yakıt Cinsi	Açıklama
İl Md.	Ford Ranger	54 YA 912	2001	4	Mazot	Hizmet Aracı
“	Ford Ranger	54 TS 320	2000	4	“	“
“	Ford Ranger	54 YA 911	2001	4	“	“
“	Ford Ranger	54 YA 913	2001	4	“	“
“	Toyota	54 FT 347	1989	2	“	
“	Ford Ranger	54 TS 303	2000	4	“	“
“	Renault	06 GYP 68	2001	4	K.Benzin	“
“	Ford Eskord	54 FD 123	1999	4	K.Benzin	
“	Kartal SW	54 AY 193	1994	4	K.Benzin	“
“	Toyota	54 FU 578	1989	2	Mazot	
“	Toyota	54 FU 579	1989	2	“	

İl Müdürlüğü Elektronik Demirbaş Cetveli.

Cinsi	Miktarı	Durumu
Bilgisayar	55 Adet	Faal
Yazıcı	19 Adet	Faal
Laptop (Dizüstü)	5 Adet	Faal
Tarayıcı	3 Adet	Faal
Elektronik Daktilo	2 Adet	Faal
Projeksiyon Cihazı	1 Adet	Faal

İlçe Müdürlükleri Hizmet Aracı Cetveli.

Kurumun Adı	Aracın Cinsi	Plakası	Modeli	Kapasitesi	Yakıt Cinsi	Açıklamalar
Akyazı İlçe Md.	Renault 12 Tsw	54 AR 052	1997	4 Kişilik	Benzin	Hizmet Aracı
“	Ford Çift Kabin Kamyonet	54 HH 422	2001	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
“	Renault Stj.	54 EK 675	1983	4 Kişilik	Benzin	Hizmet Aracı
Pamukova İlçe Md.	Ford Çift Kabin Kamyonet	54 RC 119	2001	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
Geyve İlçe Md.	Kartal SW	54 AU 099	1990	4 Kişilik	Benzin	Özel İdr. İade
Geyve İlçe Md.	Ford Ranger	54 YA 915	2001	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
Kocaali İlçe Md.	Nissan Kamyonet	54 NC 929	2001	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
“	Murat Sw	54 NC 905	2001	4 Kişilik	Benzin	Hizmet Aracı
Sapanca İlçe Md.	Nissan Pick-Up	54 SA 607	2001	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
Karasu İlçe Md.	Renault Binek	54 EN 255	1984	4 Kişilik	Benzin	Hizmet Aracı
“	Ford Pick-Up	54 YA 916	2000	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
K.Pürçek İlçe Md.	Ford Ranger Pick-Up	54 AC 927	2000	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
Taraklı İlçe Md.	Nissan Pick-Up	54 LA 879	2001	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
Kaynarca İlçe Md.	Renault Sw	54 FZ 607	1983	4 Kişilik	Benzin	Hizmet Aracı
Kaynarca İlçe Md.	Ford Pick-Up	54 VA 912	2001	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
Kaynarca İlçe Md.	Reno Toros	54 FV 962	1996	4 Kişilik	Benzin	Hizmet aracı
Söğüt İlçe Md.	Nissan Pick-Up	54 UA 199	2001	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
“	Renault Sw	54 AZ 269	1996	4 Kişilik	Benzin	Hizmet Aracı
Hendek İlçe Md.	Ford Çift Kabin Kamyonet	54 FZ 760	2000	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
Hendek İlçe Md.	Murat Kartal	35 ZU 123	1988	4 Kişilik	Benzin	Ekonomik Ömrü Doldu
Ferizli İlçe Md.	Nissan Kamyonet	54 UA 012	2001	4 Kişilik	Mazot	Hizmet Aracı
“	Mitsubishi Binek	54 UA 125	1998	2 Kişilik	“	Hizmet Aracı

İl Müdürlüğü Genel Bütçe Harcama Cetveli.

Açıklama	2010	2011	2012
	Harcanan Toplam	Harcanan Toplam	Harcanan Toplam
Elektrik	42.787,70	39.108,30	40.701,95
Su	5.075,80	5.975,98	5.588,53
Telefon	9.102,05	8.980,72	9.783,00
İnternet	2.904,32	2.993,57	3.651,50
Araç Kiralama	80.982,28	137.950,24	96.331,31
Akaryakıt Alımı	35.644,86	28.637,38	49.895,96
Doğalgaz	11.281,32	18.674,57	14.075,41
Kırtasiye Alımı	12.341,27	10.551,21	4.536,00
Yemek	51.421,29	60.049,69	48.526,33
Memur Maaşlar	2.174.433,60	2.673.711,46	3.563.922,79
İşçi maaşları	837.173,70	846.956,48	847.342,33
4/C Maaş	231.906,60	250.630,23	275.313,30
4/B Maaş	1.032.406,36	139.219,44	47.352,43
GENEL TOPLAM	4.527.461,15	4.223.439,27	5.007.020,84

İl Müdürlüğü Döner Sermaye 2012 Bütçesi Harcama Cetveli.

DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2013 MALİ YILI BÜTÇESİ		
A-GELİRLER TOPLAMI		
MAL VE HİZMET GELİRLERİ	3.537.740	3.552.740
SERMAYE GELİRLERİ		
VERİLEN BORÇLARDAN KAY. AL. TAH.		
DİĞER GELİRLER	15.000	
B-CARİ GİDERLER TOPLAMI		
PERSONEL GİDERLERİ	45.000	2.098.598
SOSYAL GÜV. KUR. DEVLET PRİMİ GİD.		
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	1.270.100	
CARİ TRANSFERLER	783.498	
C-SERMAYE GİDERLERİ TOPLAMI		
SERMAYE GİDERLERİ		
D-BORÇ VERME VE GERİ ÖDEME		
BORÇ VERME VE GERİ ÖDEME		
E-TİCARİ MAL ALIMLARI		374.250
F-AMORTİSMAN GİDERLERİ		37.423
BÜTÇE FAZLASI (A)-(B+C+D+E+F)		1.042.469

İl Müdürlüğü Döner Sermaye Kar Dağıtım Cetveli.

KONUSU	2011	2012
GELİRLER TOPLAMI	2.364.507,91	2.879.893,01
GİDERLER TOPLAMI	732.092,82	991.461,85
ZARAR TOPLAMI	7.354,81	0,00
HAZİNEYE YATIRILAN	364.676,19	431.983,95
DÖNER SERMAYE KARI	1.632.415,09	1.830.191,37

Özel İdare Katkılı Projeler Cetveli

PROJENİN ADI	2012 YILI ÖDENEĞİ TL.	HARCAMA TL.	AÇIKLAMA
Bitkisel Üretimi Geliştirme Projeleri			
Tarla Bitkileri Üretimini Geliştirme Prj.	250.000	269.310,00	120.000 TL. Buğday tohumluğu, 149.310 TL Fiğ Tohumluğu dağıtımı.
Meyveciliği Geliştirme Projesi	10.000	8.832,00	1200 adet ceviz fidanı alındı.
Sebzeçiliği Geliştirme Projesi	15.000	69.807,00	6 ilçede 60 çiftçiye sera örtü naylonu alınması.
Dış Mekan Süs Bitkisi Prj.	80.000	22.815,32	Erken Uyarı Sistemine malzeme ve program alımı için 11.545 TL ve KKKA Müc.11.270,32 TL. kullanıldı.
Bitkisel Üretimde Verimliliği Artırma Prj.	20.000		
Hayvancılığı Geliştirme Projeleri			
Hayvancılığı Geliştirme Prj.	115.000		
Hayvan Sağlığı Prj.	5.000		
Su Ürünleri Ür. Gel. Prj.	5.000		
Mera Islah Prj.	55.000	49.522,24	Mera ihata malzemesi alındı.
Gıda Denetim Hizmetleri Geliştirme Proj.	60.000	45.592,25	Gıda Den. Aracı alındı.
Baskı, Cilt ve İlan Giderleri	10.000		
TOPLAM	560.000	465.878,81	

2004 yılında uygulanan 5 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 343 milyar TL.
 2005 yılında uygulanan 5 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 703 milyar TL.
 2006 yılında uygulanan 7 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 713 bin TL
 2007 yılında uygulanan 8 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 314 bin 61 TL
 2008 yılında uygulanan 8 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 587.793 TL

2009 yılında uygulanan 6 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 394.986 TL
 2010 yılında uygulanan 11 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 524.598 TL
 2011 yılında uygulanan 12 proje konusu ile (Gey ve ve Kaynarca Hizmet Binaları) yapılan cari harcamalar dahil toplam 962.812 TL harcanmıştır.
 2012 yılında uygulanan 10 proje konusu ile yapılan cari harcamalar dahil toplam 465.878 TL harcanmıştır.

TARIMSAL VERİLER

VERİ	MİKTAR	BİRİM
Tarım alanı (il yüzölçümün %51'ini teşkil etmektedir)	245.356	Hektar
Büyük baş hayvan varlığı	171.574	Adet
Küçük baş hayvan varlığı	60.793	Adet
Broiler tavuk kapasitesi (ülke üretiminin yaklaşık %20 si)	102.241.166	Adet/Yıl
Beyaz et üretimi	189.146	Ton/Yıl
Tarımsal üretim gelirinintoplam gelirdeki payı (Türkiye'de %8,6)	24	%
Kırsal Nüfus Başına Tarımsal Üretim Değeri Sırası	6	81 İl/Sıra
Tarımda Çalışanların Toplam İstihdama Oranı Sırası	62	81 İl/Sıra
Fındık Alanı (Türkiye'de 3 ncü)	690.846	Dekar
Fındık Üretimi (Türkiye'de 2 nci)	116.303	Ton
Fındık Verim (Türkiye'de 1 nci)	170	Kg/Dekar
Mısır Ekiliş Alanı	46.085	Hektar
Mısır Üretimi (Türkiye mısır üretiminin yaklaşık %14'ü)	486.405	Ton
Yem Bitkisi Ekilişleri	27.197	Hektar
Yem Bitkisi Üretimi	839.825	Ton
Sun' i Tohumlama Miktarı	57.136	Adet
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	138	Adet
Süs Bitkileri Alanı	13.000	Dekar
Sulanabilir Alan	93.000	Hektar
Sulanan Alan	20.000	Hektar
Bağ Alanı	3.966	Hektar
Zeytin Ağaç Sayısı	245.280	Adet
Arı Kovanı Sayısı	66.555	Adet
Bal Üretimi	998	Ton
Gıda Üreten İşyeri Sayısı	710	Adet

TARIM İSTATİSTİKLERİ

İlimizle Önemli Tarla Bitkileri Ekiliş ve Üretim Miktarları, dekar, ton, kg/dekar

Ürünler	2011			2012		
	Ekim Alanı (da.)	Üretim(ton)	Verim	Ekim Alanı (da.)	Üretim(ton)	Verim
Mısır	484.164	508.008	1050	460.853	486.405	1055
Buğday	183.504	64.423	351	191.041	70.045	367
Arpa	47.420	14.823	313	47.912	16.250	339
Ş.pancarı	11.344	66.000	5818	11.365	66.356	5839
Fiğ	52.678	36.022	684	59.048	38.012	644
Yonca	36.605	47.832	1341	38.590	69.641	1805
Ayçiçeği	34.344	6.081	177	42.230	10.350	245
Patates	2.005	5.982	2983	1.835	6.088	3318
Kuru fas.	1.545	420	272	844	195	231
Tütün	719	149	207	170	28	165
Korunga	930	927	995	1060	1048	989

Önemli Sebze Ekiliş ve Üretim Miktarları

Ürünler	2011			2012		
	Ekim Alanı	Üretim (ton)	Verim	Ekim Alanı	Üretim (ton)	Verim
Sivri Biber	3.039	4.128	1.358	3.089	4.141	1.341
Salçalık Biber	3.310	4.940	1.492	3.220	4.860	1.509
Domates	11.325	50.948	4.499	11.315	51.408	4.543
Taze Fasulye	2.391	1.805	755	2.472	1.857	751
Hıyar	902	2.491	2.762	941	2.592	2.755
Balkabağı	2.831	8.639	3.052	2.955	9.385	3.176
Sakız Kabağı	2.787	9.688	3.476	2.837	9.781	3.448
Kabak (çerezlik)	6.035	837	139	4.945	678	137
Ispanak	6.420	5.955	928	6.375	5.917	928
Karnabahar	5.832	13.200	2.263	5.820	13.090	2.249
Karpuz	4.380	27.490	6.276	4.512	28.086	6.225
Kavun	875	2.150	2.457	825	1.950	2.364
Başlahana	10.250	38.830	3.788	9.468	34.946	3.691
Kıvırcık Marul	8.687	10.718	1.234	9.189	11.367	1.237

Önemli Meyve Ağaçlarının Sayısı ve Üretimi, ton,

Meyveler	2011		2012	
	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Üretim (Ton)	Meyve Veren Ağaç Sayısı	Üretim (Ton)
Armut	151.732	8.321	139.852	9.450
Ayva	624.780	33.332	624.780	40.887
Elma	427.630	31.366	435.019	30.911
T. Hurması	15.938	635	16.388	697
Erik	176.597	8939	176.133	13924
Kiraz	400.741	4.215	398.861	11.107
Şeftali	274.785	8.211	269.935	11.633
Vişne	75.815	2.871	55.215	2.804
Ceviz	113.023	4.563	116.973	4.715
Fındık ocağı	33.902.320	56.866	33.760.050	116.303
Bağ *	39.345	51.970	39.662	57.920
Çilek*	2593	9.266	2469	7.831

*Bağ ve çilek alanı dekar

Önemli Yem Bitkileri Ekiliş ve Üretim Miktarları

Yem Bitkileri	2011		2012	
	Alan (ha)	Üretim (ton)	Alan (ha)	Üretim (ton)
Silajlık Mısır	13.955	586.361	14.717	671.544
Yonca	3.661	47.832	3.859	69.641
Fiğ	5.268	36.022	5.905	38.012
Korunga	93	927	106	1048
Diğerleri	2.717	68.955	2.610	59.580
Toplam	25.694	740.097	27.197	839.825

Yıllara Göre Hayvan Mevcutları

Yıl	Büyük Bas	Tek Tırnaklı	Kanatlı (Adet/dönem)
2008	125.491	1.323	16.500.000
2009	122.802	1.030	16.548.126
2010	125.218	940	15.256.000
2011	142.316	880	18.309.000
2012	171.574	1080	18.589.303

İlçeler Hayvan Mevcutları

İLÇELER	BÜYÜK BAŞ			TOPLAM	KÜÇÜK BAŞ		TOPLAM	AT	KATIR	EŞEK	KÖPEK	KEDİ
	SIĞIR	BUZAĞI DANA	MAND A		KOYUN	KEÇİ						
Adapazarı	15200	4400	40	19640	3100	150	3250	20	0	0	1500	500
Akyazı	117271	4331	498	22100	2780	320	3100	128	3	5	1100	320
Ari fiye	1795	1980	0	3775	591	31	622	0	0	0	350	0
Erenler	6217	2478	52	8747	875	75	950	6	0	0	350	150
Ferizli	8729	4821	0	13550	7120	8270	15390	95	45	190	870	0
Geyve	10149	600	0	10749	1942	103	2045	0	0	0	600	1000
Hendek	12200	2100	160	14460	2500	200	2700	250	45	45	2500	450
Karasu	13150	4870	30	18050	1980	30	2010	0	0	0	780	40
Karapürçek	2547	1273	0	3820	2030	72	2102	14	5	30	562	20
Kaynarca	15200	8050	0	23250	2000	0	2000	0	0	1	880	20
Kocaali	2687	933	0	3620	208	42	250	0	0	0	284	224
Pamukova	3416	832	0	4248	3262	1740	5002	9	0	4	350	150
Sapanca	946	400	4	1350	200	50	250	90	0	5	200	50
Serdivan	4000	2200	50	6250	1700	50	1750	0	0	0	450	50
Söğütlü	7800	4000	150	11950	2146	400	2546	0	0	0	450	50
Taraklı	2418	3596	1	6015	12002	4824	16826	38	52	0	754	361
TOPLAM	223725	46864	985	171574	44436	16357	60793	650	150	280	11980	3385

2012 Yılında Faaliyet Gösteren Gıda İşletmeleri

Gıda Sektörünün Adı	İşletme Sayısı	Gıda Sektörünün Adı	İşletme Sayısı
Et ve Et Mamulleri	45	Su Ürünleri	1
Süt ve mamulleri	48	Bal	3
Un ve Unlu Mamuller	121	Kuru meyve	24
Ekmek	230	Baharat	7
Meyve – Sebze İşleme	3	Yemek Fabrikaları	41
Yaş Meyve Sebze	1	Tuz	2
Bitkisel Yağ ve Margarin	2	Tasnif Dışı Gıdalar	0
Şeker ve Şekerli Mamuller	36	Çay	2
Alkollü İçkiler	0	Yumurta	18
Alkolsüz içecekler	5	Bakliyat	7
Gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler	11	Diğerleri	103
TOPLAM		710	

TARIMSAL TEŞVİK VE DESTEKLEMELER

Yıllara Göre Tarımsal Teşvik ve Desteklemeler

Tarımsal Destekleme Toplamı (TL)	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	26.201.681	20.479.714	38.890.894	40.957.340	17.459.508	61.821.406	65.434.041	98.103.678	98.420.836

2012 Yılı Tarımsal Destekleme Miktarı :

DESTEKLEME GRUPLARI	DESTEKLEME KALEMLERİ	KALEMLER ÜZERİNDEN TAHAKKUK ETTİRİLEN	DESTEKLEME GRUPLARI ÜZERİNDEN TAHAKKUK ETTİRİLEN	
Bitkisel Üretim Desteklemeleri	Mazot Desteklemeleri	4.427.552	75.945.336	
	Kimyevi Gübre Desteklemeleri	5.454.626		
	Analiz Desteklemeleri	12.601		
	Dane Mısır Desteklemeleri *	8.021.873		
	Yağlık Ayçiçeği Desteklemeleri *	540.857		
	Yem Bitkisi Desteklemeleri	4.073.167		
	Sertifikalı Fidan Desteklemeleri	79.347		
	Sertifikalı Tohum Desteklemeleri	25.229		
	Alan Bazlı (Fındık) Desteklemeleri *	53.310.084		
Hayvancılık Desteklemeleri	Anaç Koyun, Keçi Desteklemeleri *	227.982	18.699.417	
	Hayvansal Aşı (S19) Desteklemeleri *	108.100		
	Buzağı (Ön soy kütüğü) Desteklemeleri *	450.600		
	Buzağı (Soy kütüğü) Desteklemeleri *	319.140		
	Anaç Sığır Desteklemeleri *	5.220.447		
	Anaç Manda Desteklemeleri	119.000		
	Süt Tozu Desteklemeleri	6.885.734		
	Süt Desteklemeleri	4.734.056		
	Arıcılık Desteklemeleri	344.925		
	Su Ürünleri Desteklemeleri	289.433		
Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi	Makine Ekipman Desteklemeleri	Bahçe el traktörü	298.841	3.212.683
		Basıncı sulama sistemi	107.971	
		Pülverizatör	175.745	
		Çayır biçme makinesi	-	
		Silaj makinesi	68.076	
		Süt sağım ünitesi ve soğutma tankları	40.117	
		Yem Hazırlama Araçları	60.859	
		Mibzer	78.299	
		Motorlu Tırpan	-	
		Sap parçalama	15.050	
		Arıcılık makine ve ekipman	4.600	
		Sıra arası çapa	23.800	
		Balya makinesi	-	
		Biçer bağlar	9.000	
	Gübre dağıtma makinesi	13.000		
Hasat tablası	-			
Ekonomik Yatırımların Desteklemesi	2.317.325			
Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Desteklemeleri	Tarımsal Yayım ve Danışmanlık alan 939 çiftçi	563.400	563.400	
TOPLAM			98.420.836	

* 2012 Yılı işlemleri devam ettiğinden dolayı bir önceki dönem bilgileri esas alınmıştır.

2011-2012 Yılları Ödenen Tarımsal Destekleme Miktarı

Destekleme konusu		Yıllara Göre Tarımsal Destekleme Miktarı (TL)	
		2011	2012
Bitkisel Üretim Desteklemeleri	Alan bazlı destekleme	73.379.905	75.945.336
	Prim uygulamaları		
Hayvancılık Desteklemeleri		18.826.563	18.699.417
KKYDP	Makine Ekipman Desteklemeleri	3.194.204	895.358
	Ekonomik Yatırım Desteklemeleri	2.400.000	2.317.325
Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Desteklemeleri		303.000	563.400
TOPLAM		98.103.678	98.420.836

Tarım Havzaları Üretim Ve Destekleme Modeli

Tarım Havzalarının ilk oluşturulması aşamasında iklim-topografya-toprak haritaları bir araya gelerek sınıflandırma yapılmış, birbirine komşu olan ve ürün grupları olarak birbirine yakın bölgeleri birleştirmek üzere ilçe bazında havza sınırları belirlenmiştir. Bu belirlemelere göre İlimiz Batı Karadeniz ve Güney Marmara Havzaları içinde yer almıştır.

Alan Bazlı Desteklemeler

Güney Marmara Havzası	Sakarya(Sapanca, Pamukova, Geyve, Taraklı) Çanakkale, Balıkesir, Bursa, Yalova, Kocaeli, İstanbul	Arpa, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı, <u>KütlüPamuk</u> , <u>Nohut.SovaFasulyesi</u>
Batı Karadeniz Havzası	Sakarya (Karasu, Kaynarca, Kocaeli, Hendek, Söğütü, Ferizli, Akyazı, Karapürçek, Adapazarı, Serdivan, Arifiye ve Erenler) İstanbul, Düzce, Kastamonu, Sinop, Bartın, Zonguldak, Kocaeli	Arpa, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı

Mazot, Kimyevi Gübre ve Toprak Analizi Desteklemesi

2011 yılında Mazot, Kimyevi Gübre ve Toprak Analizi Desteklemesi kapsamında müracaatlar 03.02.2012 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Fındık Alanlarının Desteklenmesi Fındık üreticilerine Alan Bazlı Gelir Desteği ve Alternatif Ürüne Geçen Üreticilere Telef Edici Ödeme Yapılmasına Dair karar 2009/15201 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Fındık Üretiminin Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik 15 Temmuz 2009 tarih ve 27289 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İlimiz fındık üretimine izin verilen 13 İl arasında bulunduğu için söz konusu destekleme ödemesinden faydalanmaktadır. İlimizde fındık üretimine izin verilen İlçeler; Akyazı, Hendek, Karasu, Kocaali, Ferizli, Karapürçek, Kaynarca'dır.

GIDA KONTROL ,TESCİL ve DENETİM ÇALIŞMALARI

Gıda Güvenliği: Gıda güvenliğinde temel ilke; tüketime sunulan gıdaların fiziksel, kimyasal ve biyolojik her türlü tehlikeden arı olması ve tüm insanların sağlıklı ve aktif yaşamlarını sürdürebilmeleri için, her zaman yeterli, güvenli ve besin değeri yüksek gıdalara ulaşabilmeleridir. Gıda kontrol ve denetimleri, İl ve İlçe Müdürlüklerimizce gıda maddelerinin taşıdığı riskle orantılı ve uygun sıklıkta olmak üzere Yıllık Denetim Programı dâhilinde, AB yaklaşımları da dikkate alınarak Bakanlığımızca risk esasına göre belirli ürün gruplarında yıllık olarak hazırlanan İzleme ve Denetim Programları yanında şüpheli, şikayet, inceleme, izlenebilirliğin sağlanması, gözetim ve tetkik amaçlarıyla gerçekleştirilmektedir. Sakarya'daki imalat sanayinin sektörel dağılımına bakıldığında; işyeri sayısı, toplam istihdam ve katma değer oluşturma gücünde en yüksek paya sahip sektörün gıda sektörü olduğu görülmektedir.

Gıda Maddesi Üretim, Satış ve Toplu Tüketim İşyerleri Denetimleri: Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi kayıtlarına göre İlimizde gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten 710 işyeri

ve gıda maddeleri satan ve toplu tüketime sunan yaklaşık 4445 işyeri bulunmaktadır. 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun yürürlüğe girmesiyle birlikte bu işletmelerden Onay Kapsamında 13 adet işletmeye onay/şartlı onay belgesi, kayıt kapsamında ise 178 adet işletmeye ise kayıt belgesi düzenlenmiştir. Ayrıca 1629 adet gıda satış ve toplu tüketim yerine ise İlçe Müdürlüklerimiz tarafından kayıt belgesi düzenlenmiştir.

174 Alo Gıda Hattı: Web tabanlı yazılım sayesinde talepler çağrı merkezinde görevli operatörler aracılığıyla anında işleme alınarak ve en kısa sürede sonuçlandırılmaktadır. Başvuru sonucu, 174 ALO GIDA tekrar aranarak ya da verilecek başvuru numarası ile www.alo174.gov.tr adreslerinden öğrenilebilmektedir. 2012 yılı aralık sonu itibari ile toplam 517 başvuru yapılmış olup, yapılan işlemlerin sonuçları hakkında başvuru sahiplerine bilgi verilmiştir. Yapılan başvurularda yapılan denetimler sonucunda 92 firmaya cezai işlem, 5 firma Cumhuriyet Savcılığına ve 4 firmada faaliyetten men cezası uygulanmıştır.

2012 Yılına Ait Alo-174 Gıda Hattı Değerlendirmesi

Sektörler	Gelen Şikayet Sayısı	5996 Sayılı Kanun Gereğince	
		İPCK adedi	Uygulanan İPC Miktarı* (TL)
Gıda Üretim Yeri	205	56	274.311
Gıda Satış ve Toplu Tüketim Yeri	305	36	47.484
TOPLAM	517	92	321.795

2012 Yılına Ait Denetim Ve Kontrol Sonuçları

Sektörün Adı	Toplam Denetim Sayısı	Sonuçlanan Numune Sayısı		5996 Sayılı Kanun Kapsamında		Cumhuriyet Savcılığına Suç Duyurusu Sayısı	Üretimden Men Sayısı
		Olumlu	Olumsuz	İPC Sayısı	İPC Tutarı (TL)		
Gıda Üretim Yeri	1.118	295	40	257	1.673.488	7	25
Gıda Satış ve Toplu Tüketim Yeri	2.340	411	47	117	147.195	1	4
TOPLAM	3.458	706	87	374	1.820.683	8	28

Gıda İhracatı ve İthalatı: Müdürlüğümüz tarafından 2012 yılında aralık ayı sonu itibari ile gerçekleştirilen gıda ihracatı sağlık sertifikalarına ait bilgiler ile AB Ülkelerine kuru meyve ihracatı

amacıyla düzenlenen sağlık sertifikalarına ait bilgiler tabloda yer almaktadır. 2012 yılında içerisinde toplam 26 adet geri donen ürün bildirimini alınmıştır.

Düzenlenen Gıda Sağlık Sertifikası:

2012	Adet	Miktar(ton)
Toplam	2.518	23.034,103

Düzenlenen Kuru Meyve İhracatı Sertifikası:

2012	Adet	Miktar(ton)
Toplam	2.042	33.892,137

Yem Tesisleri Denetimleri: İlimizde Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış 13 adet karma yem fabrikası,8 adet hayvansal kökenli yem üreten rendering tesisi (et-kemik unu, kümes hayvanları artıkları unu) ve 1 adet ev hayvanı yemleri üreten imalathane,3 adet mineral yem-yemlik preparat işletmesi mevcuttur.

İlimizde 2012 yılı sonu itibariyle Bakanlığımız tarafından onay verilen 1 adet minarel yem ve yemlik preparat üreten fabrika , 4 adet karma yem farikası ve 2 adet onaylı yem bayii bulunmaktadır.2012 yılında kuru mumuza başvurarak kayıt belgesi alan işletme sayısı 117'dir.

İl ve ilçe müdürlüğümüz yem kontrol görevlileri tarafından 2012 yılında toplam 166 denetim yapılmıştır. İlimiz merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren yem bayileri, çiftlikler ve yem fabrikalarından olmak üzere toplamda 87 adet yem numuneleri alınmış analizleri yaptırılmıştır. Bakanlık yıllık denetim programı kapsamında 60 adet numune alınmış geriye kalan 25 adet numune hızlı alarm, müfettiş işteği, Alo gıda, şikayet sonucu alınmıştır. Bu numunelerden 5 adeti olumsuzdur.

Yem Tesisleri Denetimleri

Fabrika Sayısı	Rendering Sayısı	Bayii Sayısı	Büyükbaş iftlik Sayısı	Kanatlı iftlik Sayısı	Toplam Alınan Numune Sayısı
17	8	167	182	1.311	87

Kayıt Ve Onay İşlemleri

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 13.06.2010 tarih ve 27610 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak ve 13.12.2010 tarihinde yürürlüğe girilmesiyle 5179 sayılı "Gıdaların retimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Hakkında Kanun" yürürlükten kaldırılmıştır. 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 30. maddesine istinaden Onaya tbi işletmelerin faaliyete geçmeden önce Bakanlığımızdan onay alması gerekmektedir. Kayıt işlemine tbi işletmelerin ise faaliyetleri ile ilgili işletme kayıtlarını yaptırmak zorunluluğu bulunmaktadır. 5996 sayılı Kanun kapsamında izin verilen işletmeler ve yapılan denetim ve kontrol hizmetlerine ait tüm bilgiler 2011 yılı itibari ile Gıda Güvenliği Bilgi Sistemine kaydedilmektedir.

Gıda Maddesi retim, Satış Ve Toplu Tüketim İşyerleri Denetimleri

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu 13.06.2010 tarih ve 27610 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak ve 13.12.2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanuna bağlı olarak karılan yönetmelikler gereğince gıda, gıda katkı ve gıda ambalaj materyali üretimi yapan gıda üretim işyerleri, gıda satış ve toplu tüketim işyerleri programlı olarak denetlenmekte, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği ve ürün tebliğlerine uygun olarak numune alınmaktadır. Kontrol ve denetimler; kontrol programları ile çok yıllık ulusal kontrol planlarının yanı sıra şüphe, tüketiciler işkayetleri, inceleme, izlenebilirliğin sağlanması, geri izleme, gözetim ve tetkik amaçları ile de gerçekleştirilmektedir.

OKUL SÜTÜ PROJESİ

16.01.2012 tarihli ve 2012/2957 sayılı Okul Sütü Uygulama Esasları Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararına dayanılarak hazırlanan Okul Sütü Programı Uygulama Tebliği 29 /03/2012 tarihli ve 28248 sayılı Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Gıda ,Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığının müşterek yürüttüğü Okul Sütü Projesi kapsamında Bakanlığımız Koordinatörlüğünde, Mayıs-Haziran döneminde Ülke genelinde 200 ml tam yağlı sade uht süt dağıtımı yapılmıştır.

Okul sütünün dağıtımı,depolanması,tüketimi esnasında denetim ve gerekli teknik bilgilendirmenin yapılması, program takvimi sürecinde sütlerin düzenli teslimatının izlenmesi, aksilik olması durumunda gerekli iş ve işlemlerin yapılması işlemleri Müdürlüğümüz tarafından gerçekleştirilmiştir.

İlimizde 02.05.2012 tarihinde okullarda süt tüketimine başlanmıştır. İlimiz sınırlarında faaliyet gösteren ve Bakanlığımızca uygun görülen firmalarda üretilen her parti üretim için Müdürlüğümüz Kontrol görevlilerince numune alınmış ve ilgili laboratuvarlarda analizleri yaptırılmıştır. Bu kapsamda Müdürlüğümüz kontrol ekiplerince alınan 95 numune ile diğer kurumlarca alınan 18 numune olmak üzere toplam 113 numunenin analizleri yetkili laboratuvarlarca yapılmıştır. Yapılan analizler neticesinde herhangi bir olumsuzluk tespit edilmemiştir.

YEM FABRİKALARI VE YEMBAYİLERİ

İlimizde Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış 13 adet karma yem fabrikası,8 adet hayvansal kökenli yem üreten rendering tesisi (et-kemik unu, kümes hayvanları artıkları unu) ve 1 adet ev hayvanı yemleri üreten imalathane,3 adet mineral yem-yemlik preparat işletmesi mevcuttur.

İlimizde 2012 yılı sonu itibariyle Bakanlığımız tarafından onay verilen 1 adet mineral yem ve yemlik preparat üreten fabrika , 4 adet karma yem fabrikası ve 2 adet onaylı yem bayii bulunmaktadır.2012 yılında kuru mumuza başvurarak kayıt belgesi alan işletme sayısı 117'dir.

İl ve ilçe müdürlüğümüz yem kontrol görevlileri tarafından 2012 yılında toplam 166 denetim yapılmıştır. İlimiz merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren yem bayileri, çiftlikler ve yem fabrikalarından olmak üzere toplamda 87 adet yem numuneleri alınmış analizleri yaptırılmıştır. Bakanlık yıllık denetim programı kapsamında 60 adet numune alınmış geriye kalan 27 adet numune hızlı alarm, müfettiş isteği, Alo gıda, şikayet sonucu alınmıştır. Alınan numuneler sonucu olumsuzluk tespit edilen 5 adet numune için gerekli yasal işlemler başlatılmıştır.

Biyogüvenlik Kurulu Kararı doğrultusunda ve Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve ürünlerine (GDO) dair yönetmelik kapsamında 4 adet yem numunesi alınmış ve 1 adet gdo 'lu yem üretilmiş üründe etiket kontrolü yapılmıştır.

Denetlenen ve Numune alınan işyerleri:

Denetlenen ve numune alınan iş yerleri	İş yeri sayısı	Ruhsat iptali	Yapılan denetim	Alınan numune	IPCK	Uyarı	Savcılığa suç duyurusu
Karma yem fabrikası	13	-	100	58	2	-	-
Kökeni hayvansal olan yemleri imal eden fabrika	8	-	8	-	-	-	-
Ev hayvanı yemleri üreten imalathane	1	-	1	-	-	-	-
Minarel Yem ve yemlik preparat imalathanesi	3	-	3	-	-	-	-
Yem satış bayileri	167	-	63	17	-	-	-
İl Dışı Denetim Sayısı	-	-	4	4	4	-	-
Çiftlik denetim	-	-	11	11	-	-	-

YÜRÜTÜLEN PROJELER ve DENETİM PROGRAMLARI

Bakanlık KGKM 'nin illere gönderdiği 2021 yılına ait denetim ve izleme programları ile ilgili olarak, aylık alınacak numunelerin ürün gruplarına göre dağılımının belirlenmiş olup bu bağlamda alınan numunelere ait bilgiler 2010 yılından itibaren Bakanlıkça oluşturulan web tabanlı veri programına girilmektedir.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ DENETİM PROGRAMI

Peynirde Mikrobiyolojik
Beyaz Peynir
Yöresel Peynir

Peynirde Sorbat Aranması:

Süt Ürünlerinde (Peynir, Tereyağı, Yoğurt ve/veya Ayranda) Bitkisel Yağ Aranması
Süt Tozu ve/veya Yoğurttaki Melamin Aranması
Sade Yoğurttaki Jelatin Aranması
Isıl İşlem Görmüş Sütte Aflatoksin M1 Aranması

KIRMIZI ET VE KIRMIZI ET ÜRÜNLERİ DENETİM PROGRAMI

Kırmızı Et Ürünlerinde Kanatlı Eti Aranması
Kıyma ve/veya Sucukta Yağ Oranı Miktar Tespiti

KANATLI ETLERİ DENETİM PROGRAMI

Çiğ Kanatlı Eti ve Hazırlanmış Kanatlı Eti Karışımlarında (Soğutulmuş, Dondurulmuş)
Mikrobiyolojik
MDM'de (Mekanik Ayrılmış Kanatlı Eti) Kalsiyum Miktarı Tayini

UN VE UNLU MAMULLER DENETİM PROGRAMI

Tartlar ve/veya Yaş Pastalarda Mikrobiyolojik

BAL DENETİM PROGRAMI

Balda C4, C13 Analizi
Balda Diğer Kriterlerin Analizi
Temel Petekte Parafin ve Naftalin Aranması

KURU MEYVE VE KURU MEYVE ÜRÜNLERİ DENETİM PROGRAMI

Kuru Meyve ve Kuru Meyve Ürünlerinde Aflatoksin Aranması:
Fındık, Fındık Ezmesi, Kuru İncir, Antepfıstığı, Yerfıstığı, Lokum ve/veya Helva, Ballı Çerez,
Kırmızı Toz ve/veya Pul Biber.

HAZIR YEMEKLER DENETİM PROGRAMI

Hazır Yemeklerde Mikrobiyolojik (Tüketime hazır (pişirilmiş) unlu mamul (börek, lahmacun, pide, pizza, mantı vb.)

BAHARAT DENETİM PROGRAMI

Kırmızı Toz ve/veya Pul Biberde Sudan Boyası Aranması

MEYVE, SEBZE VE ÜRÜNLERİ DENETİM PROGRAMI

Salça ve/veya Ketçaplarda Koruyucu (Sorbik ve Benzoik Asit) Miktar Tespiti

ALKOLSÜZ İÇECEKLER DENETİM PROGRAMI

Alkolsüz İçeceklerde Renklendirici ve Tatlandırıcı (Aspartam, Sakarin ve Asesülfam K) Miktar Tespiti

KOMPOZİT ÜRÜNLER DENETİM PROGRAMI

Mısır ve Bileşiminde Mısır Bulunan Ürünlerde GDO Aranması

BITKİSEL ÜRÜNLER DENETİM PROGRAMI

Bitkisel Ürünlerde Pestisit:

Ayva, Biber (Sivri, Dolmalık, Salçalık), Çilek, Domates, Elma, Erik, Ispanak, Kabak, Karpuz, Kiraz, Kuru Soğan, Kültür Mantarı, Lahana Mandalina, Marul (Marul, Kıvırcık, Aysberg), Şeftali, Üzüm.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ DENETİM PROGRAMI

Peynirde Mikrobiyolojik (Beyaz Peynir ve Yöresel Peynir): Bu proje kapsamında üretim satış ve toplu tüketim yerlerinden alınan numunelerde Staphylococcus aureus (Kuagülas pozitif), Salmonella spp, ve L.monocytogenes analizleri yapılmaktadır. Proje kapsamında alınan 20 adet numunesi alınmış olup olumsuzluk tespit edilen 2 numuneyi üreten firma ile ilgili 5996 sayılı kanun hükümlerine göre yasal işlemler yapılmıştır.

Peynirde Sorbat Aranması :Süt ürünlerinde Peynirde Sorbat Aranması Denetim Programı kapsamında 12 adet numune alınmış olup, 1 tanesinde sorbat olduğu tespit edilmiş ve kanun kapsamında yasal işlem yapılmıştır.

Süt Ürünlerinde (Peynir, Tereyağı, Yoğurt ve/veya Ayranda) Bitkisel Yağ Aranması :Süt Ürünlerinde (Peynir, Tereyağı, Yoğurt, Ayranda) Taklit, Tağşışın Tespitine Yönelik (Bitkisel Yağ Aranması) kapsamında 36 adet numune alınmış olup, 1 tanesinde bitkisel yağ olduğu tespit edilmiş ve kanun kapsamında yasal işlem yapılmıştır Ayrıca 3 adet numune için şahit numune süreci devam etmektedir.

Süt Tozu ve/veya Yoğurttta Melamin Aranması: Bu proje kapsamında üretim satış ve toplu tüketim yerlerinden 12 adet numune alınmış yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Sade Yoğurttta Jelatin Aranması: Sade yoğurttta Jelatin aranması denetim programı kapsamında 24 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Isıl İşlem Görmüş Sütte Aflatoksin M1 Aranması : Bu proje kapsamında üretim satış ve toplu tüketim yerlerinden 5 adet numune alınmış yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

KIRMIZI ET VE KIRMIZI ET ÜRÜNLERİ DENETİM PROGRAMI

Kırmızı Et Ürünlerinde Kanatlı Eti Aranması: Bu denetim programı kapsamında üretim satış ve toplu tüketim yerlerinden 12 adet numune alınmış yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde tüm sonuçlar olumlu çıkmıştır.

Kıyma ve/veya Sucukta Yağ Oranı Miktar Tespiti: Bu denetim programı kapsamında üretim satış ve toplu tüketim yerlerinden 12 adet numune alınmış yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde tüm sonuçlar olumlu çıkmıştır.

KANATLI ETLERİ DENETİM PROGRAMI

Çiğ Kanatlı Eti ve Hazırlanmış Kanatlı Eti Karışımlarında (Soğutulmuş, Dondurulmuş) Mikrobiyolojik: Kanatlı eti mikrobiyolojik denetim programı çerçevesinde alınan numunelerde Salmonella spp, bakteri analizi yapılmaktadır. 2012 yılı içerisinde proje kapsamında ilimizde 36 adet numune alınmış olup, olumsuzluk tespit edilen 10 ürün için kanun ve yönetmelikler kapsamında gerekli yasal işlemler uygulanmıştır.

MDM'de (Mekanik Ayrılmış Kanatlı Eti) Kalsiyum Miktarı Tayini: Bu denetim programı kapsamında üretim yerlerinden 12 adet numune alınmış yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde tüm sonuçlar olumlu çıkmıştır.

UN VE UNLU MAMULLER DENETİM PROGRAMI

Tartlar ve/veya Yaş Pastalarda Mikrobiyolojik: Bu denetim programı kapsamında üretim yerlerinden 24 adet numune alınmış olup, olumsuzluk tespit edilen 15 ürün için kanun ve yönetmelikler kapsamında gerekli yasal işlemler uygulanmıştır.

BAL DENETİM PROGRAMI

Balda C4, C13 Analizi: İlimizde bulunan üretim ve satış noktalarından alınan bal numunelerinde C13,C4 analizleri yapılmaktadır. Proje kapsamında 6 adet numune alınmış olup, 2 adet olumsuz çıkan numune için Şahit numune süreci devam etmektedir.

Balda Diğer Kriterlerin Analizi: İlimizde bulunan üretim ve satış noktalarından alınan bal numunelerinde ,Glukoz/Fruktoz,Naftalin,HM F,elektriksel iletkenlik,nem,sakaroz,suda çözünen madde,serbest asitlik,diyastaz sayısı analizleri yapılmaktadır. Proje kapsamında 12 adet numune alınmış olup, 1 adet olumsuz çıkan numune için Şahit numune süreci devam etmektedir.

Temel Petekte Parafin ve Naftalin Aranması: Bu program kapsamında 1 adet numune alınmıştır, alınan numunelerde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

KURU MEYVE VE KURU MEYVE ÜRÜNLERİ DENETİM PROGRAMI

Kuru Meyve ve Kuru Meyve Ürünlerinde Aflatoksin Aranması: Bu proje kapsamında üretim satış ve toplu tüketim yerlerinden kırmızı toz veya pul biberler, Antep fıstığı,findık,kuru incir,helva,ballı çerez ile incir ürünlerinden Aflatoksin tespiti için numuneler alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmaktadır. Bu program kapsamında da İlimizde üretim, satış ve toplu tüketim yerlerinden numuneler alınmakta olup, Aflatoksin, bulunması durumunda 5996 sayılı kanunun ilgili maddelerine göre yasal işlem uygulanmaktadır.

ÜRÜNLER	ALINAN NUMUNE SAYISI	ANALİZ SONUÇLARI	
		OLUMLU	OLUMSUZ
Kırmızı Toz / Pul Biber	12	12	-
İncir	6	6	-
Findık	12	12	-
Findık Ezmesi	12	12	-
Antep Fıstığı	12	12	-
Yer Fıstığı	6	6	-
Lokum /Helva	12	11	1
Ballı Çerez	6	2	4

2012 yılı gıda ürünlerinde aflatoksin denetim programı..

HAZIR YEMEKLER DENETİM PROGRAMI

Hazır Yemeklerde Mikrobiyolojik(Tüketime hazır (pişirilmiş) unlu mamul (börek, lahmacun, pide, pizza, mantı vb.): Bu proje kapsamında üretim satış ve toplu tüketim yerlerinden alınan numunelerde Staphylococcus aureus, B.Serius, Salmonella spp ve E.coli analizleri yapılmaktadır. Proje kapsamında alınan 12 adet numunesi alınmış olup ,olumsuzluk tespit edilen 1 numune için gerekli işlemler yapılmıştır.

BAHARAT DENETİM PROGRAMI

Kırmızı Toz ve/veya Pul Biberde Sudan Boyası Aranması : Bu proje kapsamında üretim satış ve toplu tüketim yerlerinden kırmızı toz veya pul biberlerden Sudan boyası tespiti için 12 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

MEYVE, SEBZE VE ÜRÜNLERİ DENETİM PROGRAMI

Salça ve/veya Ketçaplarda Koruyucu (Sorbik ve Benzoik Asit) Miktar Tespiti :

İlimizde bulunan satış ve toplu tüketim noktalarından alınan salça ve ketçap numunelerinde yetkili laboratuvarlar tarafından sorbat ve benzoik asit analizleri yapılmaktadır. Proje kapsamında 12 adet numune alınmış olup, 2 adet olumsuz çıkan numune için şahit numune süreci devam etmektedir.

ALKOLSÜZ İÇECEKLER DENETİM PROGRAMI

Alkolsüz İçeceklerde Renklendirici ve Tatlandırıcı (Aspartam, Sakarin ve Aseülfam K) Miktar Tespiti : İlimizde bulunan satış ve toplu tüketim noktalarından alınan alkolsüz içecek

numunelerinde yetkili laboratuvarlar tarafından aspartam,sakarın ve asasılfam K analizleri yapılmaktadır. Proje kapsamında 10 adet numune alınmış olup, 1 adet olumsuz çıkan numune için şahit numune süreci devam etmektedir.

KOMPOZİT ÜRÜNLER DENETİM PROGRAMI

Mısır ve Bileşiminde Mısır Bulunan Ürünlerde GDO Aranması: Bu proje kapsamında üretim ,satış ve toplu tüketim yerlerinden ,Mısır ve bileşiminde mısır bulunan ürünlerde GDO aranması denetim programı kapsamında 5 adet numune alınmış olup, herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Bisküvi, Çikolata, Fındık Kreması, Fındık Ezmesi ve/veya Fıstık Ezmesinde GDO Aranması : Bu proje kapsamında üretim satış ve toplu tüketim yerlerinden Bisküvi, Çikolata, Fındık Kreması, Fındık Ezmesi ve/veya Fıstık Ezmesinde GDO Aranması tespiti için 5 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda 1 adet olumsuzluk tespit edilen numune için yasal işlemler yapılmıştır. Ayrıca 1 adet numune için şahit numune süreci devam etmektedir.

BİTKİSEL ÜRÜNLER DENETİM PROGRAMI

Bitkisel Ürünlerde Pestisit Aranması : Bu proje kapsamında üretim satış ve toplu tüketim yerlerinden yaş meyve sebzelere pestisit izleme denetim programı kapsamında 64 adet numune alınmış olup, olumsuzluk tespit edilen 5 adet numune ile ilgili yasal işlemler başlatılmıştır. Ayrıca olumsuzluk tespit edilen 2 numune için şahit numune süreci devam edilmektedir.

YEM ÜRETİM İŞLETMELERİNDEN ALINACAK NUMUNE SAYILARI

Karma Yemler Kontrol Planı, Ruminant Hayvan Yemlerinde Et- Kemik Unu Aranması, Üre Aranması, Antibiyotik Aranması, Antikoksidiyal Aranması, Aflatoksin Aranması, Pestisid Aranması, Ağır Metal Aranması, Dioksin Aranması, Gdo Kontrolü, Kalite Kontrol, Bitkisel Kökenli Yem Maddeleri Kontrol Planı, Pestisid Aranması, Yem Katkıları Yemlik Preparatlar Kontrol Planı, Antibiyotik Aranması, Ağır Metal Aranması, Kalite Kontrol.

ÇİFTLİKLERDEN ALINACAK NUMUNE SAYILARI

Karma Yemler Kontrol Planı, Ruminant Hayvan Yemlerinde Et- Kemik Unu Aranması, Antibiyotik Aranması, Dioksin Aranması, Yem Katkıları ve Yemlik Preparatlar Kontrol Planı, Antibiyotik Aranması, Kalite Kontrol.

YEM DEPOLAMA VE SATIŞ YERLERİNDEN NUMUNE SAYILARI

Karma Yemler Kontrol Planı:

Ruminant Hayvan Yemlerinde Et- Kemik Unu Aranması, Üre Aranması, Antibiyotik Aranması, Antikoksidiyal Aranması, Pestisid Aranması, Aflatoksin Aranması, Ağır Metal Aranması, Gdo Kontrolü, Kalite Kontrol.

YEM ÜRETİM İŞLETMELERİNDEN ALINACAK NUMUNE SAYILARI

Karma Yemler Kontrol Planı:

Ruminant Hayvan Yemlerinde Et- Kemik Unu Aranması : Bu proje kapsamında yem üretimi yapan işletmelerdeki yemlerde kullanılan et-kemik unu tespiti için 4 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Üre Aranması: Karma yemlerde üre aranması denetim programı kapsamında 24 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Antibiyotik Aranması: Bu proje kapsamında yem üretimi yapan işletmelerde üretilen yemlerde antibiyotik tespiti için 1 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Antikoksidiyal Aranması: : Bu proje kapsamında yem üretimi yapan işletmelerde üretilen yemlerde antioksidiyal tespiti için 1 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Aflatoksin Aranması: Karma yemler üreten fabrikalardaki yemlerde aflatoksin aranması denetim programı 1 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Pestisid Aranması: Bu proje kapsamında yem üretimi yapan işletmelerde üretilen yemlerde pestisit tespiti için 1 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Ağır Metal Aranması: Karma yemler üreten fabrikalardaki yemlerde ağır metal aranması denetim programı 3 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Dioksin Aranması: Bu proje kapsamında yem üretimi yapan işletmelerde üretilen yemlerde dioksin tespiti için 1 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Gdo Kontrolü: Bu proje kapsamında yem üretimi yapan işletmelerde üretilen yemlerde Genetiği Değiştirilmiş Organizma tespiti için 1 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

A.1.10. Kalite Kontrol: Karma yemler üreten fabrikalardaki yemlerde kalite kontrolü denetim programı 1 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Bitkisel Kökenli Yem Maddeleri Kontrol Planı:

Pestisid Aranması: Karma yemler üreten fabrikalardaki bitkisel kökenli yemlerin hammaddelerinden (buğday, mısır vb) pestisit aranması denetim programı 1 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Yem Katkıları Yemlik Preparatlar Kontrol Planı:

Antibiyotik Aranması: Bu proje kapsamında yem katkı ve yemlik preparat üretimi yapan işletmelerdeki yemlerde antibiyotik tespiti için 1 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Kalite Kontrol: Karma yemler üreten fabrikalardaki yemlerde kalite kontrolü denetim programı kapsamında 1 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

ÇİFTLİKLERDEN ALINACAK NUMUNE SAYILARI

Karma Yemler Kontrol Planı:

Ruminant Hayvan Yemlerinde Et- Kemik Unu Aranması: Büyükbaş ve Kanatlı Hayvan Çiftliklerinde kullanılan karma yemlerden et-kemik unu aranması denetim programı kapsamında 1 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

YEM DEPOLAMA VE SATIŞ YERLERİNDEN NUMUNE SAYILARI

Karma Yemler Kontrol Planı:

Ruminant Hayvan Yemlerinde Et- Kemik Unu Aranması: Bu proje kapsamında yem satışı ve depolaması yapan işyerlerinden yemlerde kullanılan et-kemik unu tespiti için 1 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Üre Aranması: Bu proje kapsamında yem satışı ve depolaması yapan işyerlerinden yemlerde kullanılan üre miktarının tespiti için 1 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Antibiyotik Aranması: Bu proje kapsamında yem satış ve depolama yapan işyerlerinde satılan yemlerde antibiyotik tespiti için 1 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Antikoksidiyal Aranması: Bu proje kapsamında yem satışı ve depolaması yapan işyerlerinde satılan yemlerde antioksidiyal tespiti için 1 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Pestisid Aranması: Yem satışı ve depolaması yapan işyerlerinde satılan yemlerde pestisit aranması denetim programı kapsamında 1 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Aflatoksin Aranması: Yem satışı ve depolaması yapan işyerlerinde satılan yemlerde aflatoksin aranması denetim programı 1 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Ağır Metal Aranması: Yem satışı ve depolaması yapan işyerlerinde satılan yemlerde ağır metal aranması denetim programı 1 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluğa rastlanmamıştır.

Gdo Kontrolü: Bu proje kapsamında yem satışı ve depolaması yapan işyerlerinden yemlerde kullanılan gdo tespiti için 1 adet numune alınarak yetkili laboratuvarlarda gerekli analizler yapılmak üzere yollanmış analiz sonucunda olumsuzluk tespit edilmemiştir.

Kalite Kontrol: Yem satışı ve depolaması yapan işyerlerinde satılan yemlerde katite kontrolü denetim programı kapsamında 1 adet numune alınmış olup, yetkili laboratuvarlarda yapılan analizleri neticesinde herhangi bir olumsuzluk tespit edilmemiştir.

BİTKİSEL ÜRETİM ÇALIŞMALARI

Arazilerin küçük ve parçalı olması ilin tarımsal geleceğinde sebzeçilik sektörünü ön plana çıkarmaktadır. 1995 yılından bu yana uygulanan projeli faaliyetlerle yoğunlaştırılan eğitim ve yayım çalışmaları sonucunda üreticilerde açık ve örtü altı sebze kültürünün gelişmesi; ekim alanları, çeşitlilik ve üretimde kayda değer artışlar getirmiştir.

Tarım alanlarının % 42'sinde tarla tarımı yapılmakta, bu alanın % 47'sinde üretilen mısır, ekim alanları açısından olduğu gibi endüstride kullanımı açısından da önemli bir yer almaktadır.

İlimiz tarımsal üretiminin önemli ürünlerinden olan fındık toplam tarım alanlarının %28'sinde üretilmektedir. Bu alandan elde edilen fındık geliri, tarımdan elde edilen gelirin %15'i, meyvecilikten elde edilen toplam gelirin %51'i kadardır.

İl genelinde üretim payı olarak % 3 gibi küçük bir paya sahip olan bağcılık sektörü, özellikle Geyve ve Pamukova ilçelerimizde önemli ölçüde çiftçi ailesinin asli geçim kaynağıdır.

İlimizde toplam tarım yapılan alan 245. 356 hektar olup; tarla tarımından geriye kalan 8.231 ha. alanda sebzeçilik, 6.832 ha. alanda meyvecilik, 69.082 ha. alanda fındık yetiştiriciliği ve 3.966 hektarlık alanda bağcılık, 10.450 ha. alanda kavakçılık, 478 hektar alanda ise zeytincilik yapılmaktadır. İlimizin tarımsal yapısı polikültür bir özellik göstermekte, işlenen tarım alanlarında en fazla tarla bitkileri yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Tarla Bitkileri Üretimi

İlimizde uygulanan tarla tarımında ağırlıklı olarak yer alan ürünler arasında, mısır ile münavebe bitkisi olarak buğday, endüstri bitkilerinden şeker pancarı ile ayçiçeği, yumrulu bitkilerden patates ve yem bitkilerinden yonca sayılabilir. Buğday, mısır, şeker pancarı ve ürünlerde ilimizdeki verim, Türkiye ortalamasının üzerindedir.

Tarla bitkileri üretim değerinin ilçeler üzerinden dağılımını incelediğinde 2012 yılı verilerine göre birinci sırada Adapazarı ilçemiz, Akyazı, Kaynarca ve Söğütlü İlçelerimiz sıralanmaktadır.

Mısır

İlimizde mısır 2011 yılında ekim alanı 484.164 dekar, üretim miktarı ise 508.008 ton, 2012 yılında ekim alanı 460.853 dekar, üretim miktarı ise 486.405 ton olarak gerçekleşmiştir. Mısır insan gıdası ve hayvan yemi olarak kullanılmasının yanı sıra sanayide de alkol, ispirto, yağ, irmik vs. gibi ürünlerin üretiminde hammadde olarak kullanılmaktadır. Mısır ekimi Adapazarı, Akyazı, Söğütlü ve Ferizli ilçelerinde ağırlıklı olarak yapılmaktadır. Ülke ihtiyaçları ve taleplerin karşılanması bakımından, ekimi ilk ürün ve ikinci ürün şeklinde yapılan mısır üretiminde, ağırlığı ilk ürün ekilişlerinin teşkil ettiği görülmektedir. İkinci ürün mısır ekilişleri ise silajlık yem yapımında ve "haşlamalık, kebablık" tabir edilen şekilde değerlendirilmektedir.

Buğday

İlimizde taban arazilerde olduğu gibi meyilli arazilerde de üretimi yapılabilen buğday münavebede yer almaktadır. Buğday ekilişlerinin tamamı ekmeçlik çeşitlerdir. Üretici, sertifikalı tohumluk kullanımı ile birlikte ekim, dikim, bakım, mücadele ve hasat teknikleri gibi pek çok konuda yeterli bilgiye sahiptir. Kullanılan buğday tohumlukları ortalama üç yılda bir değiştirilmekte ve yenilenmektedir.

183.504 dekar alanda ekiliş yapılan buğdaydan 2011 yılında 62.623 ton üretim sağlanmıştır. 2012 yılı üretim alanı 191.041 dekar olup 70.045 ton ürün elde edilmiştir. Buğday ekiliş Gey ve İlçesi başta olmak üzere sırasıyla; Kaynarca, Adapazarı, Taraklı ilçelerinde yapılmaktadır.

Şeker Pancarı

Şeker pancarı tarım ürünleri içinde birim alandan fazla gelir getiren bitkilerin arasında yer alır. Ayrıca önemli bir ön bitki (münavebe bitkisi) etkisine sahip olması nedeniyle toprak verimliğinin yükselmesini dolayısıyla ile kendinden sonra ekilecek bitkilerin veriminin artmasını sağlar. İlimizde şeker pancarı tarımı Adapazarı Şeker Fabrikası'na bağlı sözleşmeli üretim şeklinde yapılmaktadır. Şeker pancarı, yan ürünlerinin tamamı değerlendirilen bir bitki olmasının yanı sıra, üretim ve

işlenme periyodu içinde kullanılan girdiler ile birçok sektörde dolaylı olarak katma değeri artırıcı önemli bir rol oynamaktadır. Şeker pancarının yan ürünlerinden yaş küspe hayvan yemi olarak değerlendirilirken melas da yem sanayinde ve diğer sanayilerde (gıda, ispirto, beton) kullanılmaktadır. Şeker pancarının yan ürünü olan yaş pancar posası ve melas ile pancarın baş ve yaprak kısmı, hayvan yemi olarak kullanılmaktadır. Bu yan ürünlerin kolay temin edilebilir ve ucuz olması, hayvancılığın gelişmesine yardımcı olmakta ve bu kesime ek gelir kaynağı yaratmaktadır.

2011 yılı üretim alanı 11.344 dekar olup 66.000 ton üretim, 2012 yılı üretim alanı 11.365 dekar olup 66.356 ton üretim olmuştur. Şeker pancarı ekilişi Adapazarı ilçesi başta olmak üzere sırasıyla; Akyazı, Söğütlü, Ferizli, Pamukova, Erenler ilçelerinde yapılmaktadır.

Ayçiçeği

İlimizde 2011 yılında 34.344 dekar alanda ekilen ayçiçeğinden toplam 6.081 ton ürün elde edilmiştir. 2012 yılında ise üretim alanı ise 42.230 dekar olup 10.350 ton ürün alınmıştır. Hibrit tohumluk kullanımı %90'lara varan ayçiçeğinin en fazla üretildiği ilçemiz Kaynarca'dır.

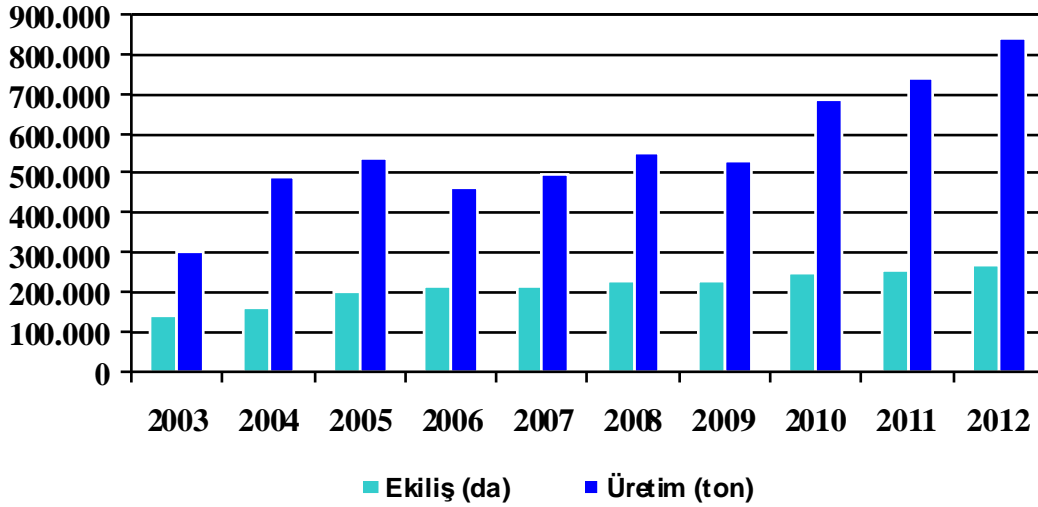
Yem Bitkileri

İlimizde hayvan beslenmesinde önemli bir yeri olan yem bitkilerinde özellikle silajlık mısır, yonca, fiğ ve korunga ekilişleri dikkat çekmektedir. 10 Mayıs 2000 tarihli Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Kararname ile Yem Bitkileri üretimi destekleme kapsamına alınmıştır. Bu uygulamanın başlaması ile İlimizde yem bitkileri üretiminde önemli artışlar olmuştur. 2012 yılında yem bitkileri ekilişi toplam 27.197 hektardır.

Sakarya İli Yem Bitkileri Ekiliş Alanları ve Üretim Miktarları

Sebze Üretimi

Her ilçemizde sebze üretimi yapılmakla birlikte Pamukova, Geyve, Adapazarı, Söğütü ve Hendek İlçesi ticarî anlamda sebzeçiliğın sürdürüldüğü yerlerdir.

Bu ilçeler büyük tüketim merkezlerine yakınlıklarının da avantajını kullanmakta, iç tüketimin yanında il dışı talepleri de karşılamaya yönelik bir sebzeçilik çalışması içindedirler.

İlimizde ticarî amaçlı tarla sebzeçiliği yapılan toplam alan 2012 yılı verilerine göre 8.231 hektar olup, ayrıca meyve bahçelerinde ara ziraat olarak da sebzeçilik faaliyetleri sürdürülmektedir. Sebze üretiminde önemli ürünler baş lahanaya, domates, karnabahar, marul, karpuz ve balkabağı olarak sayılabilir.

Meyve Üretimi

İlimizde meyvecilik denildiğinde, Geyve, Pamukova, Taraklı, Sapanca ve Serdivan ilçelerimizde elma, armut, ayva, kiraz ve vişne, diğer ilçelerimizde de fındığın hakim ekilişleri görülmektedir. Meyve üretim değerinin 2012 yılı verilerinin ilçeler üzerinden dağılımı incelendiğinde Geyve birinci sırada, Pamukova ikinci sırada yer almaktadır.

Fındık

Ülkemizde fındık yetiştiriciliği bakımından dikili alanda üçüncü, üretimde ikinci ve verimde birinci sırada olan ilimizde 2012 yılı verilerine göre 69.082 hektar alandan 116.303 ton üretim sağlanmıştır.

Kiraz-Vişne

Diğer tarımsal faaliyetlerin henüz vejetasyonunun gelişme devresinde olduğu Mayıs-Haziran aylarında, gelir getirme özelliğindeki kiraz ve vişne, ilin güneyinde yer alan Taraklı-Pamukova-Geyve ekseninde tercih görmekte, Geyve İlçesi'nde (Alifuatpaşa Beldesi) oluşan kendine özgü piyasasıyla sofralık tüketim yanında meyve suyu, likör sanayi gibi endüstri kollarına da sevkiyat yapılmaktadır. Halen yörede toplam 454.076 ağaçtan 13.911 ton ürün elde edilmiştir.

Ayva

Fındığın dışındaki meyve popülasyonu içerisinde önemli bir yer tutan ayva yetiştiriciliği Geyve, Pamukova ve Sapanca Gölü çevresinde yoğunlaşmıştır. Sofralık tüketimi yanında tarımsal sanayiye hammadde olma özelliğiyle gerek anakentlere ve gerekse yaş meyve ihracatçılarına hitap eden bir meyve çeşidimizdir. İlimizde 2012 yılında 624.780 adet ayva ağacından 40.887 ton ürün elde edilmiştir.

Bağcılık

İl genelinde üretim payı olarak %3 gibi küçük bir paya sahip olan sektör, özellikle Geyve ve Pamukova ilçelerimizde önemli ölçüde çiftçi ailesinin asli geçim kaynağıdır. Bu ilçelerimizde ihracata yönelik olarak danelerini dökmeyen Müşküle üzümü üretilmekle beraber Alphonse Lavellee, Razakı, Cardinal, Çavuş, Yalova İncisi ve Trakya İlkereni gibi çeşitler yeni plantasyonlara girmektedir. Bağcılığın geliştirilmesi için çalışmalar devam etmektedir. Yeni bağlar kordon sistemi ile tesis edilmektedir. İlimizde 39.662 dekar alanda bağcılık yapılmakta ve 2012 yılında 57.920 ton üretim yapılmıştır.

Mera Kanunu Çalışmaları

İlimizde mera alanlarının yeniden iyileştirilmesi, bozulmaya başlayan ekolojik dengeyi koruması amacıyla, çağın ekolojik imkanlarından en üst düzeyde yararlanarak hayvancılık sektörünün hizmetine sunulmak üzere yem kaynaklarını geliştirmek veya bunların otlayan hayvanlar tarafından kullanılmasını kolaylaştırmak için otlama, biçme, gübreleme, sulama ve tohumlama gibi kültürel yöntemlerin mera üzerinde uygulanmasının temini ve çiftçiler tarafından devamının sağlanması üzere eğitim, yayım ve uygulama yöntemleri ile yaygınlaştırılması yapılmaktadır.

Bu doğrultuda, İlimizde uygulamaya konulan Mera Islah Çalışmalarının amacı;

- ✓ Meraların orijinal bitki kompozisyonunda bulunması gereken besleme değeri yüksek, hayvanların severek yiyebilecekleri yem bitkileri zamanla son derece azalır ve bunların yerini arzu edilmeyen değersiz bitkiler alır. Bütün bu olumsuzlukların giderilmesi hususunda gerekli olan çalışmaların yapılması,
- ✓ Zayıf meralar üzerinde su ve rüzgarın etkisi ile toprak erozyonunda artış olur. Mera toprağı üzerinde toprak kayıpları nedeni ile çakıl, taş ve kayaların oranında artış, ölü bitki kalıntısı, yani toprağın kendisini yenileme oranında sürekli bir azalış görülmektedir. Toprağın korunması ve iyileştirilmesi konularında gerekli tedbirlerin alınması,
- ✓ Mera üzerinde aşırı çığneme zarara neden olur. Mera toprağında aşırı sıkışma olur. Hayvanların yol izleri mera üzerinde belirginleşir. Yağış suların toprağı işleme azalır ve meralar gittikçe kuraklaşır. Bütün bu olumsuzlukların giderilmesi hususunda mera otlatma sistemlerinin devreye alınması ve mera amenajman tekniklerinin uygulanması ile mera üzerindeki baskının kontrol altına tutulması yöntemlerinin uygulanması sağlanmaktadır.

Mera Aplikasyon Ve Harita Yapımı Çalışmaları

İlçesi	2012 Yılı Sonu itibariyle Kalan Tahmini Alan (Ha)	2012 Yılı Sonuna Kadar Ölçülen	2012 Yılı Sonu (%)
Merkez, Akyazı, Taraklı	0	4293,3	100
Sapanca	29	78	72
Karapürçek	16,4	80	75
Ferizli	0	492	100
Pamukova	0	372	100
Geyve	65,2	591,8	90
Hendek	0	563,3	100
Söğüt, Kaynarca	0	253	100
Karasu	161,8	319,6	66,4
Kocaeli	20	-	0
Toplam	292,4	7.063,0	96,00

Tespit Ve Tahdit Çalışmaları

4342 sayılı Mera Kanununun uygulamaya girdiği tarihten itibaren İlimizde Mera Komisyonu ve Sapanca ve Kaynarca İlçeleri Merkezden yürütülmek üzere toplam 11 İlçede Mera Teknik Ekipleri oluşturulmuş ve 4 yıl içerisinde Mera Tespitleri 16 İlçede, 530 yerleşim yerinde % 98 tamamlanmıştır.

Bugüne kadar toplam 16 ilçe de 191 köyde haritalanan alan 7063 Ha'dır. 2012 yılı itibariyle de mera alanlarının %96'sı tamamlanmıştır

Yapılan mera ölçümleri neticesinde mera alanlarının sınırları ve üzerinde bulunan işgal ve tahribatlar belirlenmiş olup, işgal ve tahribatların giderilmesi ile söz konusu mütevacizler hakkında da yasal işlemlerin yapılmasına imkan sağlanmıştır.

Yıllara Göre Mera Islah Çalışmaları

Yılı	İlçe / Köy	Alan (dekar)
2008	Eskibedil(devam ediyor)	520
2009-2010	Kızılcıkorman(devam ediyor)	59
2010	Topağaç-kabakulak-Yuvalak-İlyaslar-Taşlık-Bedilkazancı	550
2011	Altındere-Kuşça-Kasımlar-Ortaköy - Çayırbaşı-Bileciler-Tuzak-Türbeköy (İhata Çalışması)	1.240
2012	Yenidoğan- Kuşça-Levent-Tokmaklıdere-Hacıramazanlar- Yeşilyurt-Eskibedil-Kızılcıkorman- Poyrazlar-Bakırlı-Gölkent-Doğancılar	1.729
TOPLAM		15.000

Özel İdare Ve Genel Bütçe Kapsamında Mera Islah Çalışmaları

Yerleşim yerlerine yakın olan meralara çöp ve hafriyat dökülerek çevre ve görüntü kirliliğine sebep olmaktadır. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve İl Özel İdaresi kaynakları ile yürütülen mera islah çalışmaları ile hayvancılığın gelişmesine katkıda bulunmakla beraber çevre güzelliği de oluşturulmaktadır.

2012 yılında Özel İdare ve Genel Bütçe kapsamında yapılan mera islah çalışmaları:

CİNSİ	ÖZEL İDARE (Ad/kg)	GENEL BÜTÇE (Ad/kg)	TUTAR (TL)	AÇIKLAMA
Beton Direk	4.900 (ad)		49.522,24	Hacıramazanlar, Poyrazlar, Doğancılar Yeşilyurt, Uzunçınar, Kızılcıkorman, Eskibedil, Yenidoğan, Bakırlı, Gölkent, Levent, Tokmaklıdere
Dikenli Tel	8.200 (kg)			Hacıramazanlar,Poyrazlar,Doğancılar Yeşilyurt, Uzunçınar, Kızılcıkorman, Eskibedil, Yenidoğan, Bakırlı, Gölkent, Levent, Tokmaklıdere
Zirai İlaç		700 (lt)	8.731,80	Erdoğdu,Bedilkadırbey,Kızılcıkorman, Eskibedil, Yuvalak, Kabakulak, Yanık, Yenidoğan, Neşepınarı, Yazılıgürgen, Tokmaklıdere, Doğancılar, Poyrazlar,
Mera Tohumu		1090 (kg)	14.884,93	Kızılcıkorman, Yuvalak
Gübre % 26 Amonyum Nit.		21.000 (kg)	24.128,64	Yuvalak, Kızılcıkorman, Eskibedil
Gübre 20-20-0 Kompoze		10.000 (kg)		Yuvalak, Kızılcıkorman, Eskibedil

Mera islah çalışmalarında ihtiyaç duyulan direk, dikenli tel, gübre, tohum gibi malzemeler kamu kaynaklarıyla temin edilirken, işçilik faaliyetleri köy nakdi katkısı veya iş gücü katkısı ile sağlanmaktadır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yürütülen Ülkesel Mera Amenajman planları çerçevesinde ilimizde 15 Kasım-15 Nisan tarihleri arasında meralarda otlatma yapılmaması ve böylece meraların bozulmasının önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla İl Özel İdaresi kaynaklarıyla temin edilen beton direk ve dikenli tel ile otlatma bölmeleri yapılarak, münavebeli otlatma ile meraların verimli ve uzun süreli kullanımı sağlanmaktadır.

Meralarda ihata yapılması suretiyle ana yol kenarında bulunan meralarda otlayan hayvanların yola çıkması ile zaman zaman trafik kazaları meydana gelmekte ve neticesinde can ve mal kayıpları oluşabilmektedir.

Genel Bütçe imkanları ile temin edilen ot ilacının Erdoğdu, Bedikadirebey, Kızılcıkorman, Eskibedil, Yuvalak, Kabakulak, Yanık, Yenidoğan, Neşepınarı, Yazılıgürgen, Tokmaklıdere, Doğancılar, Poyrazlar, meralarında yoğun olarak bulunan çalı ve dikenlerin yok edilmesinde kullanılmak üzere verilmiştir. Çalıların büyük olduğu yerlerde ilaçlamadan önce mekanik olarak temizliğin yapılması için Kabakulak, Abalı, Yuvalak, Kızılcıkorman, Çataköprü, Kozluk köylerinde çalı kesme makinesi kullanılmıştır. Münavebeli otlatmanın yapılabilmesi için merada ara bölme yapmak üzere Hacır amazanlar, Poyrazlar, Doğancılar Yeşilyurt, Uzunçınar, Kızılcıkorman, Eskibedil, Yenidoğan, Bakırlı, Gökent, Levent, Tokmaklıdere köylerine ihata malzemesi verilmiş; Meradaki ot yapısını düzenlemek ve güçlendirmek amacıyla Yuvalak, Eskibedil, Kızılcıkorman köylerine kimyevi gübre verilmiştir. Meralarda şahıslar tarafından yapılabilecek işgaller ve tahribatlar da ihata yapımı sayesinde önlenebilmektedir.

Mera Bilgi Sistemi Geliştirme Projesi (Merbis-Gep)

Bakanlığımızca yürütülmekte olan Mera Bilgi Sistemi Geliştirme Projesi (MERBİS-GEP) kapsamında İlimizde yer alan mera, yaylak, kışlak ile otlak ve umuma ait çayır alanlarının, 1/5000 ölçekli haritaları ve aplikasyon işlemleri yapılarak sayısal verileri, M üdürlüğü'müzce satın alınan harita programı ortamına işlenmektedir. Aynı zamanda bu sisteme, mera alanlarına ait arazinin durumu, otlatma kapasitesi, ıslah durumu, topoğrafyası, üzerinde otlanan hayvan sayısı gibi veriler işlenmektedir. Ayrıca köy haritaları oluşturulup, mera tespitlerindeki köylere ait aile sayısı, çiftçi aile sayısı, iklimi, hayvan varlığı gibi köye ait veriler de sisteme girilmiştir. Bu şekilde sayısal ve sözel bilgilerin birbiri ile ilişkili olarak çalıştırıldığı MERBİS-GEP projemiz hazırlanmıştır. Projeye 627 adet mera için, toplam 6305 ha. alana ait sayısal ve sözel veriler sisteme aktarılmıştır. Bu suretle oluşturulacak Mera Bilgi Sistemi ile mera, yaylak, kışlak ile otlak ve umuma ait çayır alanlarının tespiti, tahdidi ve tahsislerinin sistemli olarak yapılması, belirlenecek kurallara uygun olarak kullanımının sağlanması, bakım ve ıslahlarının yapılarak verimliliklerinin artırılması, kullanımlarının denetlenmesi ve korunmasıyla hayvancılık sektörünün geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Tohumculuk Kanunu İle İlgili Çalışmalar

5553 sayılı tohumculuk kanunu 08.11.2006 tarih 26340 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun amacı; bitkisel üretimde verim ve kaliteyi yükseltmek, tohumluklara kalite güvencesi sağlamak, tohumluk üretim ve ticareti ile ilgili düzenlemeleri yapmak ve tohumculuk sektörünün yeniden yapılandırılması ve geliştirilmesi için gerekli olan düzenlemeleri gerçekleştirmektir. Tohumculuk kanunu; tarla bitkileri, bağ-bahçe bitkileri, orman bitki türleri ve diğer bitki türleri çoğaltım materyaline ait çeşitlerin ve genetik kaynakların kayıt altına alınması, tohumlukların üretimi, sertifikasyonu, ticareti, piyasa denetimi ve kurumsal yapılanmalar ile ilgili düzenlemeleri kapsar.

Bu kanun kapsamında M üdürlüğümüzce yürütülen çalışmalarda; İlimizde tohum ve fidan üreten kurum ve kuruluşların, tohum bayilerinin her türlü denetimi yapılmakta ayrıca tohumluk bayilik belgesi verilmesi, tohum kuruluşlarının yetkilendirilmesi, üretici belgesi düzenlenmesi, tohumluk ihracat ve süs bitkileri ithalat işlemleri de yapılmaktadır.

Faaliyet Gösteren Sertifikalı Tohum ve Fidan Üreticileri;

Tarımsal Araştırma Enstitü Müdürlüğü	Ari fnye
TİGEM Tarım İşletmeleri Müdürlüğü	Karasu
S.S.Pancar Ekicileri Kooperati fi	Adapazarı
Santral İnşaat Ltd.Şti.	Akyazı
Tarım Kredi Kooperati fi	Adapazarı

Tohum üreten 5 kuruluş toplam olarak **2.995,66** dekar alanda tohum ekilişlerini yapmışlar ve bu ekilişlerin Tarla Kontrolleri yerinde yapılmıştır.

Sakarya İlinde Sertifikalı Tohum Üretimi

YILI /TÜRÜ	2011	2012
	ALAN (DA)	ALAN (DA)
BUĞDAY	2.345,79	2.416,30
ARPA	49,37	492,36
MISIR	48	55
KABAK	22	2
FİĞ	30	30
TOPLAM	2.495,16	2.995,66

2012 Yılı Sertifikalı Tohumluk Üretimi

TOHUM ÜRETİCİSİ	TÜR	ÇEŞİT	EKİLİ ALAN (DA)	TOPLAM
Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Buğday	Bezostaya	28	886
	Buğday	Pamukova-97	53	
	Buğday	Mombchil	133	
	Buğday	Tahirova-2000	398	
	Buğday	Hanlı	136	
	Buğday	Beşköprü	81	
	Mısır	Kompozit Arifiye-ADK310	30	
	Mısır	ADK-722, ADK-694, FRB-73, ADK,455, ADK-599	25	
	Kestane Kabağı	Arıcan 97	2	
TİGEM - KARASU	Buğday	Gönen-98	470	470
S.S.Adapazarı Pancar Ekiçiler Kooperatifi	Buğday	Tahirova 2000	969,30	1.461,59
	Arpa	Sladoran	62,36	
	Arpa	Martı	430,00	
Santral İnşaat	Fiğ	Adi Fiğ	30	30
Tarım Kredi Kooperatifi	Buğday	Tahirova 2000	148	148
GENEL TOPLAM				2.995,66

2012 Yılı Tohumculuk Faaliyetleri Üretici, Yetiştirici ve Bayi Sayıları

Sıra No	Faaliyetin Adı	2012 Yılında Verilen Belge Sayısı (YENİLEME)	Mevcut Belge Sayısı
1	Tohumluk Bayileri	61	107
2	Tohum Yetiştiricileri	-	37
3	Tohum Üreticileri	-	5
4	Tohum İşleyicileri	-	3
5	Fidan Üreticileri	-	-
6	Fide Üreticileri	-	-
7	Süs Bitkileri Üreticileri	30	79

İlçeler Üzerinden Tohum Bayileri Ve Sayıları

İlçe	Tohum Bayilerinin İlçelerdeki Sayısı	İlçe	Tohum Bayilerinin İlçelerdeki Sayısı
Adapazarı	19	Karasu	9
Akyazı	15	Kaynarca	12
Arifiye	1	Kocaeli	5
Erenler	5	Pamukova	7
Ferizli	6	Serdivan	4
Geyve	10	Söğütlü	6
Hendek	6	Taraklı	1
Sapanca	1	Toplam	107

İlimizde toplam 107 adet tohum bayisi bulunmaktadır. Bu bayilere 2012 yılı içinde 167 denetim yapılmıştır. Tohum üreticisi olan 5 işletme yıl içinde 2 şer defa denetlenmiştir.

Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Isl İşleme Tabi Tutulması ve İşaretlenmesi Kapsamında Yapılan Faaliyetler

Bitki zararlısı organizmaların ahşap ambalaj malzemeleri ile taşınması ve yayılmasını engellemektir. Ham ahşaptan imal edilmiş ambalaj malzemeleri ile taşınan bitki zararlısı organizmaların yayılması riskini önlemeye yönelik olarak, uluslararası ticaret faaliyetlerinde kullanılmak üzere; palet, sandık, tahta silindirik kasa, kutu, makara, ambalaj destek malzemesi,

paketleme blokları, ambar rafı, yükleme tahtaları, palet kolları ve kızakları imal eden, tamir eden işletmelere, ahşap ambalaj malzemesi işaretleme izin belgesi verilmesi ile ısıtma fırını ve otomasyon sistemini kuran firmaların yetkilendirilmesi hususlarını kapsar. Bu yönetmelik kapsamında İzin belgesi verilmiş işletmeler, yılda en az iki kez bir Ziraat Mühendisi ve bir Orman Endüstri Mühendisi tarafından denetlenmektedir.

Bakanlığımız Tarafından 04.12.2011 Tarih 28132 Sayılı Resmî Gazetede Yayınlanan Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Isıl İşleme Tabi Tutulması Ve İşaretlenmesine Dair Yönetmelik Hükümlerine Göre İşaretleme Yetkisi Alan Firmalar;

İlimizde ISPM-15 işaretleme yetkisi alan firma sayısı 27 dir. Bu firmaların 7 tanesinin işaretleme izni çeşitli nedenlerle yönetmelik gereği iptal edilmiş olup 20 firmada ISPM-15 işaretleme yetkisi bulunmaktadır. 2012 yılı rutin denetimleri sırasında 4 firmanın faaliyetlerine son verdiği veya ISPM-15 işaretlemesini bıraktığı tespit edilmiş olup bu firmalardan dilekçe ile faaliyetlerine ara verdiğine dair birer dilekçe alınacaktır. 2012 yılı içerisinde 16 adet firmanın denetimleri yapılmıştır. 2012 yılında bir (1) firma ISPM-15 işaretleme yetkisi almak için başvuruda bulundu.

Gübre Bayileri Denetimi

2012 yılında yerinde yapılan denetimlerde

- ✓ Kimyevi gübre depolarının havalandırılması,
- ✓ Gübre torbalarının arasındaki mesafenin ayarlanması,

- ✓ Torbaların rutubetten korunması için ızgaraların üzerlerine istiflenmesi,
- ✓ Bayilerin satmakta olduğu gübrelerin Lisans ve Tescil Belgelerinin izin tarihlerinin kontrol edilmesi,
- ✓ Gübre depolarında yangın söndürme tüplerinin bulundurulması,
- ✓ Depoların yakınlarında yanıcı ve patlayıcı madde imalatının olup olmadığının kontrol edilmesi,
- ✓ Yangın güvenliği için uyarıcı levhaların bulundurulması,

Konularında gerekli kontrol yapılarak ilgililer uyarılmıştır; Bu çerçevede **10** Adet Kimyevi Gübre numune alınarak analizleri yaptırılmıştır.

Sakarya da Kimyevi Gübre Bayilerinin İlçelere Göre Dağılımı

İlçesi	Bayii sayısı	İlçesi	Bayi sayısı
Adapazarı	15	Karapürçek	2
Serdivan	3	Kaynarca	12
Erenler	3	Karasu	12
Arifiye	1	Geyve	12
Akyazı	13	Ferizli	9
Söğütlü	2	Hendek	18
Sapancı	1	Pamukova	10
Kocaali	13	Taraklı	4
TOPLAM			130

2012 Yılı Toplam Gübre Tüketim Cetveli (Kg)

Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mays	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	TOPLAM
4550850	9653610	14295200	13879170	11162020	8856607	2353150	918925	850860	1248305	1942340	1878235	71589272

ORGANİK TARIM ÇALIŞMALARI

Üreticilerimiz sertifikasyon kuruluşları ile sözleşme yaparak organik tarım sertifikası almakta ve üretim yapmaktadırlar. İlimizdeki organik tarım potansiyeli cetvelde verilmiştir.

Yılı	İlçe sayısı	Köy Sayısı	Çiftçi sayısı	Organik tarım alanı (da)
2010	7	19	107	3.639
2011	9	25	97	3.942
2012	8	22	86	3.558

FINDIKTA REKOLTE TAHMİNİ ÇALIŞMALARI

2012 yılında bakanlığımızın talimatları doğrultusunda 2 defa rekolte tahmini yapılmıştır. Birinci rekolte tahmininde ilçelerle birlikte karanfil sayımının hangi bahçelerden nasıl yapılacağı konusunda metot birliği oluşturularak saha çalışmaları gerçekleştirildi. Bu çalışma sonucunda rekoltenin 160.519 ton olacağı belirlendi.

İkinci rekolte tahmininde ilçelerle birlikte çotanak sayımının hangi bahçelerden nasıl yapılacağı konusunda metot birliği oluşturularak saha çalışmaları gerçekleştirildi. Bu çalışma sonucunda rekoltenin 122.766 ton olacağı belirlendi.

BİTKİ KORUMA VE KARANTİNA ÇALIŞMALARI

İlimizde üretimi yapılan kültür bitkilerinde görülen hastalık, zararlı ve yabancı ot mücadelesi, Zirai ilaç bayileri ruhsatlandırma ve kontrol işleri, bitkisel ürün ihracat ve ithalatında zirai karantina çalışmaları, fidan üretiminin zirai karantina yönünden kontrolü ve ruhsatlandırılması çalışmaları sürdürülmektedir.

Yıllara Göre Süne Sürvey Ve Mücadele Çalışmaları

Yıllar	Program (da)	Kıymetlendirme Sürveyi (da)	Nimf Sürveyi (da)	Karar alınan alan (da)	İlaçlanan alan (da)
2005	80.000	58.640	19.474	0	0
2006	60.000	57.102	6.415	0	0
2007	40.000	56.666	24.440	0	0
2008	60.000	57.027	43.279	6.000	4.000
2009	60.000	73.928	43.279	6.000	154
2010	60.000	48.600	48.600	48.200	18.350
2011	59.000	65.150	44.690	23.200	850
2012	60.000	39.740	20.650	0	0

İlimizde Süne sürvey ve mücadele çalışmaları 2009 Yılına kadar Devlet Yardım Mücadelesi, bu tarihten günümüze kadar ise çiftçi mücadelesi kapsamında 5 ekip ile yürütülmüştür.

Tahmin Ve Erken Uyarı Çalışmaları :

Saha kontrolleri ve çiftçi görüşmeleri için Mart sonundan başlanmak üzere haftanın 3 veya 4 günü (Pazartesi, Salı, Perşembe, Cuma günleri) bölgeye gidilmiştir. Bu çalışmalar hem bahçe kontrolleri hem de yoğun bir şekilde kahve toplantıları ve bire bir çiftçi görüşmeleri şeklinde sürdürülmüştür.

Birebir çiftçi eğitimleri bizzat bahçelerde görerek uygulama yapıldığından daha verimli olmuştur. Kontrol bahçesi olarak kullanılmak üzere, bölgeyi temsil edecek şekilde 3 elma bahçesi (Eğriçay, Safibey, Umurbey), 4 ayva bahçesi (Özbek, Doğan-tepe, Aşağıdereköy ve Yukarıdereköy) ve 5 tane bağ (Karapınar, Şeyhvarmaz, Çengel, Umurbey, Umurbey Üstü) tespit edilmiştir. Ayrıca 2 kiraz bahçesi (Aşağıdereköy ve Yukarıdereköy’de) belirlenmiştir.

Bu bağ ve bahçeler vejetasyon öncesinden başlanmak üzere haftada bir, feromon tuzakların asıldığı 10.04.2012 tarihinden itibaren ise haftada iki gün kontrol edilmiştir. Bu kontroller ve meteorolojik verilerin değerlendirilmesi sonucunda şekillenen **“ilaçlama uyarıları”** çiftçilerimizin cep telefonlarına SMS yoluyla, belediye hoparlörleriyle ve İl Müdürlüğü müzün www.sakaryatarim.gov.tr resmi web sitesinden çiftçilerimize ulaştırılmıştır.

Tahmin Ve Erken Uyarı Sistemi Arazi Çalışma Programı

GÜNLER	Ayva	Elma	Kiraz	Bağ
	İç kurdu	İç kurdu, karaleke	Kiraz sineği	Salkım güvesi, mildiyö
PAZARTESİ				Pamukova
				Geyve
SALI	Serdivan	Serdivan	Serdivan	
	Pamukova	Pamukova		
	Geyve	Geyve		
ÇARŞAMBA				Pamukova
				Geyve
PERŞEMBE	Serdivan	Serdivan	Serdivan	
	Pamukova	Pamukova		
	Geyve	Geyve		
CUMA				Geyve
				Pamukova

Elma Kara Lekesi:

Vejetasyon başlangıcında, spor uçuş periyodunun başlangıcının tespit edilmesiyle birlikte 29.03.2012 tarihinde %1’lik Bordo Bulamacı ile tedbiren ilk ilaçlama yapılmıştır. Daha sonraki dönemlerde yapılan ilaçlama duyuruları sistem içerisinde bulunan bilgisayar programının verdiği

ilaçlama uyarıları dikkate alınarak yapılmıştır. Bu şekilde 09.07.2012 tarihine kadar Geyve ve Pamukova ilçelerimizde toplamda 9 ilaçlama duyurusu yapılmıştır. Bu yıl ilkbahar yağışlarının uzun sürmesi meteorolojik koşulların haziran ayında da hastalığın seyirini arttıracak şekilde oluşmasından dolayı geçmiş yıllara göre hastalık şiddetli görülmüş ve ilaçlama sayısı artmıştır.

Bunun yanında periyodik ilaçlama yapılan bahçelerde ilaçlama sayısı 14-15 arasında gerçekleşmiştir. Buna göre karaleke hastalığı için % 40 civarı bir ilaçlama tasarrufu sağlandığı ortaya çıkmaktadır. 200 ağaçlık bir bahçe dikkate alındığı takdirde, 1 ilaçlama tasarrufunun parasal değeri 90 TL'dir. Buna göre ağaç başına tasarruf 45 KR. olur. Sistemin hitap ettiği alan içerisinde olan çiftçilerimizin %80'inin Erken Uyarı Metoduna göre ilaçlama yaptığı göz önünde bulundurulur ise bölgedeki 180.000 ağaçta sağlanan yaklaşık ilaçlama tasarrufu 2012 yılı için 260.200 TL'dir.

Elmada ve Ayvada İç Kurdu:

10.04.2012 tarihinde İç kurdu kelebeklerinin uçuşlarını takip etmek için bölgeleri temsil edecek şekilde 8 bahçede (4 elma, 4 ayva bahçesi) cinsel çekici feromon tuzaklar asılmış ve 24.04.2012 tarihinde ilk kelebek yakalanışı gerçekleşmiştir.

Kelebek yakalanışlarının en yüksek olduğu ve aynı zamanda 1 Ocaktan itibaren 250 gün dereceye (ilk kelebek yakalanışından itibaren 150 gün derece) ulaşıldıktan sonra ve yumurtalar açıldıktan sonra 18.05.2012 tarihinde birinci döl karşı ilk ilaçlama yaptırılmıştır. İkinci ilaçlama ise 28.06.2012 tarihinde yaptırılmıştır. İkinci döl için 19.07.2012 ve 06.08.2012 tarihlerinde ilaçlama yaptırılmıştır. Ayvada ise bunlara müteakip 25.08.2012 tarihinde bir ilaçlama daha yaptırılmıştır. Buna göre Elmada İç Kurduna karşı toplam 5 ilaçlama yapılmıştır. Ayvada ilaçlama sayısı ise iç kurduna karşı toplamda 3 olmuştur.

Periyodik ilaçlamalarda ise iç kurduna karşı 5-6 ilaçlama yapılmıştır.

İç Kurdu için tahmin ve uyarı sistemi ile periyodik ilaçlamalar karşılaştırıldığında; 200 ağaçlık bir bahçe dikkate alındığı takdirde, 1 ilaçlama tasarrufunun parasal değeri 50 TL'dir. Ağaç başına tasarruf 25 KR.'tur. Sistemin hitap ettiği alan içerisinde olan çiftçilerimizin %80'inin Erken Uyarı Metoduna göre ilaçlama yaptığı göz önünde bulundurulur ise bölgedeki 180.000 Elma ve 465.000 Ayva ağacında sağlanan tasarruf 161.000 TL'dir.

Bağ Mildiyözü:

Bu hastalığın primer enfeksiyon şartlarının (sıcaklık, sürgün uzunluğu, toprak nemi, 8 °C üstü etkili sıcaklıklar toplamının gereken seviyeye ulaşması) gerçekleşmesine müteakip; 18.04.2012-17.05.2012 tarihinde primer enfeksiyon ilaçlaması yapılmıştır. Takip eden dönemde alt yapraklarda yağ lekelerine rastlanmış ve ikinci ilaçlama ise 10.06.2012 tarihinde yapılarak 3 ilaçlama ile sezon sona ermiştir.

Periyodik ilaçlama yapılan bağlarda ise Bağ Mildiyösüne karşı toplam 4-5 ilaçlama yapılmıştır. Bu da yapılan çalışmaların çok büyük oranda ilaç, zaman ve maliyet tasarrufu sağladığını göstermektedir. 10 da'lık bir bağ dikkate alındığı takdirde, ortalama 2 ilaçlama tasarrufunun parasal değeri 150 TL.'dir. Sistemin hitap ettiği 28.000 da.'lık bağ alanında çiftçilerimizin %50'sinin Erken Uyarı Metoduna göre ilaçlama yaptığı göz önünde bulundurulur ise sağlanan tasarruf 420.000 TL'dir.

Bağ Salkım Güvesi:

Bu zararlının mücadele zamanının belirlenmesinde; maksimum sıcaklıklar toplamı, 12 °C üstü etkili sıcaklıklar toplamı, bağlara asılmış olan cinsel çekici tuzaklarda yakalanan kelebek sayıları ve bırakılmış yumurtaların açılma durumlarından faydalanılmıştır.

Feromon tuzaklarda yakalanan ergin sayıları haftalık olarak değerlendirilip uçuş eğrisi grafiği çizilmiştir. Mücadeleye ergin uçuşlarının en üst seviyeye (tepe noktaya) ulaştığı haftadan sonra, 2. dölde tepe noktaya ulaştığı hafta, 3. dölde ise tepe noktaya ulaşmadan yaklaşık 10 gün önce başlanılmıştır.

- 1. Döl: 17.05.2012
- 2. Döl: 09.06.2012 -30.06.2012
- 3. Döl: 03.08.2012 -29.08.2012

Toplam ilaçlama sayısı 2012 yılı için 5 olmuştur.

Salkım Güvesine karşı klasik metotlarla yapılan mücadelede ergin çıkışları takip edilemediğinden her döl karşı 2 veya 3 ilaçlama yapılmaktadır.

Erken Uyarı Sistemiyle 2011 yılında Salkım Güvesi ilaçlamalarında ortalama 3 ilaçlama tasarruf sağlanmıştır. 10 da.'lık bağ alanında bir salkım güvesi ilaçlamasının maliyeti ortalama 25 TL. olduğu düşünülürse 3 ilaçlamanın maliyeti de 75 TL.'dir. Sistemin hitap ettiği 28.000 da.'lık bağ alanında çiftçilerimizin %80'inin Erken Uyarı Metoduna göre ilaçlama yaptığında göz önünde bulundurulur ise sağlanan tasarruf 168.000 TL.'dir.

Kiraz Sineği ;

Bu zararlının mücadele zamanının belirlenmesinde ortalama sıcaklıklar, kirazın fenolojisi ve sarı yapışkan tuzaklarda yakalanan ergin sayıları dikkate alınmıştır. Kiraz Sineği mücadelesi bir ergin mücadelesi olduğundan; tuzaklarda ilk ergin sinekler görüldükten 5 gün sonra 24.05.2012 tarihinde ve 15.06.2012 tarihlerinde olmak üzere iki ilaçlama yapılmıştır. Daha sonraki dönemde başka ilaçlamaya gerek duyulmamıştır.

Çalışmalar kiraz yetiştiriciliğinin toplu olarak yapıldığı Aşağıdereköy ve Yukarıdereköy köylerimizdeki 16.000 ağaçlık kiraz bahçelerinde yapılmıştır.

Doğu Meyve Güvesi ve Şeftali Güvesi ;

Bu iki zararlıların mücadelesi birbiriyle koordineli şekilde; feromon tuzaklarda yakalanan ergin sayıları ve etkili sıcaklıklar (400 gün/d) toplamından faydalanılarak yürütülmüştür.

Şeftali güvesinde feromon tuzaklarda ilk kelebek yakalanışından 10 gün sonra ve yeterli popülasyon yoğunluğuna ulaşıldıktan sonra, Doğu meyve güvesinde ise ilk kelebek yakalanışlarından sonra etkili sıcaklıklar toplamı 400 GD'ye ulaşıldıktan sonra 15.06.2012 tarihinde ilk ilaçlama, bundan 15 gün sonra 03.07.2012 tarihinde ikinci ilaçlama yapılmıştır. Yapılan ilaçlamalarda hem Doğu meyve güvesini hem de Şeftali güvesini kontrol altında tutabilecek ilaçlar tercih edilmiştir. Çalışmalar Pamukova ve Geyve ilçelerimizdeki 235.000 ağaçlık **Şeftali** üretim alanına hitap edecek şekilde yürütülmüştür.

Bağda Entegre Mücadele Uygulamaları:

2012 yılında İlimiz Entegre Mücadele Programında bulunan Bağda Entegre Mücadele çalışmaları; Geyve ve Pamukova İlçelerimizde 10 köy, 21 bağ ve toplam 385 da alanda uygulanmıştır.

Bu bağların bir kısmı aynı zamanda Tahmin-Uyarı çalışmalarında yönetimli bağ olarak kullanılmıştır. Bu nedenle bağın ana zararlısı Salkım Güvesi ve Mildiyöye karşı mücadeleler tahmin-uyarı metoduna göre yürütülmüştür.

Yapılan kontroller ve çiftçiyle bilgi alışverişi sonucu birçok yıl olduğu gibi, bir önceki sene de kısmen Ölükol zararı meydana geldiği anlaşılmıştır. Buna karşı budamadan hemen sonra % 4'lük Bordo bulamacı uygulanmıştır.

Mildiyöye karşı mücadele erken uyarı prensiplerine göre yürütülmüş olup tek ilaçlama yapılmıştır. Külleme mücadelesi ise asmanın duyarlı organları oluştuktan (25 cm sürgün uzunluğu) sonra başlamış ve iklimsel faktörler ile ilaç etki süreleri dikkate alınarak toplam 4 ilaçlama yaptırılmıştır.

Salkım güvesi feromon tuzaklarında yapılan kontroller sonucu elde edilen haftalık toplam kelebek yakalanışları sonucuna göre ilaçlama kararları verilmiştir. Her döl ayrı ayrı hedeflenmiştir. 1. döl karşı tek ilaçlama, 2, ve 3. döl karşı ise çıkışlar uzun sürdüğünden 2 ilaçlama yaptırılmıştır.

Vejetasyon başlangıcında Bağ maymuncuğu bazı bağlarda yoğunluk kazandığından söz konusu bağlarda gerekli kimyasal mücadele yaptırılmıştır. Mevsim sonuna doğru ise hasadı geç yapılan çeşitlerin olduğu bağlarda (özellikle Müşküle çeşidi) Kurşuni küfe karşı iki tekrarla koruyucu ilaçlama yapılmıştır.

Sonuç itibarı ile yapılan kontrollü mücadelelerle hem ürünün zarara uğraması önlenmiş hem de gereksiz kimyasal uygulamaların önüne geçilmiştir.

Karantina Faaliyetleri

İç Karantina Faaliyetleri

İlimizde toplam 298 adet ruhsatlı alanda üretim faaliyetleri sürdürülmektedir. Bu ruhsat sayısının 257 adedi iç-dış mekan, 17 adedi çeşitli meyve fidanı, 6 adedi kavak fidanı yetiştiricisi, 3 adet çilek fidesi üreticisi, 5 adedi çim üreticisi ve 10 adedi sebze fidesi üretiminden oluşmaktadır. Bu ruhsatlı alanlarda; 354,6 dekar çim, 99,8 dekar çeşitli meyve fidanı, 50 dekar kavak fidanı, 3957,97 dekar iç ve dış mekan süs bitkisi, 38,1 dekar sebze fidesi ve 62,3 dekar çilek fidesi olmak üzere toplam 4562,77 dekar alanda ruhsatlı üretim yapılmaktadır. 2012 yılında müracaat eden çiftçilerin üretim sahalarından alınan 183 adet toprak numunesi nematod yönünden tahlilleri yapılarak, tahlil neticesi sonucu temiz olan yerler bitki pasaport sistemine kayıt edilmeye başlamıştır. Bu yerlerde iç ve dış mekan süs bitkisi, kavak fidanı, sebze fidesi, lale soğanı ve çim üretimi yapılmaktadır.

183 adet toprak numunesinden, tahlilleri olumsuz olan 3 adet toprak numunesi üretim alanının ikisi boştur. Üzerinde Palmiye bitkisi dikili alanda ise bitkilerin tamamı imha edilmiştir.

Dış Karantina Faaliyetleri

İhracat :

İç Fındık ve Fındık ürünleri	:	91.776 Ton
Yaş Sebze ve Meyve	:	1.377 Ton
Çeşitli Kuru Gıda (Maya, Makarna v.s.)	:	7.430 Ton
Çeşitli Orm. Ür.(Parke, süpürgelik v.s.)	:	5.887 Ton
Dış Mekan Süs Bitkisi	:	780.007 Adet
Fide-Fidan	:	38.700 Adet
Torf	:	8 Ton

Re-Export İhracat :

Badem İçi – Ceviz İçi v.s.	:	818 Ton
----------------------------	---	---------

İthalat :

Çeşitli Orman Ürünleri	:	46.844 m3
Çeşitli Orman Ürünleri	:	27.991 kg
Dış Mekan Süs Bitkisi	:	264.970 Adet
Torf	:	66 Ton
Mantar Miseli	:	1.241 Ton

2012 yılı ithalat ve ihracat rakamları; 4.540 adet ihracat işlemi (Bitki Sağlık Sertifikası), 75 adet Re-Export işlemi ve 2026 adet ithalat işlemi (İthalat uygunluk belgesi) olmak üzere toplam 6.641 adet işlemden oluşmaktadır.

2012 yılında ithal edilen 513 m3 orman ürünü ve 1024 adet süs bitkisi karantina açısından uygun görülmediğinden iadesi yapılmıştır.

BİTKİ PASAPORT SİSTEMİ 2012 YILI FAALİYETLERİ

12 Ocak 2011 tarih ve 27813 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Bitki Pasaport Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmeliğinin amacı; Zararlı organizma taşıyıcısı olabilecek bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile bunları üreten, ithalatını ve ticaretini yapan ve depolayanları kayıt altına almak, bu materyallerin hareketlerini izlemek, herhangi bir zararlı organizmaya rastlanması durumunda kaynağı bulunarak gerekli tedbirleri almaktır. Yönetmelik kapsamında, İlimizde sebze fidesi, yemeklik patates, çim, fidan ve özellikle yoğun bir şekilde yetiştiriciliği yapılan süs bitkileri üreticileri kayıt altına alınmaya başlamıştır. Şimdiye kadar 85 işletme sisteme kaydedilmiştir.

Süs bitkisi üreticisi	: 41
Fidan satıcısı	: 1
Çim üreticisi	: 3
Yemeklik patates üreticisi	: 40

Kayıt altına alınan operatörlere 2012 yılı içerisinde yönelik 126 denetim gerçekleştirilmiştir. Denetimlerde yapılan detaylı incelemelerde görülen eksiklikler üreticilere bildirilmiş, satışa hazır bitkilerinin pasaport basım izni verilmiştir.

BİÇERDÖVER HASAT KONTROLLERİ

Bakanlığımızın ilgili mevzuatları kapsamında, İlimizde 2012 yılı içerisinde toplam ekilen 85.000 dekar buğdayın, 56.275 dekarı biçerdöverle biçilmiş olup, hasat sırasında ortalama % 2,27 dane kaybı yaşanmıştır. Toplam ekilen 39.600 dekar arpanın, 30.600 dekarı biçerdöverle biçilmiş olup, hasat sırasında ortalama % 2 dane kaybı yaşanmıştır.

2012 Yılı Biçerdöver Kontrolleri

İLÇE ADI	KONTROLÖR ADEDİ	KONTROL EDİLEN BİÇERDÖVER ADEDİ					KONTROL EDİLEN BİÇERDÖVERLERDE OPERATÖR ADEDİ		
		0-5 YAŞ	5-10 YAŞ	10-15 YAŞ	15-20 YAŞ	20 YAŞ ÜZERİ	Belgeli Operatör	Belgesiz Operatör	TOPLAM
Taraklı	4	1	3	1		1	6		6
Ferizli	3	3				1	4		4
Akyazı	2	1	1				2		2
Karasu	2	1					1		1
Söğütlü	2		2	2			4		4
Adapazarı	2	2	3		1	1	7		7
Erenler	4					3	3		3
Pamukova	5		2	1		2	5		5
Serdivan	2		2			1	1	2	3
Toplam	26	8	13	4	1	9	33	2	35

DOĞAL ÇİÇEK SOĞANLARI YÖNETMELİĞİ ÇALIŞMALARI (GÖL SOĞANI)

Doğal çiçek soğanları ile ilgili işlemler Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Bu anlamda, Doğal Çiçek soğanları ile ilgili 24.08.2004 tarihli ve 25563 sayılı

Resmi Gazetede yayımlanan Doğal Çiçek Soğanlarının sökümü, üretimi ve ticaretine ilişkin yönetmelik yürürlükten kaldırılmış ve yerine Doğal Çiçek Soğanlarının Üretimi, Doğadan Toplanması ve İhracaatına İlişkin Yönetmelik, 19.07.2012 tarihli ve 28358 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Göl soğanı'nın (*Leucojum aestivum*) yaprak hasadı yapıp yapılamayacağı hususunda 05.05.2012 tarihinde Sakarya İli, Kaynarca ilçe sınırlarında yer alan Acarlar Longozunda yapılan inceleme ve değerlendirme gezisinden sonra hazırlanan tutanakta, Orman sınırları ile 2/B arazileri sınırlarının belirlenmediğinden bahisle, Orman İşletme Şefliği tarafından uygun olan dönemde orman ve 2/B arazilerinin koordinatları belirleneceği ve haritalardan alanın özelliğinin ortaya konulacağı belirtilmiştir.

2012 Yılı Zırai Mücadele Alet ve Makine Bayilikleri

İLÇESİ	ÖZEL	ZİRAAT ODASI	T.K.KOOP	PANKOBİRLİK	TOPLAM
Adapazarı	22	2	2	2	28
Erenler	2	-	1	1	4
Serdivan	-	-	2	--	2
Akyazı	10	-	4	2	16
Ferizli	1	1	3	-	5
Kocaeli	2	-	2	-	4
Karasu	6	1	3	-	10
Kaynarca	2	1	2	1	6
Hendek	5	1	3	--	9
Geyve	14	-	2	1	17
Pamukova	10	--	1	1	12
Söğüt	1	-	-	1	2
Taraklı	2	-	-	-	2
Karapürçek	1	-	-	-	1
Sapanca	-	-	1	-	1
Arifiye	1	-	1	-	2
TOPLAM	79	6	27	9	121

Ruhsatlı Bitki Koruma Ürünleri Bayilikleri

İlçesi	Özel	Toptan	T.k.koop.	Ziraat odası	Pancar koop.	Yağlı T.k.	Toplam
Adapazarı	10	2	2	2	2	-	18
Erenler	2	-	1	-	1	-	4
Serdivan	-	1	2	-	-	-	3
Ari fiye	-	-	1	-	-	-	1
Sapanca	-	-	1	-	-	-	1
Akyazı	7	-	3	-	2	-	12
Karapürçek	1	-	-	-	-	-	1
Hendek	5	-	3	1	-	-	9
Söğütü	1	-	-	-	1	-	2
Ferizli	1	-	3	1	-	-	5
Kaynarca	2	-	2	2	1	1	8
Karasu	3	1	3	1	-	-	8
Kocaali	2	-	2	-	-	-	4
Pamukova	10	-	1	-	1	-	12
Geyve	12	-	2	1	1	-	16
Taraklı	2	-	-	-	-	-	2
Toplam	58	4	26	8	9	1	106

2012 yılında 106 bitki koruma ürünleri satan bayi, 121 zirai alet satışı yapan bayi bulunmakta olup, yıl içerisinde tüm bayiler denetlenmiştir. Yönetmeliğe uymayanlar hakkında 7 ilaç bayisine idari para cezası uygulanmış, 12 bayide yazılı olarak uyurulmuştur.

HAYVANSAL ÜRETİM ve SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞMALARI

2012 SAKARYA HAYVAN MEVCUTLARI

İlimiz hayvan mevcutlarında; hayvancılığın spesifik sorunları nedeniyle düşüş görülmektedir. TÜRKVET kayıt sisteminin tam olarak güncel tutulması ile daha sıhhatli istatistikî veriler alınabilecektir.

	B.Bas	Tek. Tırnaklı	Kanatlı (Adet/dönem)
2009	122802	1030	16.548.126
2010	125218	940	15.256.000
2011	142316	880	18.309.000
2012	171574	1080	20.508.053

2012 Yılı İlçeler Bazında Hayvan Mevcutları

İLÇE ADI	BÜYÜKBAŞ				KÜÇÜKBAŞ			TEK TIRNAKLI			KEDİ-KÖPEK	
	SIĞIR	BUZAĞI DANA (*)	MANDA	TOPLAM	KOYUN	KEÇİ	TOPLAM	AT	KATIR	EŞEK	KÖPEK	KEDİ
Adapazarı	15200	4400	40	19640	3100	150	3250	20	0	0	1500	500
Akyazı	117271	4331	498	22100	2780	320	3100	128	3	5	1100	320
Ari fiye	1795	1980	0	3775	591	31	622	0	0	0	350	0
Erenler	6217	2478	52	8747	875	75	950	6	0	0	350	150
Ferizli	8729	4821	0	13550	7120	8270	15390	95	45	190	870	0
Geyve	10149	600	0	10749	1942	103	2045	0	0	0	600	1000
Hendek	12200	2100	160	14460	2500	200	2700	250	45	45	2500	450
Karasu	13150	4870	30	18050	1980	30	2010	0	0	0	780	40
Karapürçek	2547	1273	0	3820	2030	72	2102	14	5	30	562	20
Kaynarca	15200	8050	0	23250	2000	0	2000	0	0	1	880	20
Kocaali	2687	933	0	3620	208	42	250	0	0	0	284	224
Pamukova	3416	832	0	4248	3262	1740	5002	9	0	4	350	150
Sapanca	946	400	4	1350	200	50	250	90	0	5	200	50
Serdivan	4000	2200	50	6250	1700	50	1750	0	0	0	450	50
Söğütü	7800	4000	150	11950	2146	400	2546	0	0	0	450	50
Taraklı	2418	3596	1	6015	12002	4824	16826	38	52	0	754	361
TOPLAM	223725	46864	985	171574	44436	16357	60793	650	150	280	11980	3385

IRKA GÖRE B.BAŞ HAY. İSTATİSTİKLERİ

HAYVAN TİPİ	YÜZDESİ
Yerli	% 8
Melez	% 36
Kültür	% 56

HAYVAN HASTALIKLARI İLE MÜCADELE:

2012 Yılı Hayvan hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Genelgesine göre Hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele programı kontrol, tedavi, dezenfeksiyon ve koruyucu aşılama çalışmalarıyla sürdürülmüştür.

2011-2012 ŞAP AŞILAMA SONUÇLARI

2011 DÖNEMİ	Program		Aşılana		Kamp. dışı B.Baş	Gerçekleşme %	
	B.Baş	K.Baş	B.Baş	K.Baş		B.Baş	K.Baş
İlkbahar	125.218	30.086	131.354	13.555	5.738	%100	%45
Sonbahar	125.218	0	120.215	1.461		%96	0

2012 DÖNEMİ	Program		Aşılana		Kamp. dışı B.Baş	Gerçekleşme %	
	B.Baş	K.Baş	B.Baş	K.Baş		B.Baş	K.Baş
İlkbahar	125.218	30.086	-	405	26.837		
Sonbahar	125.218	-	129.210	779		%103	-

2012YAPILAN KORUYUCU AŞILAMA SONUÇLARI

Aşı adı	PPR	K.ÇİÇEK	KUDUZ	ANTRAX	REW 1	SIĞ. BRC.
Program	24.650	0	9.945	600	7.522	25.044
Uygulama	26.521	2.000	8.306	600	22.415	6.327
Gerçekleşme%	%107	%100	%84	%100	%297	%25

2012 Yılında yapılan 6327 Sığır Brucella aşısının 3002 tanesi destekleme kapsamında yapılmış Brucella S.19 aşılması devam etmektedir

2012 HASTALIK MİHRAKLARI

2012 Yılı ilk altı aylık dönemde ilimizde 11 mihrakta Şap,11 mihrakta Sığır Tüberkülozu,1 mihrakta Koyun Brucellası,2 Mihrakta Arıların A.Yavru çürüğü,2 mihrakta Koyun çiçek hastalığı çıkmıştır. Alınan idari ve fenni tedbirler ile gerekli önlemler alınmıştır.

	Şap	Lepts.	K.Çiçek	Sığır Tüber.	Newcastle	Koyun Vebası	Amerika Yavru Çürüklüğü	Sığır Bruc.	Koyun Bruc.	Kuduz
2010	11	-	-	2	-	1	-	2	1	-
2011	30	-	-	-	-	7	-	2	1	-
2012	11	1	2	11	3	-	2	-	1	-

ŞAP: Ülkemiz Tarım ve Hayvancılık sektörüne çok ciddi Ekonomik kayıplara sebep olan şap hastalığı ile mücadele amacıyla programlı olarak K.Baş ve B.Baş hayvanlar ücretsiz olarak aşılanmaktadır.

2012 YILI SONBAHAR DÖNEMİ ŞAP AŞILAMASI KAMPANYASI İLÇELER BAZINDA SONUÇLARI

İLÇE	Adapazarı	Akyazı	Arifiye	Erenler	Geyve	Fenizli	Hendek	Karasu	Karapürçek	Kaynarca	Kocaeli	Parmakova	Sapanca	Sarıyayın	Söğütözü	Taraklı	Toplam
UYGULANAN	17.361	13.580	3.515	6.127	7.780	9.436	11.900	8.095	3.641	21.110	3.250	3.383	1.010	6.100	7.922	5.000	129.210

2012 Şap Hastalık Mihrakları

Hastalık Adı	Mihrak	Çıkış Tarihi	Sönüş Tarihi
ŞAP-A	Ferizli/Sinan oğlu-Şose	13.01.2012	28.02.2012
ŞAP-ASİA 1	Arifiye /Merkez	13.02.2012	30.03.2012
ŞAP-A	Adapazarı/Karapınar	27.02.2012	12.04.2012
ŞAP-ASİA 1	Geyve/Örencik	04.03.2012	16.04.2012
ŞAP-ASİA 1	Adapazarı/Rüstemler	03.04.2012	15.05.2012
ŞAP-O	Erenler/Yazılı	25.05.2012	29.06.2012
ŞAP-O	Akyazı/Karaçalık	20.05.2012	21.06.2012
ŞAP-O	Karapürçek/Yazılı gürgen	25.05.2012	06.07.2012
ŞAP-O	Hendek/Hamitli	04.06.2012	23.07.2012
ŞAP-A	Adapazarı/Karadere	03.07.2012	22.08.2012
ŞAP-ASİA 1	Ferizli/Kemalpaşa	06.07.2012	23.10.2012

ANTRAX

İlimizde Antrax hastalığı ile mücadele çalışmaları neticesinde son 5 yıl incelendiğinde son üç yılda Hastalık İlimizde sirayet etmemiş önceki yıllarda ise birer mihrakta hastalık görülmüş alınan idari ve fenni tedbirler ile söndürülmüştür. Önceki yıllarda hastalık çıkan bölgelerde bakanlık programı gereği koruyucu olarak aşılama çalışmaları yapılmaktadır.

KUDUZ

Başlıca karnivor hayvanların ısırmasıyla veya açık yaralara salyalarının temasıyla diğer hayvanlara ve insanlara bulaşır. İnsanlar kuduz şüpheli hayvanla temas eder veya ısırılırsa, ısırık yeri bol sabunlu suyla yıkanarak en yakın sağlık kuruluşuna mutlaka başvurulmalıdır. Belediyeye ekiplerine de haber verilmek sureti ile ısırılan köpeğin müşahedeye alınması sağlanır. İhbarı mecburi hastalık olduğu için Gıda Tarım ve hayvancılık İl ve İlçe Müdürlüklerine haber verilir. Koruyucu önlem olarak, kedi ve köpeklere yılda bir kez olmak üzere mutlaka kuduz aşısı yaptırmak gerekir. Kuduz ekonomik yönden ve gerekse toplum sağlığı açısından evcil hayvan kuduzu ve başıboş hayvanların kontrol altına alınması büyük önem arz etmektedir. Ülkemizde ve dünyada kuduzla bağlı insan ölümlerinin yüzde 99'una yazık ki kuduz köpeklerden kaynaklanmaktadır. 2012 yılında İlçe Müdürlüklerimiz Kuduz Müşahede ve takiplerine itina ile yapmış İl Müdürlüğümüz Koordinasyonunda bakanlık programı gereği aşılama kampanyaları düzenlenmiştir.

İLÇELER BAZINDA 2012 KUDUZ AŞILAMA ÇALIŞMALARI					
		MART	NİSAN	MAYIS	TOPLAM
Belediyeler	60				
Adapazarı	1.320	90	204	1.015	1.309
Akyaz	1.000	0	1	855	856
Erenler	560	0	360	200	560
Serdivan	500	357	79	24	460
Arifiye	400	74	362	6	442
Kaynarca	800	0	800	0	800
Karasu	860	235	518	0	753
Ferizli	600	75	341	0	416
Taraklı	200	134	63	0	197
Geyve	900	112	141	359	612
Söğütü	500	200	100	227	527
Pamukova	360	0	12	323	335
Hendek	500	29	145	0	174
Karapürçek	400	0	310	0	310
Sapanca	250	20	221	67	308
Kocaali	200	0	17	230	247
TOPLAM	9.350	1.326	3.674	3.306	8.306

BRUCELLA:

Çiftçimize 2009 ve 2010 Yılında Brucella S.19 aşısı İl özel İdare destekli projeler hazırlanarak ücretsiz olarak ulaştırılmıştır.2011 Yılında HHZM programı gereği Brucella Aşılama kampanyası düzenlenerek bedelsiz olarak aşılama yapılmıştır.2012 Yılında Brucella ile mücadele çalışmaları kapsamında stratejik eylem planı çerçevesinde aşılar göz damlası olarak üretilmiştir

KONJİKTİVAL BRUCELLA S.19

2012 Yılında Toplam **6.327** hayvan Konjiktival Brucella S.19 aşısı ile aşılanmış bunların **3.002** tanesi destekleme kapsamındadır. Konjiktival Brucella S.19 aşılama çalışmaları devam etmektedir

KONJİKTİVAL BRUCELLA REW 1 AŞILAMA

İl Müdürlüğümüze 2012 yılında 22.415 Konjiktival Brucella S.19 aşısı yapılmıştır.

İLÇE	DAĞITIMI YAPILAN AŞI/Doz	TATBİK EDİLEN AŞI/Doz
Adapazarı	1.500	1.460
Akyazı	3.300	3.194
Arifiye	100	99
Erenler	300	300
Geyve	6.500	5.739
Ferizli	1.600	1.544
Hendek	2.500	2.051
Karasu	500	487
Karapürçek	600	492
Kaynarca	300	300
Kocaali	300	292
Pamukova	1.200	845
Sapancı	300	170
Serdivan	1.300	1.260
Söğütü	1.000	708
Taraklı	3.700	3.474
TOPLAM	25.000	22.415

Brucella Hastalık Mihrakları

Mihrak	Çık. Tarihi	Sön. Tarihi	
Adapazarı/Alandüzü	31.01.2012		Koyun Keçi Brucellosu

NEWCASTLE

İlimiz Kanatlı canlı üretim faaliyetleri bakımından ülkemizin önemli bir kısmını sınırlarında barındırmaktadır bu potansiyel düşünüldüğünde Newcastle (yalancı tavuk vebasası) hastalığının yetiştiricilerimiz üzerinde bir önemli Risk olduğu görülmektedir; Bu çerçevede Newcastle hastalığına karşı yetiştiricilerimiz üretici firmalarımız ile birlikte eğitim ve aşılama çalışmaları koordineli olarak yıl içerisinde kümes ziyaretleri sorumlu veteriner hekimlerimiz tarafından yapılmaktadır. İlimizde 2012 Yılı içerisinde Newcastle hastalık mihrakı görülmemiştir.

KIRIM KONGO KANAMALI ATEŞİ

2012 yılında İlimizde KKKA hastalığı çıkmamış hastalık mihrakı bulunmamaktadır. 2012 Yılında İl özel idare destekli KKKA Eğitim ve Mücadele projesi yapılmış. Bu çerçevede 200 lt dökme 200 litre banyo olmak üzere Toplam 400 litre eko parazit ilacı 200 litre iyotlu dezenfektan

alınmış ilçe Müdürlüklerimize dağıtılmış Hayvanlarda, Meralarda ve İşletmeler de İlaçlama çalışmaları yapılmıştır.

TÜBERKÜLOZ

Tüberküloz mikrobunun insan, sığır ve kanatlı tiplerinin insan ve evcil hayvanlarda oluşturduğu, kronik seyirli ve bulaşıcı olan bu hastalık; çeşitli organ ve dokularda tüberkel adı verilen, kendine has bozukluklar oluşturur. Veremli hayvanların etlerini yemek, sütlerini içmek veya solunum yoluyla insanlara bulaşır. Hastalığın hayvanlardan bulaşmasını önlemek için; Veteriner Hekim kontrolünden geçmemiş etler ve iyi kaynatılmamış sokak sütleri tüketilmemelidir.3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'na göre ihbarı mecburi olup, bu hastalığa yakalandığı tespit edilen hayvanlar tazminatlı olarak kestirilir.

2012 Yılı içerisinde İlimizde Tüberküloz mihrakları.

Mihrak	Çık. Tarihi	Sön. Tarihi	
Taraklı/Akçapınar	18.04.2012	26.05.2012	Sığır Tübörçülozu
Söğütlü/Gündoğan	11.04.2012	22.05.2012	Sığır Tübörçülozu
Söğütlü/Fındıklı	06.07.2012	07.09.2012	Sığır Tübörçülozu
Hendek/Uzunca orman	22.06.2012	02.11.2012	Sığır Tübörçülozu
Adapazarı/Çamyolu	14.04.2012	22.05.2012	Sığır Tübörçülozu
Ferizli/Konuklu	07.02.2012	30.03.2012	Sığır Tübörçülozu
Geyve/Karaca ören	27.08.2012	03.10.2012	Sığır Tübörçülozu
Ferizli/Değirmencik	03.09.2012	02.11.2012	Sığır Tübörçülozu
Kaynarca/Dudu	04.09.2012	05.11.2012	Sığır Tübörçülozu
Serdivan/Y.Dereköy	16.09.2012	08.11.2012	Sığır Tübörçülozu
Kocaali/Kadıköy	17.10.2012	-	Sığır Tübörçülozu

İTHALAT-İHRACAT:

İTHALAT:

2012 Yılında Bakanlığımızın Ülkemizin Kırmızı Et ihtiyacını karşılamak üzere almış olduğu önlemler çerçevesinde İthal edilen Hayvanlar ile ilgili ilimizde ithalat işlemi gerçekleşmiştir bu çerçevede 2.133 B.Baş besi danası Hayvan İthalatı gerçekleşmiş, İthal edilen Hayvan ve hayvan ürünleri ile ilgili olarak bakanlık talimat ve genelgesi çerçevesinde İşlem yapılmıştır

İHRACAT:

2012 YILI İHRACAT RAKAMLARI

2012 Yılında İlimizden Ağırlıklı olarak Beyaz et olmak üzere 120.521.162 kg/Adet ihracat yapılmıştır.

İlimizden İhracatı Gerçekleştirilen Kanatlı Ürünleri

En önemli ihraç maddelerimizden olan tavuk ürünleri ihracatı geçen yıllara nazaran yılın ilk altı ayında geçen yıllara kıyaslandığında İlimizde artış göstermiştir. İlimizden başta Irak olmak üzere Tacikistan, Azerbaycan, Özbekistan, Suudi Arabistan ve K.K.T.C ülkelerine kuluçkalık broiler yumurta ve dondurulmuş bütün tavuk, tavuk kıyması gibi ürünlerin ihracatı yapılmıştır.

ARICILIK FAALİYETLERİ

Gıda tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 13 Haziran 2008 tarih ve 26905 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Uygulama Esasları Tebliği (2008/31) gereğince aktif koloni desteklemesinden 2011 yılında 542 üretici faydalanmış olup, 344.225 TL tutarında destekleme, ödemesi yapılmıştır. İlimizde 2012 Yılında 549 arıcı 47583 kovana toplam 380.664 TL Çiftçilerimize Destekleme ödemesi yapılmıştır. İlimizde 2 tane Ana Arı işletmesi, 897 tane Arı işletmesi Toplam 899 tane İşletme bulunmaktadır.

HASTALIKTAN ARİ İŞLETMELER:

13.06.2008 tarih ve 26905 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2008/31 sayılı Hayvancılığın Desteklenmesi hakkında Uygulama Esasları Tebliği gereği çalışmalar yürütülmektedir. 2008 Yılında hayvancılığın desteklenmesi maksadı ile resmi gazetede yayımlanarak başlanan çalışmalar 2012 yılına kadar devam ettirilmiştir;

24.05.2008 tarih ve 26848 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hayvancılığın Desteklenmesi Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar gereği 2008 yılı hayvan başına destekleme tutarı anaç sığır başına 50 YTL ilave ödeme şeklindedir.

Eko set Gıda San. Ve Tic. Ltd. Şti de bulunan büyükbaş hayvanlara ikişer defa Brucella ve Tüberküloz testleri yapılmıştır. Müdürlük Makamının 23.12.2008 tarihli Olurları ile Ekoset Gıda San. Ve Tic. Ltd. Şti. ne “Sığır Tüberkülozu ve Brucellozu Hastalıklarından Arı İşletmeler İçin Sağlık Sertifikası “ verilmiştir

2012 YILI HAYVAN PARK VE PAZAR YERLERİ

İlimiz Hayvancılığın en büyük ihtiyacı olan Hayvan Park ve Pazar Yeri Faaliyete geçmiştir. 2012 Yılında Modern ve çağımızın şartlarına uygun olarak 2.045.995.54 TL ye inşa edilen Hayvan pazarına İl Müdürlüğümüz 75.000 TL Avrupa Birliği 108.000 £ Doğu Marmara kalkınma

ajansı 10.000 Tl katkıda bulunmuş yatırımın geri kalan kısmı Sakarya Ticaret Borsası tarafından karşılanarak Hizmete açılmıştır

TEK TIRNAKLI HAYVANLAR

İlimizde Tek tırnaklı hayvanlara yönelik denetim ve muayeneleri düzenli olarak yapılmak ta bu çerçevede 2012 yılında İlimizde Ruam hastalığı görülmemiştir. İlimizdeki Safkan Arap ve İngiliz yarış atı yetiştiricileri düzenli olarak ziyaret edilmektedir.

İlimizde 24 işletmede 224 Kısırak 4 Aygır bulunmaktadır.

BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ HAYVANLARI TESCİL VE TESPİT ÇALIŞMALARI

Her yıl düzenli olarak yapılan B.Baş hayvanları Küpeleme Tescil ve Tespit çalışmaları kapsamında Bakanlık talimatı gereği Sakarya V.H.O ile yapılan sözleşme gereği küpeleme çalışmaları ilgili odaya devredilmiştir 2012 yılında Sakarya Bölgesi VHO tarafından 60.000 çift kulak küpesi bastırılmış ve bunun 50.500 çifti kupesi kullanılmıştır.. K.Baş Hayvanları Küpelenmesi ve Kayıt altına alınması İlimiz Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciler birliği ve İlçe Müdürlüklerimiz ile koordineli olarak yürütülmektedir.

PPR(KOYUN-KEÇİ VEBASI)

2012 yılında bakanlık programı kapsamında ilçe Müdürlüklerine 12 adet araç tahsis edilerek aşılama çalışmaları gerçekleştirilmiş 16 İlçe Müdürlüğünde Toplam 26.521 adet K.Baş Hayvana PPR(Koyun Keçi vebası) aşısı tatbik edilmiştir. 2011 yılında Bakanlık desteği ile programlı olarak yürütülen ve 2012 yılını da devam eden aşılama çalışmaları neticesinde PPR aşılama çalışmalarında ki başarı neticesinde ilimizde 2012 yılında PPR hastalığı çıkmamıştır.

KANATLI CANLI ÜRETİMİ FAALİYETLERİ:

İlimizde bulunan Entegrasyon Firmalar ve üreticilerine ait kümeslerde 2006/10 no'lu genelge gereği 2012 Yılında risk analizi yöntemi ile random yöntemi ile kümesler denetlenmeye devam etmektedir. Kümes denetimleri ile ilgili İl ve İlçelerde çalışan kümes denetim ekipleri yıl içinde bir defa toplantı yapılmıştır.

2012 YILI SAKARYA İLİ KANATLI İŞLETMELERİ

	İŞLETME SAYISI	KÜMES SAYISI	KAPASİTE
Damızlık	29	152	877.000
Etlik	1.047	1.311	20.508.053
Yumurtacı	8	30	890.220
Köy Kanatlı			240.645

SAKARYA İLİ ENTEGRE TAVUKÇULUK FİRMALARI KÜMES SAYILARI

Akyazı	Ferizli	Geyve	Hendek	Karasu	Kaynarca	Kocaeli	K.Pürçek	Erenler	Serdivan	Arifiye	Adapazarı	P.Ova	Söğütü	Sapanca	Taraklı
206	82	82	150	108	294	42	35	8	2	35	63	31	48	15	110

AVIAN İNFLUENZA (TAVUK VEBASI-KUŞ GRİBİ)

Avian İnfluenza Kuş gribi, evcil ve yabani kanatlılar ile memeli hayvanların çoğunda solunum ve sindirim sistemine ait belirtiler gösteren, ölümlü sonuçlanan çok bulaşıcı bir hastalıktır. Hasta tavuklarda yüksek bulaşıcılığı olan bu hastalık ilk kez 1878 yılında İtalya'da tespit edilmiş ve "tavuk vebası" olarak adlandırılmıştır. İnsan sağlığında ciddi düzeyde etkileyen Kuş gribi hastalığı Hastalık etkeninin bir virüs olduğu 1901 yılında ortaya konulmuş olmasına karşın, etkenin memeli influenza A virüsleri ile ilişkili olduğu ancak 1955 yılında gösterilebilmiştir. Hindilerde ise ilk izolasyon 1963 yılında Kuzey Amerika'da yapılmıştır

Hastalanan hayvanlar çoğunlukla iki gün içerisinde ölürlür. Akut dönemi atlatan hayvanlarda eksitasyon, konvülsiyonlar veya dönme hareketleri ve ataksi dâhil olmak üzere sinirsel belirtiler, inkoordinasyon, yürüyememe ve ayakta duramama gibi klinik bulgular gözlenir. Yumurta verimindeki ani düşüşün yanı sıra yumurta kabuğunda renk açılması, kalitesinde bozukluk şekillenmesi ve incelleme dikkat çekici şekilde artar

VETERİNER HEKİM MUAYENEHANE VE POLİKLİNİK RUHS DENETİM HİZMETLERİ:

Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Denetimleri:

2012 yılı itibari ile toplam 74 Klinik 8 Poliklinik olmak üzere 82 kurumda Serbest Veteriner hekimlerimiz tarafında Yetiştiricilerimize Veteriner Hekimlik hizmetleri verilmektedir. İlgili Birimlerimizdeki sorumlu görevlilerimiz rutin olarak Serbest veteriner Hekimlik hizmeti veren kurumları denetlemekte ilgili idari defterlerini kontrol ederek mevzuatı uygulamaktadır 2012 Yılı içerisinde 2 defa ilaç denetimi 1 defa rutin olarak klinik ve Polikliniklerimiz denetlenmiştir. Klinik hizmeti veren Klinisyen Veteriner Hekimlerine iki defa İl Müdürlüğümüzde Bilgilendirme toplantısı yapılmış olmak ile birlikte, Kulak Küpesi uygulayıcısı Veteriner hekimlerimize Türkvet

Eğitimi verilmiştir 2013 Yılında aynı hedefler doğrultusunda denetim ve çalışmalar devam edilecektir.

	2011 Yılına Kadar Ruhsatlandırılan	2012 Yılında Ruhsatlandırılan	2012 Yılında Ruhsatı İptal Edilen	TOPLAM
Veteriner Hekim Muayenehane Ruhsatı	79	5	8	76
Poliklinik ruhsatı	6	-	6	-
İlaç Satma ve Bulundurma Ruhsatı	79	5	8	76

Ev ve Süs Hayvanları Satış Yerleri:

2012 Yılında Ev ve Süs hayvanları Satış Yerleri; 28.04.2000 tarih ve 24033 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Ev ve Süs Hayvanları Satış, Barınma ve Eğitim Yerlerinin Kuruluş, Açılış, Ruhsat, alışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik hükümlerinde belirtilen gerekli şartları taşıyan Ev ve süs hayvanları satış yerlerinin rutin denetimleri yapılmaktadır.

Ruhsatsız alışan ev ss hayvanları satış yerlerinin denetimi 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununa göre evre ve Orman İl Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

SİĞİR İŞLETMELERİ FAALİYET RAPORU VE YILLIK RAPOR:

Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği gereği; 8.693 işletme denetlenmiştir.

SU ÜRÜNLERİ

Su rnlerinde Kalıntı İzleme Projesi

Su rnlerinde Kalıntı İzleme Projesi doğrultusunda ilimizde bulunan alabalık üretim tesislerinden 2012 yılında alınan 1 adet yem, 7 adet balık numunesi Bakanlığımıza bağlı laboratuarda analizinin yapılması için gönderilmiştir. 3 analiz sonucu ulaşmamış olup, ulaşanlardan 1 tanesinde izin verilmeyen madde (Malaşit yeşili) tespit edilmiştir. Geri izleme yapılarak 2 adet istatistikî metoda göre numune alınarak geri izlemesi yapılmıştır. Geri izleme Analiz sonucu uygun olmayıp, gerekli yasal işlemler başlatılmıştır.

Kum Midyesi İzleme Projesi:

Tespitli olan 34 nolu (Melenağzı) ,35 nolu (Denizköy) ve 36 nolu (Kefken) retim alanlarında 2012 yılının Mayıs ayına kadar Kum midyesi avcılığı yapılmıştır. Mayıs ayı itibarı ile üretim alanları avcılığa kapatılmıştır. Önümüzdeki iki yıl boyunca bu üretim alanları münavebeye girecek olup, iki yıl süre ile kapalı kalacaktır. 36 nolu üretim alanının açılıp kapatılma ve numune alma işlemleri müdürlüğümüz sorumluluğu altında olup, menēi belgesi Kocaeli il Müdürlüğü sorumluluğundadır. 34 ve 35 nolu üretim alanlarında 2012 yılı başından yasağın başladığı Nisan ayına kadar (Ocak-Şubat-Mart ayları içinde) toplam 5.000 ton kum midyesi avcılığı yapılmıştır.

2012 yılı başından itibaren bölgemizde bulunan Kum Midyesi retim alanlarından 42 adet su ve 42 beyaz kum midyesi numunesi alınmıştır.

Tarımsal Kaynaklı Nitratın Neden Olduğu Kirliliğe Karşı Sularımızın Korunması Prj

Tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğine karşı suların korunması yönetmeliği çerçevesinde hassas alanların tespitine yönelik olarak, tarımsal kaynaklı nitratın sularda yarattığı kirlenmenin boyutunu belirleyebilmek için müdürlüğümüzce ilimiz sınırları içerisinde tespit edilen 18 adet sabit ölüm (numune alma) istasyonlarından ölüm yapılarak, yer altı ve yüzey sularından 2012 başından şu ana kadar alınan 198 adet su numunesi nitrat yönünden analizleri yapılarak değerlendirilmek üzere Bakanlığa gönderilmiştir.

Avcılık Yoluyla Elde Edilen Balıkçılık Ürünlerinde Ağır Metal İzleme Programı;

Avcılık Yoluyla Elde Edilen Balıkçılık Ürünlerinde Ağır Metal İzleme Programı iki dönemden oluşmaktadır. Her dönem 5'er adet olmak üzere toplam 10 adet numune alınımı kapsamaktadır. Bu dönemler 4'er aylık süreleri kapsamakta olup, 1.dönem Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarını, 2.dönem ise Ocak, Şubat, Mart ve Nisan aylarını kapsamaktadır.

2012 yılı içinde 1. ve 2. döneme ait toplam 10 adet balık numunesi alınmıştır. Numune sonuçları mevzuata uygundur.

Avcılık Yoluyla Elde Edilen Su Ürünlerinde Ağır Metal İzleme Programı

Numunenin Alındığı Karaya Çıkış Noktası/Liman	Numunenin Alındığı Tarih	Numune Alınan Tür	Analiz Sonucu		
			Civa (mg/kg)	Kurşun (mg/kg)	Kadmiyum (mg/kg)
Yeni Mahalle	20.03.2012	Tekir	T.E.D.B.	0,154	0,020
Yeni Mahalle	20.03.2012	Tekir	0,034	0,064	0,013
Yeni Mahalle	20.03.2012	Mezgit	T.E.D.B.	0,139	0,028
Yeni Mahalle	03.04.2012	Mezgit	T.E.D.B.	0,005	T.E.D.B.
Yeni Mahalle	03.04.2012	Tekir	T.E.D.B.	0,022	0,014
Yeni Mahalle	20.03.2012	Mezgit	T.E.D.B.	0,020	0,154
Yeni Mahalle	20.03.2012	Tekir	0,034	0,013	0,064
Yeni Mahalle	20.03.2012	Mezgit	T.E.D.B.	0,028	0,139
Yeni Mahalle	03.04.2012	Mezgit	T.E.D.B.	T.E.D.B.	0,005
Yeni Mahalle	03.04.2012	Tekir	T.E.D.B.	0,014	0,022

Kurbağa ve Kara Salyangozu Avlak Sahalarında Yapılan İzleme Programı

Avcılık yoluyla elde edilecek kurbağa ve kara salyangozu avlak sahalarının belirlenmesi, bu sahalarda yapılacak izleme programı, avlanan ürünler ile ilgili düzenlenecek belgeler ve bu belgelerin düzenlenmesine yönelik esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanan talimat gereği, ilimiz ve ilçelerimiz kara salyangozu avlak bölgesi olarak tespit edilmiştir.

Talimat gereği 6 aylık periyotlarla en az 2 kg.'lık kara salyangozu numunesi alınarak fitofarmasötik kalıntı (Tarım İlaçları Kalıntısı) ve ağır metaller (civa, kadmiyum ve kurşun) yönünden analizleri yaptırılmaktadır.

Kara Salyangozu Avlak Sahalarında Yapılan İzleme Programı

Num. Cinsi	Numune Alınış Tarihi	İstenen analizler				Gönderilen Laboratuvar
		Ağır Metaller			Fitofarmasötik Kalıntı	
		Civa	Kadmiyum	Kurşun		
Kara Salyangozu	16.04.2012	Uygun	Uygun	Uygun	Uygun	İzmir İl G.K.M.
Kara Salyangozu	30.10.2012	Uygun	Uygun	Uygun	Uygun	İzmit G.K.M.

BALIKÇI GEMİLERİNİN RUHSATLANDIRILMASI

2012 yılında yeniden düzenlenen gemi ruhsatı 11 adet, iptal edilen gemi ruhsatı 9 adet olup, halen yürürlükte olan 161 adet ruhsatlı balıkçı gemisi bulunmaktadır. Gemilerde çalışan tayfalar (Gerçek Kişiler) için 2012 yılı başından şu ana kadar (27.11.2012 itibarı ile) 97 adet yeni belge düzenlenmiş olup, toplam gerçek kişi sayısı 982 adettir. Yürürlükteki Amatör Balıkçı Belgesi ise 3707 adettir.

Gemi, Gerçek Kişi Ve Amatör Balıkçı Belgeleri

RUHSATIN KONUSU	VİZE EDİLEN	YENİDEN DÜZENLENEN	İPTAL EDİLEN	YÜRÜRLÜKTE OLAN
Gemiler	74	11	9	161
Gerçek Kişiler	-	97	99	982
Amatör Balıkçı Belgesi	-	874	-	3707

2012 Yılında Su Ürünleri İşleme ve Değerlendirme Tesisleri, Yetiştiricilik Tesisleri ile Avlanma sahalarında toplam 257 kontrol gerçekleştirilmiş, 29 idari para cezası verilmiştir.

KONTROL ALANLARI	YAPILAN KONTROL SAYISI	UYGULANAN İDARİ PARA CEZALARI
Denizler ve İç Sular	87	9
Ürünün Karaya Çıkış Noktası	13	2
Balıkçı Barınak ve Çekek Yerleri	13	-
Balıkhaneler Toptan ve Perakende Satış Yerleri	127	16
Su Ürünleri İşleme ve Değerlendirme Tesisleri	-	-
Soğuk ve Donmuş Ürün Muhafaza Depoları	-	-
İhraç Kapıları	-	-
Kum Çakıl Taş Ocakları	-	-
Su Ürünleri Yetiştiricilik Çiftlikleri	17	2
GENEL TOPLAM	257	29

Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesisleri (Alabalık Üretim Çiftlikleri)

İlimizde yetiştiricilik belgesine sahip toplam 21 adet alabalık üretim çiftliği bulunmaktadır. Yıllık toplam üretim kapasitesi 734,5 ton/yıl'dır. Bu çiftliklerin 3 ünde ruhsatlı kuluçkahane bulunmakta olup, toplam 3 milyon adet/yıl yavru kapasitesine sahiptirler.

2012 yılı alabalık yavru ve porsiyonluk balık destekleri henüz gerçekleştirilmemiştir. İşletme bilgilerinin güncellenmesi ve fatura giriş işlemleri devam etmektedir.

KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI

Teşkilatlanma Çalışmaları

1163 Sayılı Yasa Kapsamında Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin kurulması için çiftçilerimizi bilgilendirmek, teşvik etmek, kuruluş işlemlerini yapmak ve yöneticilerini eğitmek. 5200 Sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu ve 5996 Sayılı Islah Amaçlı Yetiştirici Birliklerinin kurulması için çiftçilerimizi bilgilendirmek, teşvik etmek ve kuruluşuna yardımcı olmak.

Kredilendirme ve Proje Uygulama Çalışmaları

Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine Bakanlığımızca uygulanan Genel Bütçe, Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi (KASDP) ve özel proje başvurularını Yatırım Programlarına teklif etmek, kredisi onaylanan projelerin uygulamasını yapmak ve proje süresince takibini yaparak amacına ulaşmasını temin etmektir.

Kredi Ödemelerinin Takibini Yapmak

Proje uygulayan Kooperatiflerin kredi geri ödemelerinin takibini yapmak, ödemeyenler hakkında yasal işlemi başlatmak.

Genel Kurul Toplantılarını Yaptırmak

Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri ve Birliklerin Genel Kurullarını yaptırmak, toplantılara Bakanlık Temsilcisi olarak katılmak, Toplantılarla ilgili evrakları müdürlüğümüzde muhafaza etmek.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programını Uygulamak

Bu program kapsamında, Ekonomik Yatırımlar konulu projeler, tarımsal sulama altyapı tesislerin rehabilitasyonuna yönelik yatırımları ve makine ekipman alımı projelerinin uygulanmasını sağlamak.

Tabii Afetler

✓ 2090 Sayılı Kanun Uygulaması Kapsamında Tabii afetlerden zarar gören çiftçilerin zarar tespitlerini yapmak, zarar oranı tüm mal varlığının % 40 ve üzeri olanlara (5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu yasası kapsamında değilse) çiftçileri bilgilendirmek.

✓ 5363 Tarım Sigortaları Kanunu; Uygulama yılında belirlenen riskler için tarım sigortası yaptıran üreticilere % 50 prim desteği verileceği konusunda üreticileri bilgilendirmek

4081 Sayılı Kanun Uygulaması:

Çiftçi Mallarının Korunması için Muhtarlık ve Belediyelik olan yerlerde Koruma Meclislerinin oluşturulması için gerekli uyarıları yapmak

Tohum Temizleme

Çiftçilerin tohum temizleme ihtiyaçlarını karşılamak üzere selektörlerin çalışır vaziyette bulunmasını temin etmek.

İl Müdürü tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

KOOPERATİFÇİLİĞİN TANIMI ÖNEMİ VE SAKARYA'DA GENEL DURUM

Kooperatif; Tüzel kişiliğe haiz olmak üzere ortakların belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve kamu tüzel kişileri ile Özel İdareler, Belediyeler, Köyler, Cemiyetler ve Dernekler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli teşekküllere denir.

Üreticilerimizin, üretim aşamasında meydana gelen riskleri paylaşmak, daha çok ve kaliteli ürün üretmek, ürünlerini daha iyi pazarlayabilmek ve elde edecekleri gelirle hayat standartlarını yükseltebilecekleri en önemli araçlardan biri Kooperatiflerdir.

Kooperatiflerin esas amacı; yeteri derecede iktisadi güce sahip olmayan gerçek kişilerin meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle rasyonel bir şekilde ve ekonomik olarak karşılamak ve temin etmekten ibarettir.

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre kurulan Tarımsal Amaçlı Kooperatifler 4 grupta toplanmakta olup bunlar; Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri, Su Ürünleri Kooperatifleri, Sulama Kooperatifleri ve Pancar Kooperatifleridir.

İlimiz Çalışma Bölgesi dâhilinde;

- 1 adet Pancar Ekicileri Kooperatifi,
- 2 adet Su ürünleri Kooperatifi,
- 2 adet sulama Kooperatifi

133 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatifi olmak üzere;

Toplam **138** adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif mevcuttur.

10 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin tasfiyesi devam etmektedir.

Merkezi Sakarya olmak üzere faaliyet gösteren S.S.Sakarya ve Kocaeli İlleri Hayvancılık Kooperatifleri Bölge Birliğine (HAYKOOP) Sakarya İline bağlı 61 Kooperatif ile Kocaeli İline bağlı 9 Kooperatif olmak üzere toplam 70 ortağı vardır.

İlimizde Kooperatifçilik hizmetlerinin istenilen başarıya ulaştırılmasını sağlamak, tespit edilen eğitim noksanlıklarını gidermek, sevk ve idarelerini yönlendirmek ve bununla ilgili Kanun, Yönetmelik ve Mevzuatları öğretmek amacıyla Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin Yönetim Kurullarına yönelik Eğitim Seminerleri devam etmektedir.

İLİMİZDEKİ TARIMSAL ÖRGÜTLER

Sakarya’da toplam 220 adet tarımsal örgüt olup, bu örgütlerde 208.149 üye mevcuttur.

S.No.	Tarımsal Örgütün Adı	Sayısı	Üye Sayısı
1	1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu’na Göre Kurulan Tarımsal Amaçlı Kooperatifler ve Birlikler	139 Adet	59.468
	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	133	18.539
	Su Ürünleri (1 adedi tasfiye aşam aşındadır.)	2	218
	Sulama Kooperatifi	2	92
	Pancar Ekicileri Kooperatifi	1	40.619
	Hay. Koop. Böl. Birliği (Hay-Koop.)	1	70 Kooperatif
2	5200 sayılı Kanunla Kurulan Üretici Birlikleri	19 Adet	8.044
	Kırmızı Et Üreticiler Birliği	2	143
	Süs Bitkileri Yetiştiricileri Birliği	1	50
	Meyve Üreticileri Birliği	1	217
	Bal Üreticileri Birliği	2	69
	Süt Üreticileri Birliği	10	7.436
Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği	3	129	
3	5996 sayılı Kanuna göre kurulan Yetiştirici Birlikleri	3 Adet	1.685
	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	1	876
	Arı Yetiştiricileri Birliği	1	513
	Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği	1	296
4	1581 Sayılı tarım Kredi Koop. Ve Birlikleri Kanunu’na Göre Kurulan Kooperatifler ve Birlikler (Tarım Kredi Kooperatifi)	38	32.166
5	4572 Sayılı Tarım Satış Koop. Ve Birlikleri Kanunu’na Göre Kurulan Kooperatifler ve Birlikler	8	33.885
	Fiskobirlik	6	32.345
	Yağ. Toh. Tar. Sat. Kooperatifi	2	1.540
6	6964 Sayılı Ziraat Odaları Ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu (Ziraat Odaları)	13	72.901
Toplam		220	208.149

İlimizdeki Kooperatiflerin İlçelere Göre Dağılımı

Sakarya’da toplam 133 adet Tarımsal Kalkınma kooperatifi, 2 Adet Su Ürünleri Kooperatifi, 2 Adet Sulama Kooperatifi ve 1 adet Pancar Ekicileri Kooperatif mevcut olup, bu kooperatiflerde 59.468 ortağı mevcuttur.

İlimizdeki Tarımsal Üretici Birlikler

İlçe	Kooperatif Sayısı				Ortak Sayısı
	TAR. KALK. KOOP.	SULAMA KOOP	SU ÜRÜNLERİ KOOP	PANKO	
Adapazarı	13			1	41.790
Akyazı	21				3.717
Arifiye	1				56
Erenler	3				424
Ferizli	10	1	1		2.303
Geyve	10				1.009
Hendek	14				2.050
Karapürçek	3				602
Karasu	14		1		2.385
Kaynarca	15				1.825
Kocaali	8				1.255
Pamukova	8				705
Sapınca	4				363
Serdivan	1				100
Söğütü	6	1			679
Taraklı	2				205
Toplam	133	2	2	1	59.468

5200 Sayılı Kanuna Göre Kurulan Üretici Birlikleri

İlimizde bu kanuna göre kurulmuş olan 19 birlik mevcut olup, bu birliklerin üye sayısı 8.005'dür.

Sıra No	Birliğin adı	Çalışma bölgesi	Üye sayısı
1	Sakarya İli Süs Bitkileri Yetiştiricileri Birliği	Sakarya	50
2	Sakarya Merkez İlçe (Adapazarı) Kırmızı Et Üret. Bir.	Adapazarı	53
3	Adapazarı Süt Üreticileri Birliği	Adapazarı	2.205
4	Kaynarca İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Kaynarca	1.478
5	Kaynarca İlçesi Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği	Kaynarca	53
6	Taraklı İlçesi Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği	Taraklı	60
7	Söğütü İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Söğütü	719
8	Ferizli İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Ferizli	828
9	Karasu İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Karasu	700
10	Karasu İlçesi Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği	Karasu	16
11	Kaynarca İlçesi Bal Üreticileri Birliği	Kaynarca	31
12	Pamukova İlçesi Meyve Üreticileri Birliği	Pamukova	217
13	Tüm İlçeler Kırmızı Et Üreticileri Birliği	İl Genel (Adap. Hariç)	51
14	Taraklı İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Taraklı	317
15	Akyazı İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Akyazı	749
16	Kocaali İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Kocaali	341
17	Geyve İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Geyve	32
18	Hendek İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Hendek	67
19	Bal Üreticileri Birliği	İl Genel (Kaynarca Hariç)	38
Toplam			8.005

5996 Sayılı Kanuna Göre Kurulan Yetiştirici Birlikleri

İlimizde bu kanuna göre kurulmuş olan 3 birlik mevcut olup, bu birliklerin üye sayısı 1.685'dir.

Sıra no	Birliğin adı	Çalışma bölgesi	Üye sayısı
1	Sakarya İli Damızlık Sığır Yet. Birliği	Sakarya	876
2	Sakarya İli Arı Yetiştiricileri Birliği	Sakarya	513
3	Sakarya İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği	Sakarya	296
Toplam			1.685

BAKANLIĞIMIZIN TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFLERİNE UYGULADIĞI PROJELER

GENEL BÜTÇE KAYNAKLI TİP PROJELER

Uygulamada Olan Ortaklar Mülkiyetinde Tip Projeler (Proje geri ödeme süresi 7 yıldır.)

- 300 Baş'lık Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (30 Ailex 10 Baş)
- 300 Baş'lık Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (50 Ailex 6 Baş/Aile)
- 240 Baş'lık Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (40 Ailex 6 Baş/Aile)
- 180 Baş'lık Damızlık Sığır yetiştiriciliği (30 Ailex6 Baş/Aile)
- 2500 Baş'lık Damızlık Koyun Yetiştiriciliği(50Ailex50Baş/Aile)
- 1000 Baş'lık Besi Sığırcılığı (50 Ailex10 Baş/Ailex2 devre)
- 1000 Kovanlık Arıcılık (50 Ailex20 Kovan/Aile)
- 25.000 m2 Seracılık (50Ailex 500m2/Aile)
- 4.000 Torba Kültür Mantarcılığı (20 Ailex200 Torba/Aile)

Uygulamada Olan Diğer Tip Projeler (Proje geri ödeme süresi 12 yıldır.)

- Zeytinyağı Fabrikası(20 ton/gün kapasiteli)
- Zeytin Salamuru(100 Ton /yıl kapasiteli)
- Soğuk Hava Deposu(1.000 ve 2.000 ton/yıl kapasiteli)
- Çeltik İşleme Tesisi(15 ton/gün kapasiteli)
- Mandıra(5 ve 10 ton/gün kapasiteli)
- Halıcılık(16 adet çeşitli tip ve kapasitede)
- Merkezi sistem Süt Sağım Ünitesi

Bakanlıkça uygun görülen diğer özel projeler

Kredi Vadeleri

Kooperatife Yapılan Kredi Desteklerinin Vadesi Projenin Özelliklerine Göre

“Tarımsal Amaçlı Kooperatiflere Kullanılacak Kredilere İlişkin Yönetmeliğe” göre belirlenmiş olup Sabit Yatırım için kullanılan kredilerde vade;

Kredilerin geri ödemesi ise;

1. yılı ödemesiz
2. yılı faiz ödemeli

Diğer yıllar ise faiz + eşit taksit ödemelidir.

İşletme Sermayesi için tahsis edilen kredilerde ise vade 3 yıl olup, geri ödemeler ise;

- 1.yıl faiz ödemeli
2. ve 3.yıllarda faiz + eşit taksit ödemelidir.

Kredi Faiz Oranları

Kooperatiflere Sabit Yatırım ve İşletme Sermayesi için tahsis edilen kredilerde; T.C Ziraat Bankası A.Ş. nin küçük ve orta ölçekli tarımsal işletme tanımına giren Bakanlığımızın desteklediği projelere uyguladığı 2012 yılı faiz oranı %3 dür .

Ortaklar Mülkiyetinde Projelerin 2012 yılı ahır ve inşaat kredisi;

Yeni ahırlarda; (16.03.2012 tarih 1271 sayılı bakanlık yazısına göre)

- Besi Sığırcılığı (50x10 – yılda 2 devre) için 11.000,00-TL,
- Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (30x6, 40x6, 50x6) için 18.000,00-TL,
- Merkezi Sağım Üniteli Damızlık Sığır Yetiştiriciliği (30x10) için 35.000,00 -TL

Yeni ağıllarda;

Damızlık Koyun Yetiştiriciliği (50x50) 11.000,00-TL olmak üzere kredi verilecek kalan kısım öz kaynaktan karşılanacaktır.

Tadilatlı ahır ve ağıl inşaatlarında (30x10 hariç) ise 4.500,00 -TL tadilat kredisi verilmektedir.

KIRSAL ALANDA SOSYAL DESTEK PROJESİ

Bakanlığımız ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'nun bağlı olduğu Devlet Bakanlığı arasında 16 Ağustos 2003 tarihinde 3294 sayılı yasa ile geri ödeme süresi önce 5 yıl olmak üzere işbirliği protokolü imzalanarak “**Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi (KASDP)**” uygulamaya konulmuş, Bakanlığın 2010/9 sayılı genelgesi ile bu süre 8 yıla çıkarılmıştır. Bakanlığımızın 23.07.2010 tarih ve 1302 sayılı yazısı ile 29.07.2010 tarihinden itibaren proje başvuruları kabul edilmemektedir.

Projenin Amacı;

3294 Sayılı yasa Kapsamındaki ekonomik ve sosyal yoksunluk içinde bulunan kişi ve ailelerin gelir seviyesini yükseltmek,

- İstihdamı artırmak,
- Tarımsal ürünleri mahallinde değerlendirmek ve pazarlamak,
- Köyden kente göçü önlemek.

Vade ve Faiz Oranları;

Proje Kapsamında Kullandırılan kredilerde ilk iki yılı ödemesiz, 6 yıl eşit taksit ödemeli ve faizsiz olarak toplam 8 yılda geri ödenir.

KASDP çeşitleri;

- Ortaklar Mülkiyetinde Süt Sığırcılığı (30-120 Aile x 4 Baş) Projesi
Bu projede kapasite 30-120 hayvan arasında değişebilmektedir.
- Ortaklar Mülkiyetinde Damızlık Koyun (50 Aile x 25 baş) Yetiştiriciliği

Kredi Miktarları Ödeme Tutarları;

Yeni ahır ve ağıl inşaatları için 15.000,00 / kişi -TL

Tadilatlı ahır ve ağıl inşaatlarında ise 4.000,00 / kişi -TL tadilat kredisi verilmektedir.

Proje Uygulayan Kooperatiflere Ait Bilgiler;

Sakarya İlinde projelerden yararlanan üye sayısı, toplam 3.134 dır. Projelerden yararlanan üyelere 7.026 Holstein ırkı süt hayvanı , 1220 adet besi hayvanı , 212 Simental , 124 Montofon olmak üzere toplam 8.582 hayvan dağıtılmıştır.

KOOPERATİF BAZINDA PROJE ÇALIŞMALARI

2010 Yılı Yatırım Programından Çıkan Tarımsal Kalkınma Kooperatifi

Sıra No	Kooperatif Adı İlçe-Köy (Tar.Kalk. Koop.)	Proje Konusu Kapasitesi	Tahsis Türü
1	Akyazı-Taşyatak	Ortaklar Mülkiyetinde 124 Başlık (31 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP
2	Ferizli-Kusca	Ortaklar Mülkiyetinde 140 Başlık (35 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP
3	Kocaali-Açmabaşı	Ortaklar Mülkiyetinde 212 Başlık (53 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP

2011 yılı Yatırım Programından Çıkan Kooperatifler

Sıra No	Kooperatif Adı İlçe-Köy (Tar.Kalk. Koop.)	Proje Konusu Kapasitesi	Tahsis Türü
1	Merkez-Budaklar	Ortaklar Mülkiyetinde 180 Başlık (30 Aile x 6 baş) Süt Sığ.Prj.	Genel bütçe
2	Ferizli-Nalköy	Ortaklar Mülkiyetinde 300 Başlık (50 Aile x 6 baş) Süt Sığ.Prj.	Genel bütçe

2011 Yılında Hayvan Teslimi Yapılan Kooperatifler

Sıra No	Kooperatif Adı İlçe-Köy (Tar.Kalk. Koop.)	Proje Konusu Kapasitesi	Tahsis Türü	Tutarı-TL (toplam sabit yat.)
1	Hendek- Aşağıçalıca	Ortaklar Mülkiyetinde 176 Başlık (44 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP	1.371.503
2	Kaynarca-Yeşilova	Ortaklar Mülkiyetinde 120 Başlık (30 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP	787.800
3	Karasu-Limandere	Ortaklar Mülkiyetinde 340 Başlık (85 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP	2.089.289
TOPLAM				4.248.592

2012 Yılında Hayvan Teslimi Yapılan Kooperatifler

Sıra No	Kooperatif Adı İlçe-Köy (Tar.Kalk. Koop.)	Proje Konusu Kapasitesi	Tahsis Türü	Tutarı-TL (toplam sabit yat.)
1	Akyazı-Taşyatak	Ortaklar Mülkiyetinde 124 Başlık (31 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP	947.954
2	Ferizli-Kusca	Ortaklar Mülkiyetinde 140 Başlık (35 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP	1.028.639
3	Kocaali- Açmabaşı	Ortaklar Mülkiyetinde 212 Başlık (53 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP	1.757.795
4	Söğütlü-Fındıklı	Ortaklar Mülkiyetinde 120 Başlık (30 Aile x 4 baş) Süt Sığ.Prj.	KASDP	863.623
5	Ferizli-Nalköy	Ortaklar Mülkiyetinde 300 Başlık (50 Aile x 6 baş) Dam.Sığ.Yet.	Genel Bütçe	1.797.982
TOPLAM				6.395.993

Proje Uygulayan Kooperatiflerde Tarımsal Gelişme Durumu

Sıra No	Kooperatifin Adı	Uyguladığı Proje	Yem bitkileri						Hayvansal üretim bilgileri	
			Proje öncesi		Proje sonrası				Proje öncesi (baş)	Proje sonrası (baş)
			Yem bitkileri		Silaj yapımı	Yem bitkileri		Silaj yapımı		
			Ekim alanı (da)	Miktar (ton)	Miktarı (ton)	Ekim alanı (da)	Miktar (ton)	Miktar (ton)		
1	Kaynarca-Karaçalı	(100 AileX2 Baş) Süt Sığ.	500	250	-	670	300	480	350	550
2	Karasu-Konacık	(100 AileX2 Baş) Süt Sığ.	640	195	-	745	220	420	950	1.250
3	Kaynarca-Kulaklı Kayacık	(100 AileX2 Baş) Süt Sığ.	2.000	600	-	2.150	700	512	900	1.300
4	Hendek-Dereköy	(100 AileX2 Baş) Süt Sığ.	300	60	-	799	849	652	500	725
5	Hendek-Kırktepe	(100 AileX2 Baş) Süt Sığ.	100	70	-	944	387	321	300	650
6	Kocaali-Kestanepınarı	(100 AileX2 Baş) Süt Sığ.	600	200	-	1.200	420	300	390	445
7	Kocaali-Çukurköy	(75 AileX2Baş) Süt Sığ.	350	130	75	700	250	250	170	320
8	Karasu - Kızılcık	(97AileX2Baş) Süt Sığ.	200	120	-	750	500	200	533	739
9	Kaynarca-Yeşilova	(100AileX2Baş) Süt Sığ.	1.000	535	3.600	1.250	650	4.250	400	700
10	Merkez-Alandüzü	(50AileX6Baş) Dam. Sığ.	6.000	4.600	2.000	6.000	4.600	2.000	600	1.200
11	Kocaali-Koğukpelit	(100AileX2Baş) Süt Sığ.	600	400	-	1.600	560	600	400	600
12	Karasu Limandere	(100 Aile X2 Baş) Süt Sığ.	500	300	1500	500	300	1500	500	700
13	Ferizli Değirmencik	(100 Aile X2 Baş) Süt Sığ.	1700	1020	750	1700	1020	1000	300	500
14	Kaynarca-Turnalı	(100 Aile X2 Baş) Süt Sığ.	3800	6600	4800	4500	8500	6000	250	450
15	Ferizli-Gölkent	(83 Aile X2 Baş) Süt Sığ.	1500	1750	350	2000	2500	1000	250	450
16	Kaynarca-B.Yanık	(114 Aile X2 Baş) Süt Sığ.	5550	800	4000	6200	1050	5000	362	590
17	Merkez -Salmanlı	(50 Aile X4 Baş) Süt Sığ.	3850	10000	500	4500	14000	1000	350	600
18	Söğütlü-Akçakamış	(85 Aile X2 Baş) Süt Sığ.	1100	5000	2500	1250	6000	3500	360	530
19	Söğütlü-Levent	(61 Aile X2 Baş) Süt Sığ.	1000	4500	3000	1500	5000	3500	200	350
20	Hendek-Hallaç	(44 Aile X4 Baş) Süt Sığ.	1100	13000	4000	1250	16.000	5200	950	1.122
21	Kaynarca-Yeşilova	(30 Aile X4 Baş) Süt Sığ.	1250	6500	4350	1420	950	5140	700	820
TOPLAM			33.640	56.630	31.425	41.628	64.756	42.825	9.715	14.591

Damızlık Süt Sığırısı Projesi Uygulanmış Kooperatiflerin Hâlihazır Durumu

S.N	İlçesi	Köyü	Ortak Sayısı	TOPLANAN SÜT MİKTARI (TON)			
				Proje Öncesi (Ton/yıl)	Proje Sonrası (Ton/gün)	Proje Sonrası (Ton/yıl)	(+) Fark (Ton/Yıl)
1	Adapazarı	Alandüzü	345	913	4,5	1.642	729
2	Hendek	Dereköy	181	876	3	1.095	219
3	“	Kırktepe	240	300	2,5	913	613
4	Karasu	Konacık	214	200	2	730	530
5	“	Kızılcık	218	300	2	730	430
6	“	Limandere	263	2190	12	4380	2190
7	Kaynarca	Karaçalı	181	621	3	1.095	474
8	“	Kulaklı	142	647	4	1.460	813
9	“	Yeşilova	156	493	3	1.095	602
10	Kocaali	Çukurköy	135	292	2	730	438
11	“	Kestanepınarı	167	250	2	730	480
12	“	Koğukpelit	157	338	2,4	876	538
13	Ferizli	Gölkent	220	300	2,5	915	615
14	Kaynarca	Turnalı	160	300	2,5	600	300
15	Ferizli	Değirmencik	435	300	2	600	300
16	Kaynarca	B.yanık	284	750	2,5	912	162
17	Merkez	Salmanlı	79	600	2	900	300
18	Söğütlü	Akçakamış	234	650	2,1	850	200
19	Söğütlü	Levent	171	690	2,3	875	185
20	Hendek	Hallaç	114	730	3	900	170
21	Kaynarca	Yeşilova	146	800	3	1000	200
Toplam			4.242	12.540	64,3	23.028	10.488

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMININ KAPSAMI VE UYGULANAN PROJE KONULARI**1-TARIMA DAYALI YATIRIMLAR**

Ekonomik yatırımları destekleme programı kapsamında;

- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik yeni yatırım tesislerinin yapımı,
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik mevcut faal olan veya olmayan tesislerin kapasite artırımı ve teknoloji yenilenmesine yönelik yatırımlar,
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik kısmen yapılmış yatırımların tamamlanmasına yönelik yatırımlar,
- Alternatif enerji kaynakları kullanan seraların yapımına yönelik yatırımlar,
- Koyun ,keçi manda konularında sabit yatırım konuları desteklenir.

2-MAKİNE-EKİPMAN ALIMLARI

Programın yatırım konuları; Toplam 35 çeşit makineye destek verilmektedir.

Anıza direkt ekim makinesi alımları, Arıcılık makine ve ekipmanı alımları, Balya makinesi alımları, Basınçlı sulama sistemi alımları, Canlı balık nakil tankı alımları, Çayır biçme makinesi alımları, Çeltik fide dikim makinesi alımları, El traktörü alımları, File sistemi kurulması, Hububat harman makinesi alımları, Lazerli tesviye aleti alımları, Hasat tablası alımları, Mibzer alımları, Motorlu tırpan alımları, Pamuk toplama makinesi alımları, Pancar söküm makinesi alımları, Patates söküm makinesi alımları, Pülverizatör alımları, Rüzgar makinesi alımları, Sap parçalama makinesi alımları, Sap toplama makinesi alımları, Silaj makinesi alımları, Soğuk hava tesisatlı taşıma aracı alımları, Süt sağım ünitesi ve soğutma tankı alımları, Taş toplama makinesi alımları, Yem hazırlama makinesi alımları, Zeytin hasat makinesi alımları, Gübre dağıtma makinesi, Biçer-bağlar, Diskli tırmık, Tambur filtre, koyun kırma makinesi, su ürünlerinde buzlama makinesi, balıkçı gemilerinde soğuk deposu ürünleri için kuluçka dolabı

SAKARYA'DA KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROJESİ (Tarıma Dayalı Yatırımlar)

Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan, Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi (KKYDP) Kapsamında uygulanan projelerde %50 hibe desteği uygulanmaktadır.

Ekonomik yatırım konulu projelerde 2007 yılında 21 proje bakanlıkça kabul edilmiş olup bunlardan 15 adedi ile Müdürlüğümüz hibe sözleşmesi imzalayarak Bakanlığa göndermiştir. Bu projelerden 2 adedinin hibe sözleşmesi Bakanlıkça onaylanmamış, 13 adedinin hibe sözleşmesi onaylanmıştır. Bu projelerden 11 adedi gerçekleştirilmiş, 2 adet proje ise tamamlanamamıştır. Gerçekleştirilen proje konuları; Süt İşleme Tesisi Projesi, Soğuk Hava Deposu Projesi, Fındık Depolama Projesi, Mısır Kurutma, Eleme ve Depolama Projeleri, Lazerli Fındık Ayıklama Makinesi alımı ve Sebze ve Meyve Tasnif ve Paketleme Projeleridir.

1. etap projeler kapsamında 1 adet proje uygulaması gerçekleştirilmiş **175.000,00-TL** hibe desteği ödenmiştir.

2. Etap projelerde ilimizde proje başvurusu yapılmamıştır.

3. Etap projelerde 11 adet proje uygulaması gerçekleştirilmiş olup bu projeler için toplam **1.880.651-TL** hibe desteği ödenmiştir.

4. Etap konulu projelere toplam 21 başvuru yapılmış, 16 adet proje doyası İl Müdürlüğümüzce uygun bulunup değerlendirme sonuçları bakanlığımıza iletilmiştir. Bakanlığımızca 7 adet asil 9 adet yedek proje tahsisi yapılmıştır. 5 adet proje sahibi yatırımcı firma ile hibe sözleşmesi imzalanmış ve uygulaması gerçekleştirilmiştir. 4. etap projelere toplam **1.244.916,00-TL** hibe kaynak kullanılmıştır.

5. Etap ekonomik yatırım konulu projelere toplam 19 adet başvurusu yapılmış değerlendirme sonuçları bakanlığımıza iletilmiştir. Bakanlığımız tarafından 10 adet proje onaylanmış olup 9 adet proje ile sözleşme imzalanmıştır. Uygulaması gerçekleştirilen 9 adet projede toplam **2.231.862,00-TL** hibe kullanılmıştır.

6. Etap ekonomik yatırım konulu projelerde 17 adet proje başvurusu yapılmış, bunlardan 1 adedi İl Proje Değerlendirme Birimi tarafından elenmiş, Bakanlığa 16 adet proje dosyası gönderilerek bunlardan 10 tanesi uygun görülmüş, 2 tanesi Hibe sözleşmesi imzalamaktan vazgeçerek 8 tanesi ile hibe sözleşmesi imzalanmıştır. 6. Etapın uygulandığı 2012 yılı ekonomik yatırım konularında gerçekleştirilen 8 adet projede toplam **2.317.325,00-TL** hibe kullanılmıştır.

7. Etap 2013 yılı ekonomik yatırım konulu projelerde 11 adet proje başvurusu yapılmıştır.

SAKARYA KKYDP EKONOMİK YATIRIMLAR

ETAP	PROJE SAYISI	PROJE YATIRIM TUTARI (TL)	ÖDENEN HİBE TUTARI (TL)
1. Etap Yatırımlarında	1	406.773	175.000
2. Etap Yatırımlarında	0	0	0
3. Etap Yatırımlarında	11	4.021.675	1.880.651
4. Etap Yatırımlarında	5	2.723.900	1.244.916
5. Etap Yatırımlarında	9	4.827.027	2.231.862
6. Etap Yatırımlarında	8	5.477.062	2.317.325
7. Etap Yatırımlarında	Değerlendirme sonuçları açıklanmadı		
TOPLAM	34	17.456.437	7.849.754

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROJESİ
(Makine Ekipman Alımları)

İlimizde 2011 yılı içinde Makine –Ekipman alımı konusunda toplam 3848 başvuru alınmış olup, bunlardan 1195 makine ve ekipman için toplam 3.194.204 -TL hibe desteği yapılmıştır.

2011 Yılı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Makine Ekipman Alımı Kapsamında Hibe Desteği Yapılan Makine Ekipman Listesi		
Makine Adı	Makine Sayısı	Ödenen Hibe Tutarı (TL)
Bahçe el traktörü	264	1.006.197
Basınçlı sulama sistemi	11	88.484
Pülverizatör	151	356.694
Çayır biçme makinesi	79	79.979
Silaj makinesi	91	281.107
Süt sağım ünitesi ve soğutma tankları	112	220.242
Yem Hazırlama Araçları	41	268.711
Mibzer	75	375.163
Motorlu Tırtan	301	205.457
Sap parçalama	18	46.640
Arıcılık makine ve ekipmanı	15	8.425
Diskli tırmık	22	45.830
Balya makinesi	8	159.800
Biçer bağlar	4	17.600
Gübre dağıtma makinesi	2	8.875
Hasat tablası	1	25.000
TOPLAM	1.195	3.194.204

2011 Yılı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Makine Ekipman Alımı Kapsamında, Sakarya’da Toplam 1195 Başvuru Sahibine Makine Ekipman Desteği Sağlanmıştır.

İlimizde 2012 yılı içinde Makine –Ekipman alımı konusunda toplam 2224 başvuru alınmış olup, bunlardan 244 makine ve ekipman için toplam 787.387 -TL hibe desteği yapılmıştır. Yapılan desteklemelerde Sakarya'nın öncelikleri dikkate alınmıştır.

2012 Yılı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Makine Ekipman Alımı Kapsamında Hibe Desteği Yapılan Makine Ekipman Listesi		
Makine Adı	Makine Sayısı	Ödenen Hibe Tutarı (TL)
Bahçe el traktörü	93	298.841
Pülverizatör	45	175.745
Süt sağım ünitesi ve soğutma tankları	34	40.117
Silaj makinesi	19	68.076
Mibzer	18	78.299
Yem Hazırlama Araçları	9	60.859
Sıra Arası Çapa Makinesi	9	23.800
Arıcılık makine ve ekipmanı	8	4.600
Sap parçalama	6	15.050
Biçer bağlar	2	9.000
Gübre dağıtma makinesi	1	13.000
TOPLAM	244	787.387

2012 Yılı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Makine Ekipman Alımı Kapsamında, Sakarya'da Toplam 244 Başvuru Sahibine Makine Ekipman Desteği Sağlanmıştır.

İlimizde 2012 yılı içinde Bireysel Sulama konusunda toplam 13 başvuru alınmış olup, 12 yatırım için toplam 107.971 -TL hibe desteği yapılmıştır.

2012 Yılı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Bireysel Sulama Makine Ekipman Alımı Kapsamında Hibe Desteği Yapılan Makine Ekipman Listesi

Makine Adı	Makine Sayısı	Ödenen Hibe Tutarı (TL)
Tarla içi Damla Sulama	8	86.657,89
Tarla içi Yağmurlama Sulama	4	21.313,11
Toplam	12	107.971

TARIM SİGORTASI (TARSİM) UYGULAMALARI

Tarım Sigortaları 14.06.2005 tarih ve 5363 Sayılı Kanunu kapsamındaki risklerin teminat altına alınması, standart sigorta poliçelerinin belirlenmesi, hasar organizasyonları, tazminat ödemelerini yapılması tarım sigortalarının geliştirilmesi yaygınlaştırılması ve diğer teknik hizmetlerin yürütülmesi amacıyla tarım sigortaları havuzu kurulmuştur.

TEMİNAT KAPSAMINDA OLAN RİSKLER (TEHLİKLER)

Havuz tarafından teminat altına alınacak ürünler ve riskler

Bitkisel ürünler için dolu ana riski ile birlikte; fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, sel ve su baskını ek riskleri paket halinde; ayrıca, açık alanda yetiştirilen meyveler için belirtilen risklere ilave olarak, isteğe bağlı olmak üzere, don riski; (ÇİÇEKLEME EVRESİ DÂHİL) ilgili genel şartlar, teknik şartlar, tarife ve talimatları kapsamında; Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilerin; mevcut arazi ve ürün bilgileri dikkate alınarak, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından teminat altına alınır.

Seralar için dolu ana riski ile birlikte; fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, taşın çarpması, kar ve dolu ağırlığı ile sel ve su baskını ek riskleri paket halinde; ilgili genel şartlar, teknik şartlar, tarife ve talimatları kapsamında; Çiftçi Kayıt Sistemine entegre edilmiş, Örtü Altı Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilerin; mevcut arazi, sera ve ürün bilgileri dikkate alınarak, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından teminat altına alınır.

Kapalı sistemde üretim yapan, bio-güvenlik ve hijyen tedbirleri alınmış tesislerde yetiştirilen kümes hayvanları ile Çiftçi Kayıt Sistemine entegre edilmiş, soy kütüğü, önsoy kütüğü ve Hayvan Kayıt Sistemine (Türkvat) kayıtlı olan süt ve erkek besi sığırları için ölüm riski; ilgili genel şartlar, teknik şartlar, tarife ve talimatları kapsamında; mevcut tesis, işletme ve süt ve erkek besi sığırlarına ait yetiştiricilik bilgileri dikkate alınarak, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından teminat altına alınır.

Denizlerde ve iç sularda yetiştirilen su ürünleri için ölüm riski; ilgili genel şartlar, teknik şartlar, tarife ve talimatları kapsamında; Çiftçi Kayıt Sistemine entegre edilmiş, Su Ürünleri Kayıt Sistemine kayıtlı işletmelerin; mevcut işletme ve su ürünleri yetiştiricilik bilgileri dikkate alınarak, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından teminat altına alınır.

Risk incelemesi sonucunda, havuz tarafından sigortalanması uygun görülmeyen ürün ve riskler sigorta edilmez.

Havuz tarafından sigorta edilmeyen ürünler ve riskler ile; ilgili genel şartlar, teknik şartlar, tarife ve talimatlarla kapsam dışı bırakılmış haller ve kayıplar, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanununun 17 nci maddesindeki uygulama yılında yer alan riskler arasında sayılmaz.

Prim desteği

Bu Karar kapsamında belirlenen riskler için 2011 yılında, sigorta priminin % 50'si oranında prim desteği, Tarım Sigortaları Havuzuna bütçenin ilgili tertibinden aktarılarak karşılanır.

Ayrıca, çiçekleme evresinin don riski kapsamına alınması, risk maliyetindeki artışlar ve çiftçinin ödeyeceği prim de dikkate alınarak, verilen prim desteğine ilave olarak sadece don riski primine 1/3 oranında ek prim desteği, Tarım Sigortaları Havuzuna bütçenin ilgili tertibinden aktarılarak karşılanır.

5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında uygulama yılında yer alan ürünler ve riskler için tarım sigortası yaptırmamış üreticiler 2090 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere yapılacak yardımlardan yararlanamaz.

ÇİFTÇİ MALLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI

Mahalle, Köy Muhtarlıkları ile Belediye Başkanlıklarına ve Kaymakamlıklara (İlçe Müdürlüğü) Koruma Meclisleri ile Murakabe Kurullarının oluşturulması ve bu kurullara işlerlik kazandırılması hususunda talimat verilmiştir. Çiftçilerin Tarımsal Varlıklarının korunmasının sağlanması ve şikâyetlerin öncelikle buralarda çözüme kavuşturulması konusunda uyarılmışlardır.

ÇİFTÇİ EĞİTİMİ ve YAYIM ÇALIŞMALARI

Çiftçi Eğitimi Ve Yayım Hizmetleri

İl Müdürlüğümüzün asli görevi olan yayım hizmetlerinin ve yeni tarım tekniklerinin çiftçiye ulaştırılması amacı ile eğitim ve yayım programları hazırlanmakta ve uygulanmaktadır.

Metot Demonstrasyonları:

Gübrelemenin tahlile dayalı olarak yapılmasının sağlanması ve maliyetinin azaltılması için doğru toprak örneklemesinin öğretilmesi, bodur meyvecilikte budama ve bakım işlerinin gösterilmesi,

yetiştiricilerin bilgi ve becerilerinin artırılması, bağda ölü kolla mücadele, damlama sulama sistemleri gibi konularda toplam 33 adet metot demonstrasyonu programa alınmış, 2012 yılında 19 uygulamaya ile 299 çiftçi eğitilmiştir.

Sonuç Demonstrasyonu:

Üstünlüğü test edilmiş çeşit veya teknolojinin çiftçi şartlarında uygulamalı olarak gösterilmesine yönelik çalışmalardır. Alternatif ürün yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması için çilek, kekik ve elma yetiştiriciliği, analiz sonuçlarına göre gübreleme yapılmasının verim ve sonuçta gelire olan etkisinin gösterilmesi amacı ile 33 sonuç demonstrasyonu planlanmış olup 2012 yılında 6 sonuç demonstrasyonu gerçekleştirilmiştir.

Tarla Günü:

Metot ve sonuç demonstrasyonlarında hedeflenen verim ve verimliliği artırıcı faktörlerin sonuçlarını üreticilere göstererek uygulamanın yaygınlaşmasını sağlamak amacıyla 2012 yılında yapılan 7 tarla gününe 51 çiftçinin katılımı sağlanmıştır.

Çiftçi Toplantısı:

Araştırma kuruluşlarından intikal eden yeni tarım tekniklerinden çiftçileri haberdar etmek ve ilgilerini uyandırmak ve karar verme sürecini hızlandırmak amacıyla 2012 yılında 578 çiftçi toplantısı yapılarak 14 bin 366 çiftçi bilgilendirilmiştir.

Çiftçi Kursları:

2012 yılında Fındık yetiştiriciliği konusunda 1 kurs açılarak 25 üreticimize eğitim verilmiştir. Süt sığırcılığı konusunda 4 kurs açılarak 68 üreticiye eğitim verilmiştir. Lahana yetiştiriciliği konusunda 1 kurs açılarak 25 üreticimize eğitim verilmiştir. 1 Arıcılık kursu açılarak 17 çiftçimize eğitim verilmiştir.

Hizmet İçi Eğitimler:

Bakanlığımız talimatları ile il dışında düzenlenen hizmet içi eğitimlere ilgili birimlerden görevlendirme yapılarak personelin eğitimi sağlanmıştır.

Enformasyon ve Basın Yayın Hizmetleri :

Çeşitli tarımsal konularda ilçe müdürlükleri ve çiftçilerden intikal eden yazılı ve görsel yayım malzemeleri talebi karşılanmıştır. Yerel ve ulusal basın yayın organlarında; şap hastalığı aşılama ve küpeleme, dış mekân süs bitkileri çalışmaları, hayvan hareketleri, projeli hayvan dağıtımları, mera ıslahı, doğrudan gelir desteği, bilgisayarlı erken uyarı sistemi, fidan dağıtımları, su ürünleri, mısır tarımı ve hastalıkları, dane mısır desteklemeleri, yem bitkileri, fındık, kadın çiftçiler bilgi yarışması, biçerdöver operatörü kursu, hasat kontrolleri, anız yangınları, dünya gıda günü, süt günü, kurban bayramı hazırlıkları, toprak analizi, tarım danışmanları, gıda denetimleri, toprakların korunması, toprak kurulu toplantıları, tarım sigortaları gibi çeşitli tarımsal konularda haber ve röportajlar yayınlanmıştır.

Bilgi Aışveriş Toplantısı:

Bakanlığımızın Tarımsal Araştırma, Yayım ve Eğitim fonksiyonlarını yerine getirmeye çalışan kuruluşları arasındaki işbirliğini etkin hale getirerek koordinasyonu sağlamak, çiftçi sorunlarına çözüm bulmak, bulunan çözüm ve teknolojilerin çiftçilere hızlı bir şekilde aktarılmasını sağlamak amacıyla 2012 yılı il 9 ayı içerisinde düzenli olarak 3 ayda bir olmak üzere 3 defa Bilgi Aışveriş Toplantısı (BAV) düzenlenmiştir. Toplantılara İl Müdürümüz, İl Müdür Yardımcılar, Şube ve İlçe Müdürleri, ilgili teknik elemanlar, Targel Projesi kapsamındaki teknik elemanlar katılmışlardır.

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri:

Tarımsal işletme sahiplerinin, tarımsal üretim, işleme ve pazarlama sürecinin bütün aşamalarında karşılaştıkları problemler ve bunların birbirleriyle ilişkileri hakkında bilgi sahibi olmalarını,

kendilerine, geliştirilen teknolojileri kullanılmak suretiyle, bu problemleri çözebilecek bilgi ve beceri kazandırılmasını ve kırsal alanda yaşam standardının yükseltilmesini amaçlayan tarımsal işletme sahiplerinin eğitimi, yayım, danışmanlık ve bilgilendirme faaliyetlerini düzenlemek amacıyla İlimizde 15 tarımsal kuruluş Tarımsal Yayım ve Danışmanlık yetkisi almıştır. Bu kuruluşlarda 21 Tarım Danışmanı istihdam edilmektedir. 2012 yılında tarımsal yayım ve danışmanlık desteklemesine 16 ilçemizde 7 adet yetki almış kuruluş 939 çiftçimize tarımsal yayım hizmeti sunarak yararlanmışır. İlimizde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinin değerlendirilmesi amacıyla il müdürümüzün başkanlığında 3 defa İl Teknik Komite toplantısı gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımızca düzenlenen tarımsal yayım ve danışmanlık sınavına İlimizden 60 müracaat olmuş 16 kişi sınavı kazanarak belge almayı hak kazanmıştır.

Yetki Almış Tarımsal Danışmanlık Kuruluşları

Tarımsal Danışmanlık Kuruluşu	Danışman Sayısı
1. Sakarya Arı Yetiştiricileri Birliği	4
2. Kaynarca Ziraat Odası Başkan.	6
3. Limandere Köyü Kal. Koop	1
4. Kocaali Ziraat Odası Başkan.	2
5. Kocaali Fiskobirlik	6
6. Karasu Fiskobirlik	1
7. Adapazarı Fiskobirlik	1
8. Sakarya Ziraat Odası Başkan	
9. SS Sakarya B. Hayv. Koop. Bir.	
10. Sinanoğlu Köyü Tar. Kal. Koop.	
11. Ferizli Süt Üreticileri Birliği	
12. Adapazarı Süt Ürtcl. Birliği	
13. Sakarya Damızlık Sığır Yet. Bir.	
14. Sakarya İli Süs Bitkileri Yet. Bir.	
15. Karasu Ziraat Odası Başkanlığı	
Toplam	21

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Desteklemesi

Yıl	Danışmanlık Kuruluşu	Çiftçi Sayısı	Destek Miktarı (₺)
2010	5	295	147.500
2011	5	606	303.000
2012	7	939	375.600*

* : 1. Ödeme

Kadın Çiftçilere Yönelik Çalışmalar

Kırsal alanda kadın çiftçilere götürülen eğitim yayım çalışmalarının sonuçlarını görmek, tarımsal konularda performanslarını değerlendirmek, kendilerine olan güven duygularını geliştirmek, birbirleriyle kaynaşmalarını sağlamak ve girişimcilik ruhunu aşılama amacıyla Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın emirleri doğrultusunda 16 Mart 2012 tarihinde Kadın Çiftçiler Yarışmasının 9. su düzenlenmiştir.

2012 yılında düzenlenen “Kadın Çiftçiler Yarışıyor Bilgi ve Proje Yarışması”na; Adapazarı, Erenler, Serdivan, Akyazı, Karasu, Kaynarca, Söğüt, Sapanca, Pamukova ve Taraklı ilçelerini temsilen 14 bayan çiftçi katılmıştır. Yarışmada; uygulanmakta olan eğitim ve yayım çalışmaları, ev ekonomisi, beslenme, gıdaların çeşitli yöntemlerle muhafaza edilmesi, sulama, gübreleme, meyvecilik, sebzecilik, bağcılık, organik tarım, hayvancılık, tarla bitkileri, süs bitkileri, süt sığırcılığı, süt ve süt mamulleri gibi konularda sorular sorulmuştur. Bölge Finali 2 Mayıs 2012 tarihinde Bursa’da yapılmıştır. Bölge yarışmasına yarışmacılar Hayvansal Üretim, Bitkisel Üretim, El Sanatları, Su Ürünleri, Kırsal Turizm ve diğer tarımsal konularda uygulanabilir, özgün, izlenebilir, çıktıkları ve sonuçları görülebilir, sürdürülebilir, örnek teşkil edecek, çevreyi ve doğayı gözetebilir projeleriyle katılmışlar ve Türkiye birincisi olan yarışmacının projesine 40.000 tl. mali destek sağlanmıştır. Yarışmaya ilimizi temsilen katılan yarışmacı dereceye girememiştir.

Tarımsal Yayımı Geliştirme Projesi

Proje kapsamında Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının uygulamakta olduğu tarımsal program ve politikalar ile uyumlu olacak şekilde; doğal varlıkların korunması, tarımsal girdilerin doğru kullanılması, tarım arazilerinin ekim ve dikime hazırlanması, meraların ıslahı, hayvancılığın geliştirilmesi için yem bitkileri ekimi, hayvan besleme, ıslah, hayvan ve bitki hastalık ve zararlılarıyla mücadele, hasat, ürün değerlendirme, pazarlama, tarım alet ve makine bakımı ve kullanımı gibi temel konularda çiftçileri bilgilendirmeye yönelik eğitim ve yayım çalışmalarında bulunmak, hizmet vermekle sorumlu olduğu çalışma alanının istatistiklerini tutmak, envanterini çıkarmak, güncellemek, Bakanlığın uygun gördüğü kurum, kuruluş ve özel sektörle yapılan protokoller çerçevesinde çalışma yapmak ve bu amaçla, kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde hizmet vermekle görevli ve sorumlu olmak İl ve İlçe müdürlüğünce verilecek diğer görevleri yapmak üzere 657 sayılı devlet Memurları Kanununun 4-A ve 4-B maddesi hükümleri çerçevesinde İlimizde 103 belde ve köyde Çalışma Grubu oluşturulmuş ve bu Çalışma Gruplarında 48 Ziraat Mühendisi , 47 Veteriner Hekimi, 4 Gıda Mühendisi, 2 Balıkçılık Teknoloji Mühendisi ve 2 Su Ürünleri Mühendisi olmak üzere toplam 103 personel istihdam edilmesi planlanmıştır.

Unvanı	Kadro Sayısı	Dolu	Boş
Ziraat Mühendisi	50	43	7
Veteriner Hekim	46	38	8
Gıda Mühendisi	2	1	1
Balıkçılık Teknoloji Mühendisi	2	2	X
Su Ürünleri Mühendisi	3	2	1
TOPLAM	103	86	17

Tarımsal Yeniliklerin Yaygınlaştırılması Projesi:

Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü koordinatörlüğünde “Yeni Kızılıcak Çeşitlerinin Tanıtılması ve Yaygınlaştırılması” projesi kapsamında; Taraklı, Geyve, Akyazı, Hendek ilçelerimizde 4 çiftçi belirlendi. Çiftçilerimizle birlikte Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü uygulama bahçesine teknik gezi düzenlendi. Çiftçiye dağıtılacak kızılıcak fidanı için Yalova ilindeki örnek bahçelerden kalem alınarak köklendirme yapılmaktadır.

Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü koordinatörlüğünde “Beşirli 77 Kırmızı Soğan çeşidinin tanıtımı ve yaygınlaştırılması” projesi kapsamında Geyve ve Pamukova ilçelerimizde çiftçi tespitleri yapılmıştır.

Tarımsal Veriler:

İl ve İlçe Müdürlüklerinin görev alanına giren tarımsal konularda mutad olarak hazırladıkları tarımsal veriler icmalleri ve kontrolleri yapılmıştır. 2011 Yılı bitkisel üretimde 16 ürüne ait maliyet anketi çalışmaları yapılmıştır.

Kuraklık Eylem Planı:

2012 Yılında Kuraklık Eylem Planı doğrultusunda çalışmalar yürütülmüştür.

Bütçe Çalışmaları:

2012 yılı Genel Bütçe ve Özel İdare Tarım Bütçe teklifi hazırlanmıştır. Bakanlığımız tarafından tahsis edilen 2011 yılı ödenekleri İlçelere projeler dağılımı yapılarak; Gerçekleşmelere ait harcamalar 3 aylık dönemler halinde raporlanarak ilgili kuruluşlara gönderilmiştir.

HASAR TESPİT ÇALIŞMALARI

2012 yılında sadece Serdivan İlçemizde dolu afeti yaşanmış ve Bakanlığımıza afet ihbarı yapılmıştır. 2012/3570 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı gerçek veya tüzel kişilerin (kamu kurum ve kuruluşları hariç) kanunda sayılı afetler sebebi ile ekilişleri, ürünleri, hayvan varlıkları, tesisleri veya seraları belirtilen oranlarda zarar görenlerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan düşük faizli kredi kullandırılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararları kapsamındaki kredi borçlarının ertelenmesi konusunda gerekli işlemler yapılmıştır.

Bu kapsamda; İlçe Müdürlüklerimizce düzenlenmiş olan hasar tespit tutanakları ve TARSİM Ekspertizince düzenlenen tutanaklar İlçe Hasar Tespit Komisyonlarınınca değerlendirilerek Geyve, Pamukova ve Serdivan İlçelerimizde toplam 75 üreticinin 994 da alanda % 30 ve üzeri zarar gördüğü tespit edilmiş ve ilgili banka ve kooperatife borç erteleme teklifi yapılmıştır.

TARIMSAL YAPILAR ve ARAZİ DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

Toprak Kurulu Çalışmaları: 19 Temmuz 2005 tarih 25880 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında İl genelinde tarım arazilerinin amacı dışında kullanımına yönelik taleplerin yerinde tespitlerinin yapılması, amaç dışı kullanım talepleri ile ilgili bilgi ve belgeleri değerlendirmektedir.

Bu talepler her ayın ilk haftasında İl Toprak Koruma Kurulunda görüşülmektedir. İlimizde Toprak Koruma Kurulunda 77 dosya görüşülmüş olup; 30 dosya olumlu 47 dosya olumsuz değerlendirilmiştir. Olumlu değerlendirilen 30 dosyanın 1 tanesi Kamu Yararı kararı alınarak Bakanlığa sunulması kararı alınmıştır. Ayrıca 104 adet tarımsal amaçlı yapı talebi Toprak Koruma Kurulunca izinlendirilmiştir.

**2012 Yılı Toprak Kanununa İlişkin Uygulamalar
Tarım Dışı Amaçlı Başvurular**

Durumu	Mutlak		Marjinal		Dikili	
	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
Dosya Sayısı	4	22	25	19	1	6
Alanı (ha.)	6,99	1.212,09	365,81	1.869,25	0,558	1.373,18

Tarımsal Amaçlı Yapılar (Hayvancılık İşletmeleri)

	Mutlak	Marjinal	Dikili
Dosya Sayısı	29	70	5

Alanı (ha.)	48,57	115,95	10,25
-------------	-------	--------	-------

2012 Yılında Toplam 77 Adet Dosya İl Toprak Koruma Kurulunda görüşülmüş olup; Bu dosyaların 30 adet olumlu 47 adet dosya ise olumsuz olarak değerlendirilmiştir.

Olumlu değerlendirilen dosyaların 8,65 ha'lık kısmı tarımsal amaçlı depo , 402,68 ha'lık kısmı ise turizm alanı (örn.termal) , 143,29 ha'lık kısmı sağlık ve spor alanı olarak, 2,5 ha'lık kısmı ulaştırma amaçlı olup; 0,45 ha'lık kısmı enerji yatırımları olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca 86,28 ha'lık alan konut alanı olarak planlanmış ve 29,49 ha'lık saha ise diğer (maden v.s.) alanlar olarak tarımdışı amaçlı kullanıma açılmıştır.

2012 Yılında 35 Adet müracaat için (tarımdışı-tarımsal amaçlı) 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 21. Madesine göre cezai işlem uygulanmıştır.

ÖNEMLİ HEDEF VE ÖNERİLER

İl Master Plan çalışmalarının öne çıkardığı hedefler doğrultusunda başlatılan projelerden henüz uygulanamayanların hızla kaynak bulunarak ele alınması gerekmektedir. Öne çıkan proje konuları şöyle özetlenebilmektedir:

Hayvancılıkta çok küçülmüş işletme ölçeği en ciddi kısıtlayıcı faktör olup, ilimizde hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla işletme başına 25 sağmal ineği hedefleyerek hazırlanan 400 işletme ve 10 bin başlık "Sakarya Entegre Süt Sığırcılığı Projesi" nin uygulamaya geçmesi gerekmektedir.

Mer'a tespit, tahdit ve aplikasyon çalışmaları son aşamasına gelmiş olup, bundan sonra da mer'a ıslahına yönelik çalışmalarımız başlamış olup devam edilmesi önem arz etmektedir.

Küçülmüş ve parçalanmış tarım arazilerinin verimlilik ilkeleri doğrultusunda işletilmesine imkan vermek amacıyla ilimizde 59 bin hektarlık alanı kaplayan "Sakarya Ovası Arazi Toplulaştırma, Sulama, Drenaj ve Tarla İçi Hizmetleri Geliştirme Projesi" hazırlanmıştır. Bu kapsamda ovada yer alan 16 köyün muvafakatları alınarak proje DPT'na sunulmuş ve ihale aşamasına getirilmiştir. Bu projenin bir an önce uygulamaya konulması ve benzeri projelerin devamı gerekmektedir.

İlimizde tarıma elverişli araziler ile tarım dışı araziler iç içe bulunmakta olup bu durum tarım ile sanayinin birlikte geliştirilmesine imkan sağlamaktadır. Toprak ve Arazi Kullanımı Kanununun hükümleri doğrultusunda başta tarım arazileri olmak üzere doğal kaynakları koruyarak tarım ile sanayinin birlikte geliştirilmesini destekleyen projeler öncelikli hedefimizdir.

Bitki deseni ve iklim şartlarında meydana gelen değişiklikler sulama ihtiyacını beraberinde getirmektedir. Mevcut su kaynaklarının verimli kullanılabilmesi için başlatılan çalışmalar projelendirme aşamasına gelmiştir. Sulama önceliği belirlenen ürün gruplarında uygulanmak üzere damlama ve ağaç altı yağmurlama sistemleri şeklinde hazırlanarak uygulamaya başlanan bu projelere yapılan desteğin sürdürülmesi gerekmektedir.

Tarımsal ürünlere katma değer kazandırmak için başta fındık ve mısır olmak üzere hakim ekiliş ve üretimi yapılan ürünlere yönelik işleme, değerlendirme ve pazarlama ile birlikte istihdam sağlayacak tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi yönünde projeler teşvik edilerek uygulamaya konulmalıdır.

Dış Mekan Süs Bitkileri Üretimini Geliştirme Projemiz başarı ile hedefine ilerlemektedir. 2007 yılı son baharından itibaren başlatılarak sözleşmeli üretim modeli ile hem alan hem de miktar olarak artacak olan üretimimizin iç ve dış piyasalarda değerlendirilebilmesi için planlanan tanıtım ve fuar alanını oluşturma çalışması hızla projelendirilip uygulamaya aktarılmalıdır.

İlde Avrupa Birliği standartlarına uygun hijyenik kesim ve et ürünleri üretimi yapacak yeni et sanayi işletmelerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Hayvansal üretimin sanayi ile entegrasyonu istenilen seviyede değildir. Beyaz et üretiminde sanayici üretici entegrasyonu büyük ölçüde sağlanmasına karşılık kırmızı et ve süt için aynı şeyi

söylemek mümkün değildir.

İlimizdeki uygun havzalarda ekolojik tarım üretim işletmeleri çoğalmaktadır. Ancak ilimiz açısından önemli bulduğumuz iyi tarım uygulamalarının eğitim ve organizasyon alt yapısı bir an önce tamamlanarak hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında, iki havzaya ayrılan ilimizde havzalara göre alternatif ürünleri belirleme çalışmaları yeniden gözden geçirilerek, hızla bitirilip uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir.

Tüketici sağlığının en iyi şekilde korunması hedef alınarak yeterli düzeyde ve güvenli gıda arzını sağlamak amacı ile Fındıkta aflatoksin, çiğ süt, bal, kanatlılar ve su ürünlerinde kalıntı; Sebze ve meyvelerde pestisit ile Gıda Maddelerinde Radyoaktif Kalıntı İzleme Projeleri ve Gıda Kontrolü çalışmaları programlı ve düzenli olarak yürütülmektedir.

Müdürlüğümüzün mevcut faaliyetleri ve yukarıdaki projelerin uygulamasını sağlıklı bir şekilde yürütebilmesi için polikültür tarımın uygulandığı ilimiz ihtiyaçlarına yeterli olacak personel varlığına ulaştırılması özel önem arz etmektedir.

T.C.
SAKARYA VALİLİĞİ
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK MÜDÜRLÜĞÜ
Sakarya Caddesi Yeni Mahalle Erenler-Sakarya
Tel : 0264 241 20 13 – 0264 241 20 14 Fax : 0264 241 20 16
Web : www.sakaryatarim.gov.tr